

SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta pöytäkirja 22.01.2014

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus /J-VN	3
2 § Työjärjestyksen hyväksyminen/J-VN	4
3 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta /J-VN	5
4 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat/ J-VN	6
5 § Yhdyskuntateknisten palveluiden valmiussuunnitelma 2014/J-VN	7
6 § Ympäristölautakunnan ja rakennuslupajaoston sekä viranhaltijoiden pöytäkirjojen nähtävilläpitäminen ja muu kokousmenettely 2014/J-VN	9
7 § Lausunto ympäristölupahakemuksesta/ Rudus Oy/ Länsisalmen tuotantoalue, toiminnan muuttaminen ja hakemus päätöksen noudattamiseksi muutoksenhausta huolimatta/SSK	11
Sijaintikartta Rudus Länsialmi	17
8 § Lausunto ympäristölupahakemuksen tarkistamisesta ja toiminnan olennaisesta muuttamisesta / Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy, Juvanmalmintie 18, 02920 Espoo/SSK	18
Sijaintikartta Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy	20
9 § Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös ympäristöluvan muuttamiseksi / Stena Technoworld Oy, Virkatie 12, 01510 Vantaa / SSK	21
Sijaintikartta Stena Technoworld Oy	22
10 § Ympäristöraportti 2013/SSK	23
Ympäristöraportti 2013	25
11 § Tiedoksi merkittäviä asioita/SSK	80
Ympäristöjohtajan päätösluettelo 10.-17.12.2013 §:t 76-80	81
1. kaupungineläinlääkärin päätösluettelo 12.-20.12.2013 §:t 112-115	82
Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	83

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 22.1.2014 klo 17.00 - 18.15
Paikka Leija, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Kaira Lauri, puheenjohtaja	x	Edelmann Jan	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	§:t 4-11, klo 17.16-18.15	Merelä Mikko	
Herranen Birgitta	x	Puusa- Ruohonen Hannele	
Kuula Markku	-	Kaukonen Pekka	x
Patshijew Ann-Mari	x	Simi Tuija	
Halonen Jukka	x	Pokki Väinö	
Pääsukene Suve	x	Sillanmäki Soile	
Salasto Riitta	x	Kasvinen Maria	
Haukka Sami	-	Kärkkäinen Hannu	-
Parkkima Marja	x	Länsiharju Ulla	
Ranta Juhis	-	Pietikäinen Jarkko	-
Valtanen Hanna	x	Vihunen Jenni	
Pekonen Sara	x	Bäckström Arto	
Silventoinen Pekka	x	Pentikäinen Jorma	
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Nieminen Johannes	x	Ranto Esko	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Vesinurm Raul	x	Kasurinen Kasper	
Muut osallistujat			Läsnä
Nikulainen Juha-Veikko, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t 1-6		§:t 1-4 klo, 17.00-17.35
Skog Stefan, ympäristöjohtaja	esittelijä §:t 7-11		x
Virkamäki Pekka, rakennusvalvontajohtaja	esittelijä §:t		-
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri			-
Kivistö Pirjo, viestintäpäällikkö			x
Pasanen Eija, lautakunnansihteeri, pöytäkirjanpitäjä			x
Henry Westlin, kaupungininsinööri			§:t 1-4, klo 17.00-17.35
Jarmo Honkanen, ympäristösuunnittelija va			§:t 1-4, klo 17.00-18.10

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Lauri Kaira

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 26.2.2014, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Halonen Jukka

Parkkima Marja

Pykälä § 7, tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 5.3.2014 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
(Tikkurila)

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus /J-VN

Ympäristölautakunta 22.1 2014 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjataan läsnäolijat.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjattiin läsnäolijat.

2 § **Työjärjestyksen hyväksyminen/J-VN**

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Hyväksytään kokouksen osanottajille lähetetty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin kokouksen osanottajille lähetetty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta /J-VN/

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) valita pöytäkirjantarkastajat ja
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan seuraavan kokouksen yhteydessä.

Päätös:

Päätettiin,

- a) valita pöytäkirjantarkastajiksi Jukka Halonen ja Marja Parkkima,
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan seuraavan kokouksen yhteydessä.

4 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat/ J-VN/

1. Apulaiskaupunginjohtaja Juha-Veikko Nikulainen selosti maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilinpäätösennustetta 2013.
2. Kaupungininsinööri Henry Westlin selosti asiaa nro 5. Yhdyskuntateknisten palveluiden valmiussuunnitelma 2014.
3. Ympäristösuunnittelija va. Jarmo Honkanen selosti asiaa nro 10. Ympäristöraportti 2013.

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

5 § Yhdyskuntateknisten palveluiden valmiussuunnitelma 2014/J-VN

VD/VD/336/00.01.01.01/2014

J-VN/HW/JJS

Valmiuslain mukaan kuntien tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoito myös poikkeusoloissa laatimalla valmiussuunnitelma ja tekemällä poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluja. Vantaalla jokainen toimiala laatii oman valmiussuunnitelmansa. Yhdyskuntateknisten palveluiden valmiussuunnitelma tarkistetaan kolmen vuoden välein ja sen hyväksyy kaupunginhallitus. Voimassa oleva valmiussuunnitelma on hyväksytty sekä ympäristö- että kaupunkisuunnittelulautakunnissa 8.6.2009 ja kaupunginhallituksessa 31.8.2009.

Nykyisin valmiussuunnittelu ja varautumisjärjestelyt ymmärretään varsin laaja-alaisesti varautumiseksi tehtävien hoitoon häiriötilanteista vakaviin kansainvälisten kriisien aiheuttamiin poikkeusoloihin. Valtioneuvoston hyväksymässä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen strategiassa määritellään tavoitteeksi ylläpitää valtiollista itsenäisyyttä, yhteiskunnan turvallisuutta sekä väestön elinmahdollisuuksia kaikissa oloissa. Kuntien vastuulla on strategiassa elintärkeiksi toiminnoiksi määritellyistä tehtävistä erityisesti väestön toimeentuloon ja toimintakykyyn ja infrastruktuurin toimivuuteen liittyvät palvelut ja järjestelmät.

Yhteiskuntamme toiminnan ja väestön päivittäisen elämän sujumisen kannalta erilaisten teknisten järjestelmien toimivuus on ratkaisevan tärkeää. Kaupunkikonsernin vastuulla olevilla yhdyskuntateknisten palvelujen jatkuvuuden varmistamisella vaikutetaan merkittävästi talouden ja infrastruktuurin toimivuuden ja väestön toimintakyvyn turvaamiseen. Puhtaan veden saatavuus, energian takaaminen, palveluiden tarvitsemien kiinteistöjen kunnossapito ja liikennejärjestelmä toimivuus on mahdollisimman hyvin turvattava kaikissa oloissa. Turvalliset, luotettavat ja myös häiriötilanteiden varalta varmistetut tietojärjestelmät ovat keskeinen osa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja turvaavaa infrastruktuuria.

Vantaan yhdyskuntateknisten palvelujen valmiussuunnitelmassa esitetään kaupungin asukkaiden elämän sujumisen kannalta tärkeiden, kaikkien yhdyskuntateknisten palveluiden varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Elintärkeistä yhdyskuntateknisten palvelujen tehtävistä huolehtivat kaupungin toimialat, kaupungin toimintoja hoitavat kuntayhtymät ja eräät kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt. Vantaan kaupungin yhdyskuntateknisten palvelujen valmiussuunnitelmassa määritellään kaupunkikonserniin kuuluvien teknisen infrastruktuurin ylläpidon tehtäviä hoitavien organisaatioiden toiminnan periaatteet, yhteistyöjärjestelyt ja avaintehtävät häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Suunnitelmaan sisältyy mm. yleiskuvaukset Vantaan alueen vesi- ja jätehuollosta vastaavan Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) sekä Vantaan alueen sähköjakelusta ja kaukolämmöstä vastaavan Vantaan Energia Oy:n konsernin varautumisjärjestelyistä.

Valmiussuunnitelmilla viranomaiset pyrkivät luomaan yhteiskunnalle edellytyksiä huolehtia välttämättömistä toiminnoista kaikissa oloissa. Valmiussuunnitelmat antavat myös pohjan muille normaalioloissa suoritettaville etukäteisjärjestelyille, kuten materiaalihankinnoille sekä henkilöstön varaamiselle, sijoittamiselle ja kouluttamiselle.

Valmiussuunnitelman on valmistanut työryhmä, jonka tehtävänä on ollut päivittää vuonna 2009 yhdyskuntateknisten palveluiden valmiussuunnitelma Vantaan valmiussuunnittelutyöryhmän ohjeiden mukaisesti. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut kaupungininsinööri. Työryhmään ovat kuuluneet kaupungin valmiuspäällikkö sekä kuntatekniikan keskuksen, tilakeskuksen sekä pelastuslaitoksen edustajat. Työryhmä on kuullut mm. Vantaan Energian ja HSY:n valmiusasioiden vastuuhenkilöitä sekä muita asiantuntijoita. Valmiussuunnittelutyöryhmä on käsitellyt suunnitelman 8.11.2013 ja suunnitelma on esitelty Maankäytön, rakentamisen ja maankäytön toimialan (Mato) johtoryhmälle 8.1.2014.

Suunnitelma-asiakirjat ovat viranomaisten poikkeusoloihin varautumisen salassa

pidettävyyttä koskevien 24 § kohdan 8 mukaisesti salassa pidettäviä.

Valmiussuunnitelma on nähtävillä kokouksessa.

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:

Päätetään hyväksyä yhdyskuntateknisten palveluiden valmiussuunnitelma 2014 edelleen kaupunginhallitukselle esitettäväksi.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä yhdyskuntateknisten palveluiden valmiussuunnitelma 2014 edelleen kaupunginhallitukselle esitettäväksi.

Täytäntöönpano: Kaupunginhallitus

Muutoksenhakuohje: Muutoksenhakuohje 10

Lisätiedot: Kaupungininsinööri Henry Westlin, 09 8392 2427,
etunimi.sukunim(at)vantaa.fi

6 §

Ympäristölautakunnan ja rakennuslupajaoston sekä viranhaltijoiden pöytäkirjojen nähtävilläpitäminen ja muu kokousmenettely 2014/J-VN

VD/315/00.02.02.00/2014

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 §:n mukaan kaupungin toimielimet pitävät kokouksensa kutakin kalenterivuotta varten päättämääränsä aikoina ja tarvittaessa puheenjohtajan ja tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta muinakin aikoina. Kokouskutsut toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta ja kutsun yhteydessä on jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimitettava kokouksen esityslista, jossa tulee olla selostus kustakin käsiteltävänä olevasta asiasta ja päätösehdotus. Jos toimielimen kokousasioita ei saada siinä kokouksessa käsitellyiksi, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille on kuitenkin pyrittävä antamaan tieto jatkokokouksesta.

Hallintosäännön 3 §:n mukaan jäsenen (muun kuin kaupunginvaltuuston jäsenen) ollessa estynyt saapumasta kokoukseen, hänen tulee kutsua sijaansa kokoukseen henkilökohtainen varajäsenensä. Jäsenen ollessa esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkun asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen ko. asiaa käsittelemään.

Hallintosäännön 9 §:n mukaan toimielimen pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Samassa pykälässä on todettu, että toimielimen pöytäkirja on pidettävä yleisesti nähtävänä toimielimen päättämällä tavalla ja päättämässä paikassa.

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:

Päätetään

- a) pitää ympäristölautakunnan sekä rakennuslupajaoston pöytäkirjat yleisesti nähtävänä kaupungin kirjaamossa, Asematie 7, 01300 Vantaa pöytäkirjan tarkastusta seuraavana keskiviikkona klo 08.15 - 16.00, tai mikäli tämä päivä on pyhäpäivä tai jouluaatto, seuraavana arkipäivänä,
- b) merkitä tiedoksi, että ympäristöjohtajan, 1. kaupungineläinlääkäarin, rakennusvalvontajohtajan, osastopäällikön, rakennuslakimiehen, valvontatarkastajan, lupapäällikön, tarkastuspäällikön ja korjausneuvojan viranhaltija-päätökset ovat nähtävänä kaupungin kirjaamossa, Asematie 7, 01300 Vantaa, päätöksen tekoa seuraavana keskiviikkona klo 08.15 - 16.00, tai mikäli tämä päivä on pyhäpäivä tai jouluaatto, seuraavana arkipäivänä,
- c) todeta, että keskushallinnossa laaditaan yhteiskuulutus lautakuntien, jaostojen ja johtokuntien sekä viranhaltijoiden päätöspöytäkirjojen nähtävänä pitämisestä ja
- d) ilmoittaa kokouksista toimittamalla jäsenille esityslista, mikäli mahdollista kokousta edeltävänä torstaina,
- e) ilmoittaa kokouksista toimittamalla mikäli mahdollista, kokousta edeltävänä torstaina jäsenille sähköpostilla, tekstiviestillä tai muulla tavalla tieto siitä, että esityslistat ovat nähtävillä luottamushenkilöiden extranet-sivuilla sekä kokouskutsu sähköpostilla, tekstiviestillä, kirjallisesti tai muulla lautakunnan tai jaoston hyväksymällä tavalla ja ilmoittaa varajäsenille sähköpostilla, tekstiviestillä tai muulla tavalla tieto siitä, että esityslistat on julkaistu luottamushenkilöiden extranet-sivuilla.
- f) valita joka kokouksessa kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka tarkastavat kokouksessa laaditun pöytäkirjan erikseen sovittavana ajankohtana, ellei jonkin pöytäkirjan osalta poikkeuksellisesti toisin päätetä.

Päätös:

Päätettiin apulaiskaupunginjohtajan vs. esityksen mukaisesti.

Täytäntöönpano: Ote yhteiskuulutusta varten kaupunginkanslia,
Marja Panula-Markelin

Lisätiedot: Ralf Nordström, puh. 8392 2336, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

7 §

Lausunto ympäristölupahakemuksesta/ Rudus Oy/ Länsisalmen tuotantoalue, toiminnan muuttaminen ja hakemus päätöksen noudattamiseksi muutoksenhausta huolimatta/SSK

VD/5858/11.01.01.09/2013

ASIA

Rudus Oy on toimittanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen lupahakemuksen koskien Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan muuttamista. Hakemus sisältää YSL 101 § mukaisen hakemuksen päätöksen noudattamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävänä 11.12.2013 - 10.1.2014 Vantaan kaupungin ympäristökeskuksessa (Pakkalankuja 5).

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta. Lausunto tulee antaa 24.1.2014 mennessä.

HAKIJA

Rudus Oy
PL 49, 00441 Helsinki

LAITOS JA SEN SIJAINTI

Länsisalmen tuotantoalue
Långmosseninkuja, Vantaa
Vantaan kaupungin Länsisalmen kylän (410) kiinteistöt Långmossa 2 (92-410-15-4 ja määräala M601), Louhos (92-410-15-3) ja Kehä-Harpas (92-410-6-66-M601)

TOIMINTAA KOSKEVAT MUUT LUVAT JA SOPIMUKSET

Toiminnalle on Etelä-Suomen aluehallintoviraston 16.11.2010 myöntämä ympäristölupa nro 78/2010/2 (Vaasan hallinto-oikeus 24.1.2012 Nro 12/0036/3).

Rudus Oy:n pääkaupunkiseudun kiviaineksen kierrätysalueille on tehty ympäristövaikutusten arviointi, josta yhteysviranomainen Uudenmaan ympäristökeskus on antanut lausunnon 14.5.2007 (UUS-2006-R-10-531).

LAITOSALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Laitoksen sijainti ja kaavoitustilanne

Laitos sijaitsee Kehä III:n ja Porvoonväylän risteuksen pohjoispuolella. Alueen itäpuolelle on rakentumassa Vantaan Energia Oy:n jätevoimala, jonka on arvioitu valmistuvan kesään 2014 mennessä. Pohjoispuolella on Hyvinkään Tieluiska Oy:n mullanjalostustoimintaa. Alueen pohjoispuolelle, ja osittain toiminta-alueelle, sijoittuvat suurjännitevoimalinjat Vaarala – Landbo 110 kV (Etelä-Suomen Energia Oy) ja Vaarala – Hanala 110 kV (Vantaan Energia Oy). Fingrid Oyj on suunnitellut lisäksi ko. voimajohtojen rinnalle voimalinjan Vaarala – Porvoo 110 kV.

Toiminta-alueella on voimassa ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistama Uudenmaan maakuntakaava. Maakuntakaavassa alue on merkitty energiahuollon/ jätteenkäsittelyalueeksi (EN/EJ). Kaavamääräyksissä on maininta, että aluetta voidaan käyttää uusiomateriaalien hyödyntämiseen liittyvässä yritys- ja teollisuustoiminnassa. Vantaan kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä yleiskaavassa toiminta-alue on ET-alue. Alueen poikki on varaus voimansiirtolinjalle (110 kV + 400 kV). Pohjoispuoli on lähivirkistysaluetta (VL) ja pieniltä osin myös urheilu- ja virkistyspalvelualuetta (VU). Yleiskaavan ET-aluevaraus Ojangon kaupunginosassa on tullut voimaan kuulutuksella 13.1.2010. Muilta osin Vantaan yleiskaava on kuulutettu voimaan 25.2.2009 ja 15.4.2009. Alue kuuluu myös osana valmisteilla olevaan Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan.

Toiminta-alueen länsiosa on ympäristöministeriön 20.12.1999 vahvistamassa Långmossenin asemakaavassa varattu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T). Kaavamääräysten mukaan korttelialueella saa varastoida louhekievää ja murskattua kiviainesta. Alueen läpi on varattu maanalainen tila julkista liikenneväylää varten sekä vaara-alueen väylä, joka on sähkölinja. Alueen pohjoispuolella on varaus rautatielle.

Kaupunginvaltuusto on 18.11.2013 hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002175 (Länsimäki, Ojanko ja Vaarala/ Långmossen 2). Korttelin 92201 länsiosan Rudus Oy:n alue, entinen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T) on muutettu erityisalueeksi (E). E-korttelialueelle on myös varattu linja-autovarikon rakentamismahdollisuus. Asemakaavaa on muutettu vastaamaan uutta tiesuunnitelmaa Kehä III:n ja Porvoonväylän risteysalueella. Korttelin 92201 tontille 1 (jätevoimala) sallitaan myös biopolttoaineen logistiikka-alueen rakentaminen. Lisäksi jätevoimalatontille on osoitettu varaus isommalle maakaasuputkelle idästä, Sotungintien suunnalta. Rautatien aluevarauksesta (LR) on luovuttu ja alue on muutettu erityisalueeksi (E). Korttelin 92201 länsiosan pohjoispuolelle on varattu alue lumen vastaanotto paikalle EL. Asemakaavaa ei ole vahvistettu.

Ympäristön laatu

Maaperä

Läntisellä tuotantoalueella maanpinnan taso on +21..+23. Murskekerroksen alapuolinen perusmaa on savea.

Pohjavesi

Alue ei sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue (Fazerila) sijaitsee toiminta-alueesta lounaaseen ollen lähimmillään noin 100 m etäisyydellä.

Häiriintyvät kohteet

Etäisyys lähimpiin asuintaloihin on noin 400 metriä kaakon suunnassa ja 500 m koillisen suunnassa. Kehä III:n lounaispuolella Lemmenkujalla on yksi asuinkiinteistö alle 400 m päässä. Ojangan ulkoilualueen lähimmät kävely-, ratsastus- ja hiihtoreitit kulkevat noin 400 metrin päässä alueen pohjoispuolella.

LAITOKSEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Voimassa olevan ympäristöluvan mukaan alueella saa ottaa vastaan ja murskata puhdasta kierrätysraaka-ainetta (betoni, tiili, asfaltti) noin 100 000 t/v sekä vastaanottaa ja käsitellä louheita 1 000 000 t/v. Betoni-, tiili- ja asfalttijätteen käsittelymäärää haetaan nostettavaksi 200 000 tonniin vuodessa nykyisen 100 000 tonnin sijaan ja varastointimäärää nostettavaksi 200 000 tonniin vuodessa nykyisen 60 000 tonnin sijaan.

Alueelle tuotava louhe on rakentamisen yhteydessä irrotettua puhdasta kalliokiviainesta. Louhe kuljetetaan alueelle pääsääntöisesti kuorma-autoilla 10 – 25 tonnin kuormissa ja se varastoidaan raaka-aineen varastokasoihin tai syötetään suoraan murskaimeen. Tarvittaessa suurimpia kappaleita esikäsittellään murskaukseen sopivaan pienempään kokoon. Murskauslaitos koostuu yleensä esimurskaimesta, välimurskaimesta ja yhdestä tai useammasta jälkimurskaimesta sekä seulastosta. Betonin-, tiilen- ja asfaltinmurskauslaitos on yleensä iskupalkkimurskain ja seulasto.

Valmiit tuotteet varastoidaan kasoissa, joiden korkeus on keskimäärin 5 – 10 metriä. Valmiit tuotteet kuljetetaan pääkaupunkiseudun maarakennuskohteisiin 40 tonnin kuormissa. Raaka-aineen kierto valmiiksi tuotteeksi pyritään pitämään mahdollisimman pienenä.

Kiviaineksen murskauslaitoksen toiminta-ajaksi haetaan klo 6 – 22, mikä olisi sama kuin betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskauksessa. Murskaustoimintaa on 8 – 12 kuukautena vuodessa ja murskaus tapahtuu läntisellä tuotantoalueella. Toiminta itäisellä tuotantoalueella on lopetettu kesällä 2012. Vastaanotto- ja myyntitoiminta on ympäri vuotista.

Vesien keräily ja käsittely

Käyttö- ja kasteluvesi otetaan paikalle tuotavasta vesisäiliöstä, hulevesialtaista tai vesijohtoverkosta. Kasteluvesi imeytyy valmistettaviin tuotteisiin. Sosiaalitoimen jätevedet johdetaan viemäriverkostoon tai kerätään umpisäiliöön.

Tuotantoalueen hulevedet kerätään ojastoon, josta ne johdetaan tasausaltaan kautta edelleen alueen ulkopuolelle. Pintavedet valuvat pohjoiseen Solbackenin avo-ojaan yhtyen 2 km:n päässä Krapuojaan, joka laskee edelleen mereen 5 km:n päässä.

Raaka-aineet ja polttoaineet

Murskauslaitoksen käyttöenergia tuotetaan aggregaatilla tai se otetaan sähköverkosta. Polttoaineena käytetään kevyttä polttoöljyä.

Murskauslaitoksen ollessa toiminnassa polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä tai valuma-altailla varustetuissa säiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä. Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä, ettei tankkauslaitteiston vuoto- tai rikkoutumistapauksissa säiliö pääse valumaan tyhjäksi. Tankkauslaitteisto lukitaan luvattoman käytön estämiseksi. Alueella varastoidaan kerrallaan kevyttä polttoöljyä enintään noin 9 000 litraa.

Työkoneiden polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä ja sulkuventtiilillä. Laitteisto on myös lukittu. Öljytuotteet varastoidaan tynnyreissä niille tarkoitetussa valuma-altaallisessa varastossa. Voiteluaineet säilytetään niille erikseen varatussa lukittavassa kontissa.

Jätteet

Toiminta itsessään on jätteiden hyödyntämistä. Toiminnassa käytetään raaka-aineena pääasiassa pääkaupunkiseudun rakennuskohteista muodostuvaa jätettä. Raaka-aine murskataan ja valmistuva tuote myydään käytettäväksi tie- ja katurakentamiseen sekä muihin maarakennuskohteisiin. Valmistusprosessissa ei synny jätettä juuri lainkaan, vaan raaka-aine hyödynnetään lähes kokonaisuudessaan (keskimäärin yli 99 %).

Vaaralliset jätteet (1000 l/a) säilytetään niille erikseen varatussa lukittavassa kontissa. Jäteöljyistä hydraulikka- ja voiteluöljyt lajitellaan erikseen. Öljynsuodattimet, trasselit, ym. kiinteät öljyjätteet ja akut varastoidaan omiin jättesäiliöihin, jotka sijaitsevat lukittavassa kontissa. Vaaralliset jätteet toimitetaan ongelmajätelaitokseen tai muuhun vastaavaan valtuutettuun vaarallisen jätteen käsittelypaikkaan.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja energiatehokkuus

Toiminnan voidaan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Alueella toimivat murskauslaitokset, pyöräkuormaajat ja muut koneet ovat nykyaikaisia ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia.

Alueella käytettävät murskauslaitokset ovat viimeisimmän käytettävissä olevan tekniikan mukaisia, joten niiden energiatehokkuus on parasta mahdollista laatua.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Päästöt ilmaan

Murskauslaitos täyttää suojausasteeltaan Tielaitoksen määrittelemät B-luokan vaatimukset. Pölyn leviäminen ympäristöön on estetty kesällä kastelemalla ja talvella suojaamalla seulastot ja muut huomattavat pölynlähteet peittein tai koteloinnein. Tuotantoalueen teiden pölyämistä torjutaan kastelulla ja teiden säännöllisellä kunnostuksella. Varastokasojen pölyämistä ehkäistään tarvittaessa kastelulla.

Pölyn ja melun leviäminen ympäristöön tullaan estämään myös raaka-aineiden ja valmistustuotteiden varastokasojen sijoittelulla. Tarvittaessa voidaan rakentaa suojavalleja muualta tuotavista puhtaista maista ja betonimurskeista.

Melu ja värinä

Meluselvityksen mukaan ohjeiden mukaisiin melutasoihin pääsemiseksi kivimurskaimen pohjois-, länsi- ja lounaispuolelle tulee sijoittaa seitsemän metriä korkea maavalli tai muu vastaava melusuoja estämään melun leviämistä pohjoisen suuntaan ulkoilualueelle ja asuinrakennuksille. Lisäksi läntisellä tuotantoalueella murskausta voi olla ainoastaan klo 7.00 – 22.00 välisenä aikana.

Päästöt maaperään, pohjaveteen ja vesistöön

Polttoaineen tankkaus- ja säilytyspaikat sijoitetaan varikkoalueelle. Se osa varikkoalueesta, jossa käsitellään poltto- ja voiteluaineita suojataan riittävän laajalla tiiviillä kalvolla, jonka päällä on rikkoutumista estävä 20...30 cm maakerros. Poltto- ja voiteluaineiden varastoinnissa huolehditaan, ettei niitä joudu maaperään tai pohjaveteen. Öljytuotteiden varastojen koko pyritään pitämään

mahdollisimman pienenä tuotantotekniset näkökohdat huomioiden. Toiminnasta ei aiheudu haittaa pohjavedelle.

Nykyistä hulevesijärjestelmää tehostetaan ojaston ja reunarakenteiden muotoilulla sekä istuttamalla maata ja ravinteita sitovaa rantakasvillisuutta. Raaka-aineen varastoalueen alareuna rakennetaan terassimaiseksi ja rakenteeseen tehdään betonilohkareiden muodostamiin välitiloihin hulevettä suodattavia 'lokeraita' routimattomista maa-aineksista. Onkalotila toimii myös kasvualustana seinämään istutettavalle/ kylvettävälle pensas-, varpu- ja ruohokasvillisuudelle. Hulevesien viipymää ojassa lisätään tekemällä ojasta mutkitteluva. Lisäksi siihen voidaan tehdä virtaamaa jakava ja kasvillisuusreunaa lisäävä lisäsuoma. Ojaan lisätään suuria maakiviä ja pohjakivikko estämään eroosiota. Kokooja-laskeutusaltaasta otetaan vettä murskeen pölynsidontaan. Ajoluiskan pintarakenne muutetaan konetta kestäväksi ja altaan reunat muotoillaan sekä maisemoidaan luonnonkivillä ja kasvillisuudella samaan tapaan kuin ojan reuna-alueet.

Maisema

Hakemukseen on liitetty suunnitelma alueen yleisilmeen parantamiseksi. Suunnitelmaan kuuluu edellä mainitun hulevesijärjestelmän tehostamisen lisäksi vanhojen pintamaakasojen maisemointi luonnon monimuotoisuus huomioiden. Täyttöpenkereen rakenteiden muotoiluun käytetään kierrätysbetonilohkareita. Penkereen pintaa ei tasata vaan pinta jätetään aaltoilevaksi muodostamaan vaihtelevia kasvupaikkoja pienbiotoopeille. Alueella voidaan kehittää ja testata myös kalkkimaannoksia jäljittelyä kasvualustoja betonimurskeesta ja uusiokäyttöön soveltuvista puhtaista ylijäämämaista. Muotoilun ja reunarakenteen tarkoitus on paitsi esteettinen, myös sadannan ja sulamisvesien imeyttäminen penkereeseen ja kiintoaineksen eroosion vähentäminen penkereen reunoilla.

Olemassa olevat lupiinkasvustot poistetaan, alue muotoillaan ja sinne kylvetään Suomen alkuperäisistä kasvilajeista koostuvaa kasvillisuutta. Suunniteltu kasvillisuus koostuu kotimaisten katajien ohella pikkupuista ja pensaista sekä luonnonperennoista. Tavoitteena on, että kasvillisuus kehittyy muutamassa vuodessa luonnon kasvivyhdyskuntia muistuttavaksi, jolloin hoidon tarve jää vähäiseksi.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu

Alueella pidetään kirjaa vastaanotetun raaka-aineen (jätteen) alkuperästä, määrästä, laadusta, toimittajasta, toimitusajankohdista, varastoinnista, käsittelystä, edelleen toimittamisesta ja toiminnasta muodostuvista jätteistä. Myös poikkeustilanteet, huoltotoimenpiteet ja tehdyt tarkastukset kirjataan ylös. Kirjanpito esitetään pyydettäessä ympäristölupaviranomaiselle. Lisäksi vaaditaan toimittajilta jätelain mukainen siirtoasiakirja.

Vaikutusten tarkkailu

Alueella jatketaan aikaisemmassa ympäristöluvassa määrättyjä tarkkailumääräyksiä. Tarkkailut koskevat pinta- ja pohjavesiä sekä melun leviämistä.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Kaikki tuotantoalueella työskentelevät Rudus Oy:n ja sen urakoitsijoiden työntekijät ovat tietoisia ympäristöluvan ehdoista siinä laajuudessa kuin se heidän työtänsä koskee, Rudus Oy on myös kouluttanut koko henkilökuntansa ympäristöturvallisuuskortti-koulutuksella ja henkilökunta on tietoinen mahdollisista ympäristöön kohdistuvista riskeistä ja niiden nopeasta torjumisesta. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyjen ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn.

Alueelle varataan öljynimeytysainetta riittävä määrä (50–100 l), jotta mahdollisen öljyvahingon sattuessa voidaan heti ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin. Vahingosta ilmoitetaan välittömästi omalle esimiehelle sekä toimintaa valvovalle viranomaiselle.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Aloituslupaa haetaan, koska pääkaupunkiseudulla on jatkuva tarve puhtaiden kiviainesten loppusijoitukselle ja kierrätystoiminnalle. Toiminnan välitön käynnistäminen edistää luonnonvarojen tehokasta käyttöä ja palvelee myös yleistä tarvetta. Aloituslupa mahdollistaa tuotannon systemaattisen suunnittelun.

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 7

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraava lausunto Rudus Oy:n hakemuksesta ympäristöluvan muuttamiseksi:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Rudus Oy:n ympäristölupahakemuksesta koskien Länsisalmen betoni-, tiili-, ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan muuttamista sekä hakemusta päätöksen noudattamiseksi muutoksenhausta huolimatta, dnro ESAVI/239/04.08/2012. Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu hakemuksesta seuraavaa.

Rudus Oy on hakenut ympäristöluvan muuttamista kivenmurskauksen toiminta-ajan sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen käsittely- ja varastointimäärien osalta. Vantaan ympäristölautakunta huomauttaa aluksi, että muutoshakemuksen myötä kivenmurskaustoiminnan tulee kaikilta osin täyttää kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 800/2010 vähimmäisvaatimukset.

Kivenmurskauslaitoksen toiminta-ajaksi Rudus haluaa klo 6- 22 nykyisen klo 7 – 18 sijaan. Ympäristölautakunta vastustaa toiminta-ajan muuttamista. Vaasan hallinto-oikeus on jo kertaalleen päättänyt, ympäristölautakunnan haettua muutosta toiminta-aikoihin, että läntisellä tuotantoalueella kiven murskausta voidaan suorittaa vain klo 7.00 – 18.00 välillä. Päätös on vuodelta 2012 eikä ympäristön olosuhteissa ole kahden vuoden aikana tapahtunut sellaisia muutoksia, että hallinto-oikeuden ratkaisun voisi olettaa olevan toisenlainen.

Melupäästöjen osalta on hakemuksessa viitattu vuonna 2009 tehtyyn meluselvitykseen. Selvityksen mukaan ohjeiden mukaisiin melutasoihin pääsemiseksi kivimurskaimen pohjois-, länsi- ja lounaispuolelle tulee sijoittaa seitsemän metriä korkea maavalli tai muu vastaava melusuoja estämään melun leviämistä pohjoisen suuntaan ulkoilualueelle ja asuinrakennuksille. Hakemuksessa ei ole esitetty Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä 24.1.2012 edellytettyä suunnitelmaa melusteista eikä muutakaan erillistä suunnitelmaa. Hakemusta on täydennettävä tältä osin. Toiminnan ollessa pysyväisluonteista ei meluntorjunta saa perustua pelkästään varastokasoihin, vaan alueelle on rakennettava melusteet tai -vallit. Melusteet on rakennettava viranomaisen hyväksymällä tavalla ja määräämässä ajassa.

Melusuojausten lisäksi ympäristöluvassa on annettava määräykset melun mittaamisesta. Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 13 §:n mukaan toiminnanharjoittaja on velvoitettava tarkkailemaan myös hengitettävien hiukkasten pitoisuuksia, kun etäisyys pölylle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä.

Betoni-, tiili- ja asfalttijätteen käsittelymääräksi haetaan 200 000 tonnia vuodessa nykyisen 100 000 tonnin sijaan ja varastointimääräksi 200 000 tonnia vuodessa nykyisen 60 000 tonnin sijaan. Varastomäärien kasvattaminen merkitsee, että kasat ovat entistä suurempia ja näkyvämpiä sekä Kehä III:lle että Ojangan ulkoilualueelle. Lautakunta suhtautuu varauksella varastomäärien kasvattamiseen ja sitä kautta mahdollisten maisemallisten haittojen lisääntymiseen. Varastomäärä olisi yli kolminkertainen nykyiseen verrattuna. Suurien varastokasojen pölyntorjunta voi myös olla vaikeaa..

Hakemuksessa esitetty uusi hulevesijärjestely on parannus aikaisempaan. Koska kyseessä on pilottikohde, järjestelmän toimivuutta olisi hyvä tarkkailla tehostetusti ainakin muutaman vuoden ajan.

Jätelain 120 §:n edellyttämää jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa ei ole hakemukseen liitetty. Säännöksen mukaan ympäristöluvanvaraisen jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on esitettävä lupaviranomaiselle suunnitelma jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämisestä. Hakemusta on täydennettävä tältä osin.

Rudus Oy on hakenut lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Ympäristölautakunta ei näe estettä aloitusluvalle varastointimäärien osalta, jos maisemalliset haitat voidaan estää. Jos kivenmurskauslaitoksen toiminta-aikaa pidennetään lautakunnan vastustuksesta huolimatta, ei ainakaan aloituslupaa tule sallia ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Perusteluna

tähän on erityisesti se, että Vaasan hallinto-oikeus on jo nykyisen ympäristöluvan käsittelyn aikana kertaalleen hyväksynyt ympäristölautakunnan vaatiman toiminta-ajan rajoituksen.

Rudus Oy on esittänyt vakuudeksi 10 000 euroa ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupapäätöksen muuttamisen varalle. Toiminnan aikaisesta vakuudesta Rudus Oy on todennut, ettei se näe tarpeelliseksi asettaa erillistä vakuutta, perusteluina vuosikymmenien kokemus alalta sekä vuodesta 1998 alkaen käytössä ollut ympäristöjärjestelmä.

Ympäristönsuojelulain 43 a §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset.

Ympäristölautakunta ei näe perusteita vakuuden vaatimatta jättämiselle. Toiminnanharjoittajia tulee käsitellä yhdenvertaisesti. Betoni- ja tiilijätteen vastaanottajilla on aika ajoin ollut ongelmia tuotteen kaupaksi saamisessa, mistä syystä varastomäärät ovat olleet suuria. Jätteenkäsittelytoiminnan vakuuden tulee olla riittävä ja suhteuttaa käsiteltävän ja varastoitavan jätteen määrään.

Päätös:

Päätettiin antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto Rudus Oy:n hakemuksesta ympäristöluvan muuttamiseksi:

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liite:	Sijaintikartta Rudus Länsisalmi
Täytäntöönpano:	Ote Etelä-Suomen aluehallintovirasto, PL 110, 00521 Helsinki (ymparistoluvat.etela@avi.fi)
Muutoksenhakuohje:	Muutoksenhakuohje 10
Lisätiedot:	Ympäristötarkastaja Maarit Rantataro, puh. 0400 458 017, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Sijaintikartta

8 §

Lausunto ympäristölupahakemuksen tarkistamisesta ja toiminnan olennaisesta muuttamisesta / Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy, Juvanmalmintie 18, 02920 Espoo/SSK

VD/5925/11.01.01.09/2013

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy:n ympäristölupahakemuksesta. Lupahakemus koskee nestemäisten ongelmajätteiden sekä hiekka- ja rasvalietteiden vastaanotto- ja käsittelylaitoksen toiminnan muutosta Espoossa. Vantaan kaupungin ympäristölautakunnalle on annettu tilaisuus antaa lausunto lupahakemuksesta 29.1.2014 mennessä.

Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy:n vaarallisten jätteiden sekä hiekka- ja rasvalietteiden vastaanotto- ja käsittelytoiminnalle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2012. Tällöin yrityksen nimi oli RMS-ympäristöpalvelut Oy.

Nykyisenä toimintana Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy vastaanottaa ja puhdistaa pääasiassa öljyisiä vesiä siten, että vedet voidaan johtaa jätevesiviemäriin. Öljyisten vesien vastaanotto tapahtuu tätä varten rakennetussa altaassa, jossa kiintoainetaskeutetaan altaan pohjaan. Vastaanottoaltaasta öljypitoinen vesi pumpataan varastosäiliöihin, jossa veden puhdistus aloitetaan pumppaamalla vettä puhdistuslaitteiston suodattimille. Suodattimien läpi kulkiessaan vedessä olevat partikkelit pidättyvät suodattimiin ja puhdistettu vesi voidaan viemäroidä. Puhdistusprosessi perustuu ultrasuodatukseen eikä siinä käytetä ulkopuolisia raaka-aineita tai kemikaaleja.

Laitoksella otetaan myös vastaan sadevesikaivojen ja hiekanerottimien tyhjennyksestä syntyviä hiekka- sekä rasvanerotinlietteitä. Hiekkaliete vastaanotetaan omaan betonibunkkeriin, jossa vesi ja kiintoainetaskeutetaan erilleen. Vesi ohjataan tarvittaessa vedenpuhdistusjärjestelmään tai suoraan viemäriin. Rasvaliete vastaanotetaan erilliseen säiliöön, josta se kuljetetaan käsiteltäväksi asianmukaiseen loppukäsittelylaitokseen suurempina kertaerinä.

Muutosta ympäristölupaan haetaan siten, että nykyisen toiminnan lisäksi Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy alkaisi käsitellä öljyjakeita separoimalla. Tarkoitus on käsitellä yhtiön omia ja asiakkaiden hylkyöljyjä separoimalla, minkä jälkeen ne soveltuvat teollisuudessa energianlähteeksi korvaamaan raskasta polttoöljyä. Uudessa prosessissa yhdistetään kemikalointia, lämmitystä, laskeuttamista ja separointia. Muutoksen myötä vaarallisten jätteiden vuosittainen vastaanottomäärä nousisi nykyisestä 5500 tonnista 10 800 tonniin.

Toimipaikka sijaitsee Vantaan rajan välittömässä läheisyydessä ja lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 500 metrin päässä idässä, Vantaan Askistossa. Samalla kiinteistöllä toimivat Delete Kierrätys ja Purkupalvelut Oy:n jätteiden vastaanotto- ja esikäsittelyhalli sekä Skanska Infra Oy:n ylijäämämaiden sekä asfaltti- ja betonijätteen vastaanotto- ja käsittelypaikka.

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraava lausunto Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy:n ympäristölupahakemuksesta koskien nestemäisten ongelmajätteiden sekä hiekka- ja rasvalietteiden vastaanotto- ja käsittelylaitoksen toiminnan muuttamista (Dnro ESAVI/279/04.08/2013).

Toiminta-alue rajoittuu idässä Vantaan kaupungin puolella sijaitsevaan Timmermalmin luonnonsuojelualueeseen, joka rauhoitettiin luonnonsuojelulailla 16.2.2006. Timmermalmin 68 hehtaarin suuruinen luonnonsuojelualue on edustava ja monipuolinen kokonaisuus, joka sisältää arvokkaita lahoppuustoisia kangasmetsiä, lehtoja, kallioita ja soita. Vantaan merkittävien liito-oravien esiintymisvyöhyke on Vantaan länsirajan tuntumassa Herukkapurolta Timmermalmin eteläosiin saakka.

Ympäristölautakunta katsoo, että ympäristölupapäätöksessä tulee antaa sellaisia määräyksiä nestemäisten ongelmajätteiden käsittelystä, että suojelualueelle tai lähiasutukselle ei normaalin toiminnan eikä vahinko- tai onnettomuustilanteen seurauksena aiheudu haittaa. Vastaanotettavien vaarallisten jätteiden määrän kaksinkertaistuminen entiseen toimintaan verrattuna tulee myös huomioida erityisesti hulevesien tarkkailumääräyksissä.

Päätös:

Päätettiin antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy:n ympäristölupahakemuksesta koskien nestemäisten ongelmajätteiden sekä hiekka- ja rasvalietteiden vastaanotto- ja käsittelylaitoksen toiminnan muuttamista (Dnro ESAVI/279/04.08/2013).

Liite:	Sijaintikartta Delete Kierrätys- ja Purkupalvelut Oy
Täytäntöönpano:	Ote Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue, PL 150, 13101 Hämeenlinna (ymparistoluvat.etela@avi.fi)
Muutoksenhakuohje:	Muutoksenhakuohje 10
Lisätiedot:	Ympäristötarkastaja Pyry Lundén, puh. 09 8392 3030, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

9 § **Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös ympäristöluvan muuttamiseksi /
Stena Technoworld Oy, Virkatie 12, 01510 Vantaa / SSK**

YM/2816/11.01.01.09/2009

Asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 3.12.2013 päätöksen Nro 245/2013/1 Stena Technoworld Oy:n ympäristönsuojelulain mukaisesta hakemuksesta, joka koskee Vantaan terminaalin toiminnan muutosta. Valitusaika päätöksestä on päättynyt 2.1.2013.

Hakemus

Stena Technoworld Oy:n Vantaan terminaalilla vastaanotetaan, välivarastoidaan ja käsitellään sähkö- ja elektroniikkaromua. Lisäksi terminaalissa vastaanotetaan, välivarastoidaan ja toimitetaan käsittelyyn metalliromua, renkaita, akkuja ja paristoja, loisteputkia, lasia, paperia ja pahvia, puuta muovina, painekyllästettyä puuta sekä huonekaluja. Laitoksen kautta on saanut kulkea enintään 18 800 tonnia materiaaleja vuodessa.

Stena Technoworld Oy on ympäristöluvan muutoshakemuksessa esittänyt muutoksia toimintaan siten, että vastaanotettavien materiaalien kokonaismäärä ei juuri muutu mutta uutena toimipaikkaan tulisi nestemäisten vaarallisten jätteiden pienerien vastaanotto. Lisäksi vastaanotettavien jätteiden varastointi- ja vastaanottomääriä muutetaan joidenkin jättejakeiden osalta. Laitokselle aiotaan myös hankkia vaakapaalain, jolla voidaan paalata erilaisia hyötyjakeita.

Vantaa ympäristölautakunta antoi hakemuksesta lausunnon 28.8.2013, jossa pidettiin hyvänä vaarallisten jätteiden keräyspaikkojen lisääntymistä, jonka toivotaan edesauttavan yhä parempaa lajittelua. Lautakunta kiinnitti huomiota myös maaperän ja pohjaveden suojeluun, hulevesiin sekä roskaantumisen ehkäisyyn.

Ratkaisu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt luvan Stena Technoworld Oy:n Vantaan terminaalin toiminnan muuttamiseen. Vantaan ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyt seikat on huomioitu ympäristölupamääräyksissä.

Päätöksessä on kaikkiaan 20 lupamääräystä koskien esimerkiksi laitoksen toimintaa, jätteiden käsittelyä ja varastointia sekä vesien johtamista ja käsittelyä. Lisäksi luvassa on annettu määräyksiä mm. polttonesteiden varastoinnista, ilmapäästöistä, melusta, poikkeuksellisista tilanteista, käyttötarkkailusta sekä kirjanpidosta ja raportoinnista. Kokonaisuudessaan päätös on luettavissa aluehallintoviraston internet-sivuilla: www.avi.fi -> ympäristö -> ympäristöluvat -> päätökset.

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätös Nro 245/2013/1, joka koskee Stena Technoworld Oy:n Vantaan terminaalin toiminnan muutosta, os. Virkatie 12, 01510 Vantaa.

Päätös:

Päätettiin merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätös Nro 245/2013/1, joka koskee Stena Technoworld Oy:n Vantaan terminaalin toiminnan muutosta, os. Virkatie 12, 01510 Vantaa.

Liitteet: Sijaintikartta Stena Technoworld Oy

Muutoksenhakuohje: Muutoksenhakuohje 10

Lisätiedot: Ympäristötarkastaja Pyry Lundén, puh. 09 8392 3030,
etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

10 § Ympäristöraportti 2013/SSK

VD/331/11.00.05.00/2014

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen vuosittain julkaisema ympäristöraportti on valmistunut. Ympäristöraporttiin on kerätty vuoden 2013 hyviä toimintatapoja ja kestävästä kehitystä tukevia hankkeita Vantaalla. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2012 kestävästä kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon. Raportin liitteenä on yhteenveto ympäristövalituksista.

Ekologisen kestävyys säilyttäminen kaupungissa on Vantaan ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite. Kaupungin ekologisen kestävyys ja ympäristönsuojelun edistämisen pitkän aikavälin linjaukset on esitetty Vantaan ympäristöpolitiikassa vuosille 2012–2020. Kaikki toimialat uusivat ympäristöohjelmansa, joiden pohjalta koottiin koko kaupungin yhteinen ympäristöohjelma vuosille 2013–2016. Siinä on esitetty 56 yksittäistä toimenpidettä, joilla edistetään muun muassa ilmastonmuutokseen sopeutumista, ekotehokasta kaupunkirakennetta ja ekosysteemipalvelujen säilymistä.

Vantaan kaupunki jatkoi aktiivista osallistumistaan erilaisiin kehitys- ja tutkimushankkeisiin, joissa on tavoitteena muun muassa hulevesitulvariskien alentaminen sekä energiankulutuksen ja sitä kautta kasvihuonekaasupäästöjen pienentäminen. Monissa tapahtumissa ja kampanjoissa neuvottiin ja kannustettiin kuntalaisia energiansäästöön ja muihin kestävästä kehityksen ajatusta tukeviin toimintatapoihin. Alkuvuodesta 2013 valmistui EU:n ympäristödirektiivin mukainen meluntorjuntasuunnitelma, jossa haetaan ja esitetään keinoja meluhaittojen vähentämiseksi. Luonnonsuojelualueverkostoa täydennettiin edelleen.

Ekologisen kestävyys yleiskuva Vantaalla pysyi lähes entisellään. Yleistä kehitystä kuvaavat indikaattorit eivät osoittaneet selvää kehityssuuntaa. Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana vuoroin nousseet ja vuoroin laskeneet. Vuonna 2012 päästöt pienenevät edellisvuodesta. Asukaskohtaisissa kasvihuonekaasupäästöissä jo useita vuosia kestänyt laskeva suunta jatkui myös vuonna 2012. Sen sijaan energian kokonaiskulutus kasvoi. Energian kulutus asukasta kohti on ollut viime vuosina hitaassa laskussa, mutta vuonna 2012 kulutus pysyi edellisvuoden tasolla.

Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys indikaattorit näyttivät suotuista kehitystä. Jo useana vuonna lähes kaikki uudet asunnot ja muut rakennukset on rakennettu asemakaava-alueille, niin myös vuonna 2012. Viheralue tai julkisen liikenteen pysäkki löytyy kohtuullisen kävelymatkan päästä lähes jokaiselle vantaalaiselle. Palvelujen saavutettavuus pysyi ennallaan tai parani lähes kautta linjan, sillä mitattavista indikaattoreista ainoastaan kirjastojen ja kirjastoautojen pysäkkien saavutettavuus heikkeni.

Toiminnan kuormituksen ja ekotehokkuuden indikaattorit eivät ole viime vuosina osoittaneet mitään selvää kehityssuuntaa. Vuonna 2012 yhdyskunnan sähkön kulutus laski, kun se edellisenä vuonna nousi. Vedenkulutuksen suhteen kävi päinvastoin, ja vedenkulutus oli vuonna 2012 alhaisimmilla tasollaan vuosikausiin. Kaupungin omistamissa toimitiloissa jatkui pääosin hyvä kehityssuunta, ja sähkön ja veden ominaiskulutukset pienenevät. Sen sijaan lämmön ominaiskulutus kasvoi hieman jo toisena vuotena peräkkäin. Kaupunki-ilman laatu parani, mutta ravinnekuormitus Itämereen kasvoi.

Liikkumisen kestävyys indikaattorit osoittivat henkilöautojen määrän kasvun aikaisempien vuosien tapaan. Vantaa on pääkaupunkiseudun kuntien joukossa omalla sataluvullaan henkilöautojen määrässä tuhatta asukasta kohti. Joukkoliikenteen käyttäminen on pysynyt jo useita vuosia tasaisena. Työsuhdematkalippujen käyttö lisääntyi vuonna 2012, joskin huomattavasti maltillisemmin kuin edellisenä vuonna.

Ympäristövastuullisen kulutuksen ja ympäristökasvatuksen indikaattorit kertovat pääosin hyvästä kehityksestä vuonna 2012. Ekotukikoulutettuja oli yhtä paljon kuin edellisenä vuonna, mutta ympäristösertifioitujen koulujen ja päiväkotien määrä kasvoi. Luontoretkeille ja Ilmastoinfon tilaisuuksiin osallistuneiden määrä laski, mutta Vantaan luontokouluopetuksessa mukana olleiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla.

Vantaan ympäristöraportti 2013 on kokouspäivänä luettavissa [täällä](#):
www.vantaa.fi > Ympäristö ja luonto > Ympäristökeskus > Julkaisut > Tutkimukset, selvitykset ja raportit

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 10

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Liite	Ympäristöraportti 2013
Muutoksenhakuohje:	Muutoksenhakuohje 10
Lisätiedot:	ympäristösuunnittelija va. Jarmo Honkanen, p.09 8392 8331, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

VANTAA

Vantaan ympäristöraportti 2013

Julkaisija	Vantaan kaupunki, maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö, ympäristökeskus
Kannen kuva	Lumivuoret ruohonkorsien ympärillä, Jarmo Honkanen
Taitto	Jarmo Honkanen
Sarja	C 11/2013
ISBN	978-952-443-459-1

Kaupunginjohtajan katsaus

Vantaa on suuri kaupunki ja sen ympäristövaikutukset ovat mittavat. Vantaa kuitenkin tiedostaa kokonsa ja merkittävät vaikutusmahdollisuutensa ympäristöasioissa. Niitä ohjaa kaupunkitasolla kaupunginvaltuuston kesäkuussa 2012 hyväksymä ympäristöpolitiikka, jonka linjaukset yltävät vuoteen 2020 asti.

Vantaan ympäristöpolitiikan hyvät linjaukset tulevat käytännön tasolle kaupungin uusimmassa ympäristöohjelmassa vuosille 2013–2016. Sen keskeisenä tavoitteena on kestävä kehityksen edistäminen.

Vantaan kaupunkitason ympäristöohjelman ja toimialojen omien ympäristöohjelmien toteutus näkyy niin kaupungin työntekijöiden kuin kaikkien kuntalaisten arjessa. Hyviä esimerkkejä on paljon. Siirtyminen sähköiseen arkistointiin tuo tehokkuutta ja säästää paperia. Katuvalaistuksessa luotetaan jatkossa yhä enemmän vähän energiaa kuluttaviin led-valaisimiin, ja rakennusten energiatehokkuutta parannetaan. Vantaan kaupunkikuvaan ilmestyy erilaisia sadepuutarhoja ja muita hulevesiratkaisuja, joilla varaudutaan lisääntyviin ja voimistuviin rankkasateisiin ja pyritään estämään pahojen kaupunkitulvien syntyminen.

Kestävää kehitystä kohti mennään monia reittejä, joskus kapeitakin polkuja. Kaupunkitasolla Vantaa on vastuunsa tuntien sitoutunut merkittäviin kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiin kansainvälisillä ja kansallisilla sopimuksilla yhdessä muiden suurten kaupunkien kanssa. Tehtävää riittää vielä, mutta tahto saavuttaa tavoite on vahva. Internetkyselyssä kuntalaisilta saatu tuki Vantaan ympäristöohjelman päämäärille antaa uskoa ja intoa ympäristötyöhön, jossa tarvitaan koko kaupunkia, kaikkia sidosryhmiä ja jokaista kuntalaista.

Kari Nenonen
kaupunginjohtaja

VANTAAN KAUPUNKI Ympäristökeskus Pakkalankuja 5 01510 Vantaa	KUVAILULEHTI Julkaisun päivämäärä Joulukuu 2013
Tekijä: Jarmo Honkanen ja Tina Kristiansson	
Julkaisun nimi: Vantaan ympäristöraportti 2013	
Vantaan ympäristöraporttiin 2013 on koottu kuluneen vuoden aikana toteutuneita kestävästä kehitystä tukevia hankkeita ja tapahtumia. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2012 ekologisen kestävyysindikaattorit ja ympäristötilinpidon. Indikaattorien laskentatapa ja ympäristötilinpito tehdään samalla tavalla Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa vertailun helpottamiseksi. Ympäristötilinpidon lukujen esitys myös noudattaa yleiseurooppalaista ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokitusta sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta. Ekologisen kestävyysindikaattorien säilyttäminen kaupungissa on Vantaan ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä ympäristöpolitiikassa vuosille 2012–2020 on kaupungin pitkän aikavälin linjaukset ekologisen kestävyysindikaattorien ja ympäristönsuojelun edistämiseksi. Vantaan uusi ympäristöpolitiikka on viesti siitä, että ympäristöasiat ovat kaupungissa tärkeässä asemassa ja että kaiken toiminnan lähtökohtana on ennakkoiva asenne. Ympäristöpolitiikan linjaukset tuodaan käytännön tasolla kaupungin ympäristöohjelmassa vuosille 2013–2016, johon on koottu toimialojen ympäristöohjelmien kaupunkitasoiset tavoitteet. Vantaan kaupunki on mukana useissa energiansäästöön tai muutoin kestävästä kehityksestä tähtäävissä hankkeissa yhteistyössä muiden kaupunkien ja eri alojen tutkimuslaitosten kanssa. Paljon tehdään myös kaupungin sisällä. Kestävän kehityksen periaatteet näkyvät ja tuntuvat niin koko kaupungin toimissa kuin erillisissä toimipisteissä ja yksittäisissä tapahtumissa. Kestävä kehitys on luonnollinen osa toiminnan ideologiaa yhtälailla päiväkodissa, kirjastossa tai työpajassa. Koulutukset ja neuvonta sekä jalkautuminen erilaisiin talkoisiin kuuluivat osana kestävästä kehityksen toimintaan. Ekologisen kestävyysindikaattorien yleinen kehitys polki lähes paikallaan. Kasvihuonekaasupäästöt ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana olleet aaltoliikkeessä milloin laskien ja milloin nousevan. Vuonna 2012 päästöt kokonaisuudessaan ja asukasta kohti pienenevät. Kokonaisenergiankulutus kasvoi, mutta asukasta kohti energiankulutus, joka on viime vuosina ollut hitaassa laskussa, pysyi edellisvuoden tasolla. Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyysindikaattorit näyttävät hyvää kehitystä. Yleiskaavan keskeinen tavoite kaupunkirakenteen tiivistämiseksi ja eheyttämiseksi toteutuu rakentamisessa; jo useana vuonna lähes kaikki uudet asunnot ja muut rakennukset on rakennettu asemakaava-alueille, niin myös vuonna 2012. Viheralue tai julkisen liikenteen pysäkki löytyy kohtuullisen kävelymatkan päästä lähes jokaiselle vantaalaiselle. Palvelujen saavutettavuus pysyi ennallaan tai parani lähes kautta linjan, sillä mitattavista indikaattoreista ainoastaan kirjastojen ja kirjastoautojen pysäkkien saavutettavuus heikkeni. Toiminnan kuormituksen ja ekotehokkuuden indikaattorit eivät ole viime vuosina osoittaneet mitään selvää kehityssuuntaa. Vuonna 2012 yhdyskunnan sähkön kulutus laski, kun se edellisenä vuonna nousi. Vedenkulutuksen suhteen kävi päinvastoin. Vuonna 2012 vedenkulutus oli alhaisimmilla tasollaan vuosikausiin. Kaupungin omistamissa kiinteistöissä jatkui sähkön ja veden ominaiskulutuksen väheneminen. Sen sijaan lämmön ominaiskulutus kasvoi hieman jo toisena vuotena peräkkäin. Ilmanlaatu parani, mutta jätevesikuormitus Itämereen kasvoi. Liikkumisen kestävyysindikaattoreista henkilöautojen määrä kasvoi aikaisempien vuosien tapaan. Vantaa on pääkaupunkiseudun kuntien joukossa omalla sataluvullaan henkilöautojen määrässä tuhatta asukasta kohti. Joukkoliikenteen käyttäminen on pysynyt jo useita vuosia tasaisena. Työsuhdematkalippujen käyttö lisääntyi vuonna 2012, joskin huomattavasti maltillisemmin kuin sitä edellisenä vuotena. Ympäristövastuullisuuden kulutuksen ja ympäristökasvatuksen indikaattorit vuodelta 2012 kertovat hyvästä kehityksestä. Paperin kokonaiskulutus kaupungin työpaikoilla väheni, keskitetysti kilpailutettavista hankinnoista jo puolessa ympäristönäkökohdat oli ratkaiseva tekijä tai huomioitu pisteytyksessä, ympäristösertifioitujen koulujen ja päiväkotien määrä kasvoi. Ekotukihenkilökoulutus jatkui edellisvuoden tasolla ja samalla ekotukihenkilöiden määrä kaupungin työpaikoilla nousi uuteen ennätykseen. Luontoretkille ja Ilmastoinfon tilaisuuksiin osallistuneiden määrä laski, mutta Vantaan luontokouluopetuksessa mukana olleiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla.	
Asiasanat: ympäristöraportti, ympäristöindikaattorit, ympäristön seuranta, kestävä kehitys	
Julkaisija: Vantaan kaupungin ympäristökeskus	
Sarjan nimi: C 11/2013	
ISBN 978-952-443-459-1	Kieli: suomi
Kokonaissivumäärä: 50 + liite	

Sisällysluettelo

1 Johdanto	4
2 Vantaan kaupunkiorganisaatio	5
3 Ympäristöjohtaminen Vantaalla.. ..	6
4 Kestävän kehityksen edistäminen.	8
4.1 Yleisen kehityksen edistäminen.. ..	8
4.2 Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys edistäminen	11
4.3 Toiminnan kuormituksen vähentäminen ja ekotehokkuuden edistäminen	16
4.4 Liikkumisen kestävyys edistäminen	19
4.5 Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristövalistuksen edistäminen.. ..	20
5 Vantaalaiskertomuksia	24
5.1 Vantaan Valo - polku työelämään.. ..	24
5.2 Siimapuiston kestävä kehitys.	26
5.3 Tuunasimme Hakunilan kirjaston uudeksi!	28
6 Vantaan ekologinen kestävyys	30
6.1 Yleinen kehitys.	30
6.2 Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys	33
6.3 Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus	35
6.4 Liikkumisen kestävyys.. ..	40
6.5 Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristökasvatus	41
7 Ympäristötilinpito 2012	43
7.1 Ympäristötuotot	43
7.2 Ympäristökulut.	44
7.3 Ympäristöinvestoinnit	45
7.4 Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit aihealueittain	46
8 Kirjallisuus.	50
Liite: Ympäristövalitukset Vantaalla.. ..	51

1 Johdanto

Vantaan ympäristöraportissa 2013 esitellään tietoja niistä kaupunkiorganisaation ohjelmista ja toimenpiteistä, joilla kaupunki on sitoutunut kestäväan kehitykseen. Raporttiin on myös koottu tilastotietoja muuttujista, joilla on merkitystä arvioitaessa Vantaan kaupungin onnistumista kestäväan kehityksen tavoitteissaan.

Ympäristöasiat ja kestävä kehitys ovat nykyisin kiinteä osa kaikkea kaupungin toimintaa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2012 Vantaan ympäristöpolitiikan vuosille 2012–2020. Ympäristöpolitiikassaan Vantaan kaupunki pitää toimintaperiaatteena kestäväa kasvua kohti hiilineutraaliutta ja ympäristövastuun kantoa kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa. Näissä sitoumuksissa riittää haastetta, ja hyvä ympäristöjohtaminen onkin avainasemassa tavoitteisiin pääsemiseksi.

Vantaan kaupungin toimialat tekivät uudet ympäristöohjelmat vuosille 2013–2016. Niiden pohjalta koottiin koko kaupunkia koskeva yhteinen ohjelma: Vantaan kaupungin ympäristöohjelma 2013–2016.

Vantaan kaupunki on mukana Suomen kuuden suurimman kaupungin työryhmässä, joka kehittää ja yhtenäistää ympäristöraportointia. Vantaalla vuoden päätteeksi koottavan ympäristöraportin rinnalla julkaistiin alkusyksyllä suppeampi ympäristökatsaus. Vuonna 2013 ilmestyi myös *ympäristön tila* -raportti.

KUVA: Jarmo Honkanen

Kuva 1. Pakkaspäivä Vantaanjoella.

2 Vantaan kaupunkiorganisaatio

Vantaan kaupunkiorganisaatio uudistettiin vuoden 2013 alussa. Organisaatiossa on nyt viisi toimialaa, jotka ovat kaupunginjohtajan toimiala, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, sivistystoimen toimiala sekä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala. Kaupunkiorganisaatioon kuuluvat myös Vantaan kaupungin omistamat liikelaitokset: Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Suun terveydenhuolto-

liikelaitos ja Vantaan työterveysliikelaitos.

Vantaan kaupungilla on joko suoraan tai tytäryhteisöittensä kautta määräysvalta lähes sadassa osakeyhtiössä, säätiössä, yhdistyksessä ja muissa yhteisöissä. Sen lisäksi Vantaan kaupunki on osakkaana kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä.

Vantaan kaupunki	
Väestö 1.1.2013	205 312
Kokonaispinta-ala (maapinta-ala)	240,4 km ² (238,4 km ²)
Väestötiheys (as/maa-km ²)	854
Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2012	10 298 (vakituisia: 8 483)

Lähde: Vantaan kaupunki

Elinkeinorakenne, työpaikkojen määrä toimialoittain 31.12.2011			
Yhteensä, kpl	105 995		
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	300	Kiinteistöalan toiminta	729
Kaivostoiminta ja louhinta	84	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	5 523
Teollisuus	12 956	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	8 633
Sähkö-, kaasun- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	350	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	4 070
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	703	Koulutus	3 905
Rakentaminen	7 679	Terveys- ja sosiaalipalvelut	9 132
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	23 354	Taiteet, viihde ja virkistys	1 513
Kuljetus ja varastointi	16 802	Muu palvelutoiminta	2 198
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	4 082	Kotitalouksien toiminta työnantajina	0
Informaatio ja viestintä	2 008	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	16
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	860	Toimiala tuntematon	1 098

Lähde: Tilastokeskus Työssäkäyntitilasto
(c) Tilastokeskus - Statistiekcentralen

Talous	Vuosi 2011	Vuosi 2012
- vuosikate/poistot	120,2 %	94,6 %
- investointien tulo-rahoitus	46,0 %	40,5 %
- lainat (€/asukas)	4 225,5 €	4 642,4 €
- konsernilainat (€/asukas)	8 550,8 €	8 984,2 €

Lähde: Vantaan kaupunki

3 Ympäristöjohtaminen Vantaalla

Ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite on ekologisen kestävyysyden ylläpitäminen ja edistäminen. Kestävä kehitys on myös yksi kaupungin kolmesta arvosta innovatiivisuuden ja yhteisöllisyyden ohella.

Vantaan visio:

"Vantaa on asukkaille ja yrittäjille Suomen vetovoimaisin ja kansainvälinen kotikaupunki, joka toimii kestävä kehityksen suunnannäyttäjänä."

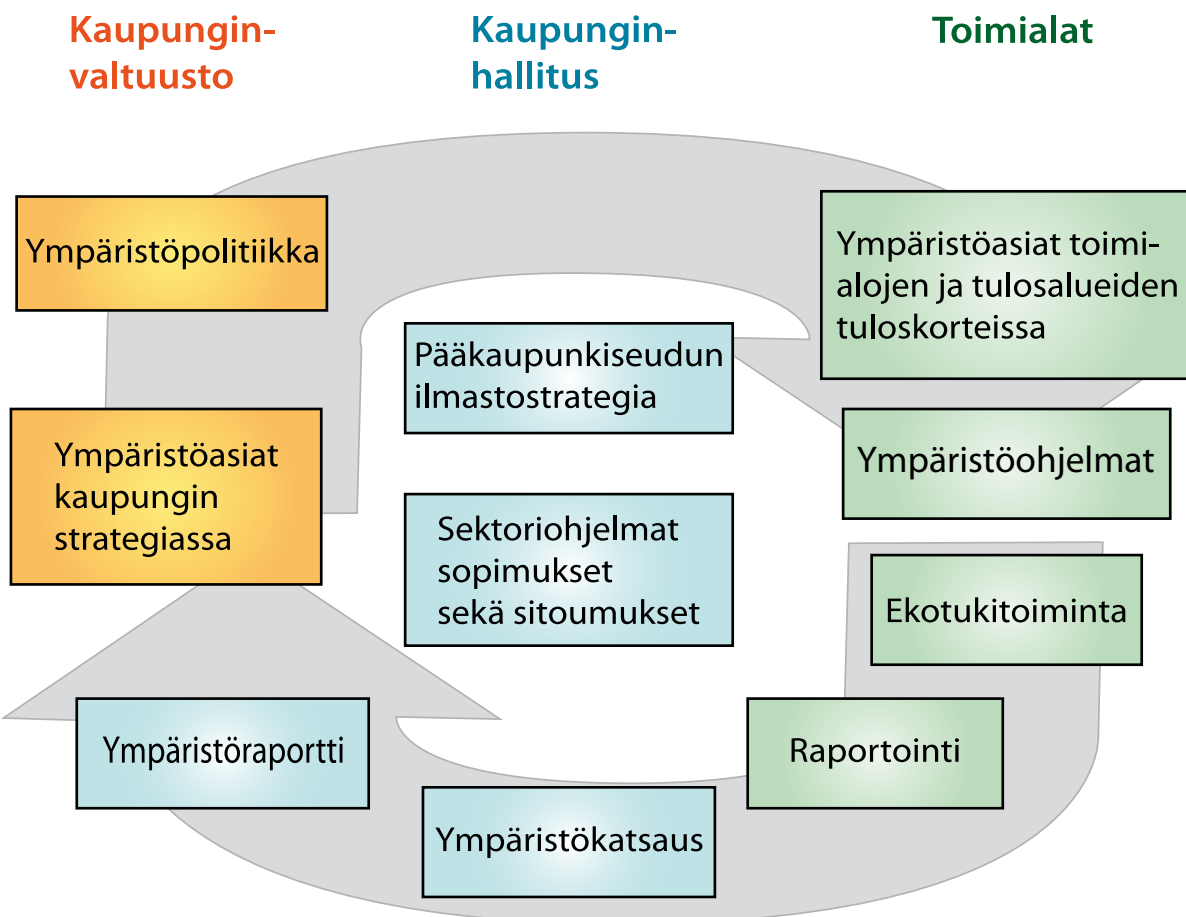
Kestävän kehityksen arvo:

"Turvataan hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat, oikeudenmukaisuus ja pidetään talous tasapainossa."

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2013 valtuustokauden 2013–2016 strategian. Strategiassa on yhtenä painopistealueena mainittu kaupunkirakenteen eheyttäminen. Eheä yhdyskuntarakenne tiivistää rakennettuja alueita ja mahdollistaa yhtenäisen jatkuvan viheralueverkoston toimivine ekologisine yhteyksineen. Viheralueet ovat helposti asukkaiden saavutettavissa ja auttavat varmistamaan terveellisen sekä viihtyisän elinympäristön säilymistä. Eheä kaupunkirakenne edistää ilmastoa ja energiatavoitteiden saavuttamista ja parantaa sopeutumista ilmastomuutokseen. Tiivis rakentaminen ja tehokas joukkoliikenne kulkevat käsi kädessä, ja riittävä viheralueiden verkosto tehostaa hulevesien imeytymistä.

Vantaalla toteutetaan vuonna 2012 kaupunginvaltuustossa hyväksyttyä ympäristöpolitiikkaa vuosille 2012–2020. Ympäristöpolitiikan linjaukset näkyvät vuonna 2013 hyväksytyissä kaupungin sekä toimialojen ympäristöohjelmissa.

KUVA: Tarja Starast

Kuva 2. Ympäristöjohtaminen Vantaalla.

Kaupungin ja toimialojen ympäristöohjelmat vuosille 2013–2016 pyrkivät osaltaan vastaamaan vakaviin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Lisäksi ohjelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla pyritään täyttämään sovitut tavoitteet sekä kansainvälisten ja kansallisten sitoumusten velvoitteet. Kaupungin ympäristöohjelmassa on kuuden eri päämäärän alla kaikkiaan 56 tavoitetta.

Tavoitteita ja toimenpiteitä seurataan ja arvioidaan. Se on keskeinen osa ympäristöjohtamista Vantaalla, niin kuin on myös ympäristöjohtamisen jatkuvan parantamisen periaate.

- Vantaan ympäristöpolitiikka 2012–2020
 - Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.6.2012.
 - Ympäristöpolitiikan toimintalinjauksena on, että Vantaa kasvaa kestävästi kohti hiilineutraaliutta ja kaupunki kantaa ympäristö vastuuta kaikessa päätöksenteossaan ja toiminnassaan.
- Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 ja sen tarkistettavat tavoitteet 2012/2013
 - Tavoitteiden mukaan pääkaupunkiseutu on hiilineutraali vuonna 2050 ja kasvihuonekaasupäästöt vähenevät vuoteen 2020 mennessä 20 prosenttia vuoden 1990 tasosta.
- Kaupunginjohtajien ilmasto- ja energiasopimus (Covenant of Mayors)
 - Sopimus edellyttää CO₂-päästöjen ja energiankulutuksen vähentämistä vähintään 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoteen 1990.
- Kaupunginjohtajien ilmastoverkoston aloitteet
 - Verkostoon kuuluvat Espoon, Helsingin, Oulun, Tampereen, Turun ja Vantaan kaupungit.
- Kaupunginjohtajien kahteen yhteiseen kannanottoon liittyy yhteensä kymmenen aloitetta. Ne koskevat paikallisen energia- ja ilmastoneuvonnan edistämistä, rakennusvalvonnan kehittämistä, ennakkoivan laadunvalvonnan suuntaan, energi- ja ilmastoneuvonnan edistämistä, investointien ilmastovaikutusten budjetointia, ekotukitoiminnan levittämistä, matkustustarpeen vähentämistä, kasvihuonekaasujen vähentämismahdollisuuksien selvittämistä 30 % vuoteen 2020 mennessä, valtion ilmastokumppanuusaloitteen tukemista, vähäpäästöisten autojen käyttöönottoa suurissa kaupungeissa sekä ilmastoyhteistyön lisäämistä kaupunkien ja pienten sekä keskisuurten yritysten välillä.
- KETS, kuntien energiatehokkuussopimus
 - Kaupungin ja TEM:n välillä solmittu sopimus energiansäästön tehostamisesta.
- Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategia
 - Linjauksena, että ilmastomuutokseen sopeutuminen otetaan keskeiseksi lähtökohdaksi yhdyskuntien suunnittelussa, rakentamisen ohjauksessa ja teknisten verkostojen kehittämisessä.

4 Kestävän kehityksen edistäminen

4.1 Yleisen kehityksen edistäminen

Tulevaisuuden päättäjiä Lasten ja nuorten Vantaassa

Lasten ja nuorten Vantaa on toimintaohjelma, jonka tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten, eli tulevaisuuden päättäjien, mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin päätöksiin.

Lasten ja nuorten Vantaa aloitti vuonna 2010. Nyt on menossa toinen toimintaohjelma, joka on laadittu vuosille 2013–2016. Ohjelmaan on koottu toimenpiteitä, joilla pyritään tietojen, kansalaistaitojen ja -toiminnan sekä yhteistyön lisäämiseen, vaikutetaan asenteisiin ja ylläpidetään ja kehitetään erilaisia vaikuttamistapoja.

Toimintaohjelman laatimisen pohjaksi lapsilta ja nuorilta kysyttiin heidän haluaan osallistua ja vaikuttaa heitä itseään koskeviin päätöksiin. Yli puolta vastaajista kiinnostui etenkin koulu- ja opiskelumaailman sekä vapaa-ajan toimintaan vaikuttaminen. Suosituimpia tapoja olisivat muun muassa palautteiden antaminen sekä kirjoittaminen ja keskusteleminen sosiaalisessa mediassa.

Joustavuutta asiointiin e-palveluilla

Vantaan kaupunki kehittää ja parantaa sähköistä asiointia. Keväällä 2013 valmistuneessa tutkimuksessa todettiin uuden teknologian merkittävästi helpottavan uusien palvelumallien käyttöönottoa. Erityisesti asiakaspalvelun saralla sähköinen asiointi avaa paljon mahdollisuuksia. Niitä myös kuntalaiset toivoivat Suomen PwC:n ja Elisan tekemän selvityksen mukaan.

Sähköisen asioinnin parantaminen vastaa kuntalaisten toiveisiin. Sähköisen asioinnin kautta voi hoitaa koko joukon erilaisia asioita, kuten varata ajan terveyskeskukseen, uusia reseptejä, täyttää hakemus esiopetukseen tai tehdä meluilmoituksen. Lähetä-painike lähettää täytetyn e-lomakkeen suoraan oikealle viranhaltijalle, ja onnistuneesta lähetyksestä tulee aina automaatti-ilmoitus lähettäjälle. Sähköiset e-lomakkeet löytyvät Vantaan kaupungin Verkkoasiointi-internetsivuilta.

ASIAA! paneutuu energiankäyttöön

Anu Norros

Pääkaupunkiseudulla jatkuu kuluttajien energianeuvontaan paneutuva ASIAA!-hanke. Sen tavoitteena on auttaa asukkaita energian säästöön neuvonnan, yhteisöllisen tekemisen ja tiedottamisen keinoin. Saatuja kokemuksia hyödynnetään alue- ja maakuntatasolla energianeuvonnassa.

KUVA: Pekka Turttainen,
Vantaan kaupungin aineistopankki

Kuva 3. Palautteen antaminen, yhteydenpito ja muu asiointi hoituu helposti internetin kautta.

KUVA: Anu Norros

Kuva 4. Kytöpuiston koulun oppilaat muun muassa ideoivat keinoja energiansäästöön ASIAA!-hankkeen ja Vantaan nuorisotoimen järjestämällä energialeirillä.

ASIAA!-hankkeen työntekijät ovat pitäneet Vantaalla muun muassa energialuentoja ja energiaklinikoita tapahtumissa. Energiaklinikalla asukkaat saavat tietoa energiankulutuksen tehostamisesta ja voivat tutustua eri lamppuvaihtoehtoihin ja kulutusmittareihin. Energiaklinikalla on tavoitettu paljon kävijöitä ja energiatietouden jakamista jatketaan ASIAA!-hankkeen keston ajan vuoden 2016 loppuun asti.

Myös Rekolan koulun oppilaille järjestettiin energiapaikat, joissa kaikki koulun luokat kävivät vuorollaan pohtimassa sitä, mihin päivän aikana kuluu energiaa ja miten kulutusta voisi vähentää. Muuta energiakysymyksiä ruotivaa toimintaa ovat energialuennot, vapaaehtoisista "energiatukihenkilöistä" muodostettava neuvojaverkosto, näyttelyt, retket ja yhteistyöhankkeet. Myös energaviestintää kehitetään kaiken aikaa.

Energiatietoutta peruskoululaisille

ASIAA!-hanke ja Vantaan nuorisotoimi järjestivät kesäkuussa energialeirin Kytöpuiston koulun toisen ja kolmannen luokan oppilaille. Mukana oli 20 innokasta koululaista. Tapahtuman tavoitteena oli ympäristökasvatuksen lisäksi tarjota toimintaa lapsille kesäloman aikana. Leirin aikana tutustuttiin energia-asioihin muun muassa vierailemalla Harakan saarella, Vantaan luontokoulussa, Kierrätyskeskuksessa ja Heurekassa. Oppilaat suunnittelivat leirin lopussa energiansäästökampanjan,

joka käynnistetään koululla lukuvuoden 2013-2014 aikana.

Ekokompassi vakiintumassa

Keskisuurille ja pienille yrityksille kehitetty kevennetty ympäristöasioiden hallintajärjestelmä Ekokompassi on vakiintumassa osaksi Ilmastoinfon toimintaa. Ekokompassi tukee ja kannustaa yrityksiä liiketoiminnassaan ekotehokkuuteen, joka parantaa ympäristön tilaa. Samalla vahvistuu alueen elinvoima ja kilpailukyky, kun ympäristövaatimukset tulevat yhä tärkeämmäksi osaksi yritystoimintaa. Jätteiden vähentäminen ja lajittelu sekä energiansäästö voivat tuoda yrityksille mukanaan suuriakin kustannussäästöjä.

Vantaan kaupunki myönsi Ekokompassi-todistukset kuudelle vantaalaisyritykselle tilaisuudessa 15.10.2013. Palkitut yritykset ovat Hotel GLO Airport, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n Koivukylän toimipiste, siivousalalla toimiva H&A Team Oy ja Tikkurilan Paino Oy. Elämystuotannossa mukana oleva Go Experience sekä logistiikka-alan Hakonen Solutions saivat nyt toistamiseen Ekokompassi-todistuksen.

Ekokompassi-palvelun kehittämishankkeessa luotiin pienten yritysten energiakartoitukseen työkalu *Ekokompassin Energiasuunta*. Sitä aletaan markkinoida vuonna 2014. Hanke sai maakunnan kehittämisrahaa.

Kuva 5. Ekologisuus on hyvä kilpailuväline.

Lähde: ERA17/Leena Ahveninen

Greening events - From guidelines to practice

Greening events -hankkeessa etsitään hyviä toimintatapoja ympäristöasioiden hallintaan yleisötapahtumissa. Hankkeen tavoitteena on luoda toimintamalli, jolla pääkaupunkiseudun tapahtumat saadaan järjestettyä kestävän kehityksen mukaisesti. *Greening events* -hengen mukaisesti järjestettävissä tapahtumissa osallistujat pääsevät vaikuttamaan omaan kaupunkiympäristöönsä ja saavat samalla tietoa ympäristöasioista ja näkökulmaa kestävään kehitykseen.

Kesän 2013 *Greening events* -tapahtuma Vantaalla oli Suomen ensimmäisen virallisen merkätun maastopyöräradan avajaiskilpailut Vierumäessä. Kilparadan vauhdikkaan menon lisäksi viikonlopun tapahtuman noin viisisataapäinen osallistujajoukko näki ja koki käytännön tasolla kestävän kehityksen sanomaa. Esimerkiksi jätteiden lajitteluun oli kiinnitetty huomiota. Tarjolla oli myös reilun kaupan tuotteita.

Vuonna 2012 aloitettu pääkaupunkiseudun yhteinen *Greening events* -hanke kestää vuoden 2014 puoleen väliin. *Greening events* saa rahoitusta Uudenmaan ELY-keskukselta ja Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR).

Palveluhankintojen ekologiaa sosiaali- ja terveystoimessa

Ympäristöasiat ovat entistä tärkeämpiä perusteita sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan hankinnoissa. Palveluntarjoajan on osoitettava tarjouksessaan ympäristöasioiden ja kestävän kehityksen huomioon ottaminen ja sen mukaiset toimenpiteet. Esimerkiksi kotihoidon kauppapalvelun kilpailutuksissa kiinnitetään erityishuomiota palveluntarjoajan ekotehokkuuteen toiminnassaan; miten kuljetusreitit on suunniteltu, miten kuljettajat on ohjeistettu ajamaan taloudellisesti ja minkälainen on kalusto ja miten sitä huolletaan.

KUVA: Tiina Piironen

Kuva 6. Vierumäen maastopyöräkilpailuissa kisayleisöä muistutettiin oikeanlaisesta jätteiden lajittelusta.

4.2 Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys edistäminen

Maapolitiikalla kohti hyvää kehitystä

Vantaan kaupungin maapoliittiset linjaukset maankäytön suunnittelulle ja maanhankinnalle vuosille 2013–2016 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 17.6.2013. Kaavoituksen kautta kaupunki vaikuttaa kehitykseensä merkittävästi. Uusien asuinalueiden ja asuntojen, teiden sekä kaiken muunkin infrastruktuurin rakentaminen järkevästi toimivaksi kokonaisuudeksi olemassa olevan kaupunkirakenteen kanssa vaatii tarkkaa ja kokonaisvaltaista sekä jatkuvaa suunnittelua.

Vantaan kaupungin maapolitiikan keskeisiä tavoitteita ja niiden toteuttamisen keinoja ovat muun muassa kaavoituksen kehittäminen parantamalla yhteistyötä kaupungin sisällä, arvioimalla maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti yleiskaavan ja asemakaavojen ajantasaisuutta sekä lisäämällä asuntorakentamiseen asemakaavavaroja viideksi vuodeksi.

Vantaa asemakaavoittaa ensisijaisesti omistamiaan maita. Tällä hetkellä painopistealueita ovat Aviapolis ja Vantaan Akseli. Asuntotuotannossa pyritään kohtuuhintaiseen mutta samalla omaleimaiseen ja laadukkaaseen suunnitteluun ja rakentamiseen. Tässä käytetään hyödyksi Leinelän ja Kivistön kokemuksia. Hyvien liikenneyhteyksien varrella sijaitsevalle Vantaan Akselin alueelle lentoaseman ja Vuosaaren sataman välissä tulee erityisesti logistiikan, kaupan ja teollisuuden yritysalueita.

Olemassa olevia keskustoja kehitetään ja täydennysrakentamista tehdään erityisesti pääradan ja vuonna 2015 liikenteelle avattavan kehäradan asemien tuntumassa. Rakentamisen keskittäminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle ja täydennysrakentaminen jo rakennetuilla alueilla eheyttää kaupunkirakennetta, joka on Vantaan ympäristöpolitiikan keskeinen tavoite.

KUVA: Sakari Manninen, Vantaan kaupungin aineistopankki

Kuva 7. Aviapoliksen toimistorakennuksia Kehä III:n varressa.

Kuva 8. Tikkurilantien varren hulevesitutkimus on osa HULEGREEN-hanketta.

ILKKA-hankkeella ilmastonkestävyyttä

Vantaan kaupunki on mukana monessa kaupunkisuunnitteluun liittyvässä kestävä kehityksen hankkeessa. Yksi näistä hankkeista on *Ilmaston kestävä kaupunki -työkaluja suunnitteluun* (ILKKA). Laajalla hankkeella on monta ohjelmakohtaa, ja Vantaalla keskitytään muun muassa Vantaanjoen valuma-alueen pinnoitettujen alueiden sekä tulvariskialueiden kartoittamiseen. Hankkeen aikana on tavoitteena luoda ohjeistus, minkälainen viheralue olisi hyvä hulevesien imeyttämisen kannalta ja millaisia pinnoitteita esimerkiksi katu- ja piha-alueilla tulisi käyttää hulevesitulvariskien pienentämiseksi.

ILKKA-hanke toteutetaan vuosina 2012–2014. Hankkeeseen osallistuvat Vantaan lisäksi Helsingin, Lahden ja Turun kaupungit, HSY, Ilmatieteen laitos ja Turun yliopisto. Yhtenä rahoittajana on Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR).

Kuva 9. Meiramitiellä hulevedet ohjataan ajoradalta viereiselle viheralueelle.

Hulevedet

Vantaan kaupungin hulevesiohjelman (2009) linjaukset näkyvät ja toteutuvat uusissa asemakaavoissa. Pyrkimyksenä on hulevesien käsittely syntypaikoillaan niin, että estetään hulevesitulvien syntyminen ja saadaan puhdistettua haitalliset aineet hulevesistä ennen niiden pääsemistä vesistöön. Vuoden 2013 merkittäviä hulevesikohteita ovat Meiramitien ja Tikkurilantien varteen toteutetut biosuodatusalueet.

Vantaan kaupunki on ollut ja on mukana hulevesitutkimushankkeissa, joissa tutkitaan ja etsitään Suomen olosuhteisiin parhaiten sopivia hulevesiratkaisuja. Helsingin yliopiston vetämän *Viides ulottuvuus* -viherkattoprojektin ensimmäiset tutkimustulokset Ikano Centerin viherkattokohteesta on tarkoitus saada vuoden 2013 aikana.

Tikkurilantien varteen valmistuivat syksyllä 2013 sadepuutarhapilottikohteet Suomen ympäristökeskuksen toteuttamassa HULEGREEN-hankkeessa, jossa selvitetään kasvillisuudeltaan sekä rakenne- ja materiaaliratkaisultaan erilaisten biosuodatuspainanteiden tehoa hulevesien käsittelyssä.

Meiramitien hulevedet biosuodatusaltauksiin

Meiramitiellä hulevedet kulkevat tästedes biosuodatusaltauksien kautta. Hulevesitulvariskit vähenevät, kun sade- ja sulamisvedet ohjataan hallitusti biosuodatusaltauksien painanteisiin. Niiden kasvillisuus ja maanpinnan alapuoliset rakennekerrokset myös sitovat hulevesien mukana liikenneväylältä kulkeutuvia epäpuhtauksia.

Maankäytön suunnittelun ja rakentamisen ekotehokkuuden kehittäminen

Vantaan kaupunki on mukana kahdessa hankkeessa, joissa kehitetään työkaluja maankäytön suunnittelun ekotehokkuuden ja ilmastovaikutusten arviointiin. KEKO-projektissa on tavoitteena luoda yhdyskuntasuunnitteluun tehokas ja helppokäyttöinen alueellisen ekotehokkuuden arviointityökalu. Se valmistuu vuonna 2014. Toisessa hankkeessa on tehty selainpohjainen hiililaskentatyökalu, joka on suunniteltu asuinalueiden kokonaisuuksien vertailuihin. Se otetaan käyttöön Vantaalla vuonna 2014.

Omistajuus kestävässä rakentamisessa -hankkeessa (OKRA) Vantaalla on muun muassa selvitetty, missä talo- ja asuintyyppien energiankulutus henkeä kohti on suurin, sekä etsitty kustannustehokkaimmat keinot korjata olemassa olevaa rakennuskantaa. Lisäksi kehitettiin menetelmää rakennusten elinkaaren aikaisen hiilijalanjäljen ja energiankulutuksen laskemiseksi. Laskentaa käytettiin asuntomessualueen tonttihaussa. Laskennan tuloksia ei kuitenkaan käytetty valintaperusteena.

Suuri puinen kerrostalo

Vantaan asuntomessuille vuonna 2015 rakennetaan Pohjoismaiden suurin puinen asuinkerrostalo, joka on samalla Suomen ilmastoystävällisin kerrostalo. Se tuli jaetulle ensimmäiselle sijalle rakennuksen hiilijalanjälkeä mittaavassa kilpailussa, jonka järjestivät Rakennusteollisuus RT ja Green Building Council Finland. Hyvä suunnittelu ja oikeanlaiset energiaratkaisut pienentävät rakennuksen hiilijalanjäljen puoleen keskimääräisestä tasosta.

Suomessa on aikaisemminkin tehty kaikessa hiljaisuudessa kerrostaloja puusta, mutta Vantaan asuntomessujen puinen kerrostalo tullaan esittelemään julkisesti. Rakennukseen valmistuu 186 asuntoa enimmillään jopa seitsemään kerrokseen. Rakennus tulee olemaan puurakentamisessa uranuurtaja edistyksellisine teknillisine ratkaisuisineen. Samalla toivotaan, että asuntomessujen puukerrostalo herättäisi kysyntää uusille puisille kerrostaloille ja saisi puurakentamisen sillä saralla nousuun.

Päätös puurakenteisesta kerrostalosta asuntomessuille julkistettiin kesällä 2013. Kerrostalon rakentamisesta vastaa Rakennusliike Reponen Oy. Rakennuttajina ovat TA-asumisoikeus Oy ja Suomen Vuokrakodit.

KUVA: Vuorelma Arkkitehdit

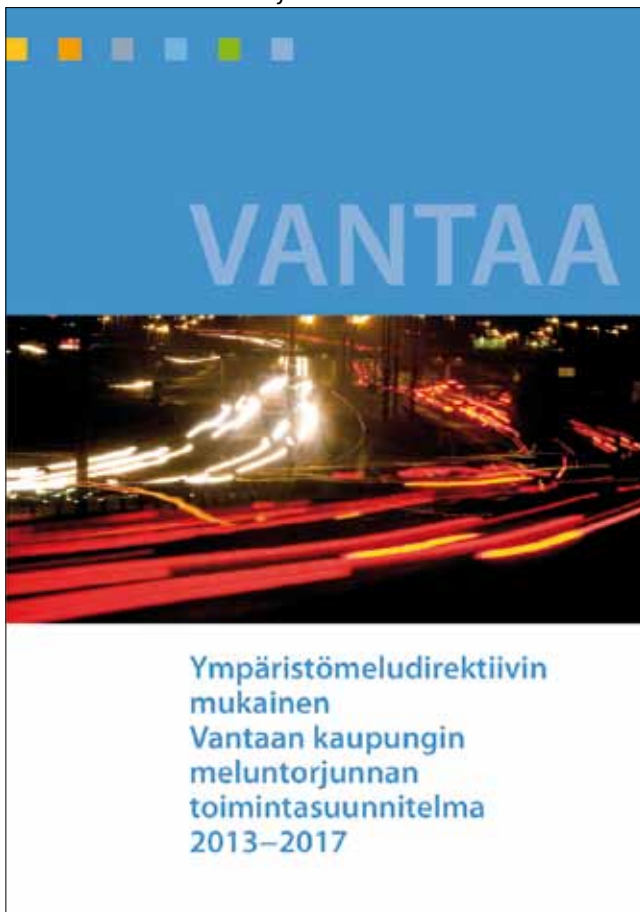
Kuva 10. Havainnekuva Vantaan asuntomessuille vuonna 2015 rakennettavasta asuintalosta, joka on valmistuessaan Suomen ilmastoystävällisin kerrostalo ja Pohjoismaiden suurin puukerrostalo.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelma

Vantaalla valmistui EU:n ympäristödirektiivin mukainen meluntorjunnan toimintasuunnitelma vuosille 2013–2017. Toimintasuunnitelman toimenpiteillä ehkäistään ja vähennetään meluhaittoja asukkaille. Meluselvityksen mukaan Vantaalla altistuu päivittäin yli 55 desibelin päivä-ilta-yömelutasolle L_{den} peräti 94 000 asukasta. Tästä tieliikenteen osuus on noin 77 500, raideliikenteen yli 9 000 ja lentomelun osuus noin 7 400 asukasta.

Meluntorjunnan viisivuotiskauden suunnitelmassa meluhaittojen vähentämiseen käydään monin keinoin teknisten ja taloudellisten mahdollisuuksien mukaan. Kaavoitus ja sen kautta maankäytön ja liikenteen suunnittelu ovat tärkeässä osassa. Kaupunki laatii kaavoitukseen ohjeistuksen, miten huomioida meluntorjunta. Ohjeistus meluntorjuntaan tehdään myös pientaloasujille ja -rakentajille. Muita meluntorjunnan keinoja ovat muun muassa katujen melusteiden rakentaminen, katujen nopeusrajoitusten alentaminen ja melua vaimentavien päällysteiden käyttö. Tämän lisäksi määritetään kaupunkitasolla merkittävät hiljaiset alueet, joiden säilyminen pyritään turvaamaan.

Kuva 11. Vantaan meluntorjunnan toimintasuunnitelman kansi.

Meluntorjunta vastaa osaltaan Vantaan strategiaan tarjota asukkailleen hyvä elinympäristö. Meluntorjunnan pitkän aikavälin tavoitteena on melutasojen pudottaminen asuinalueilla ja muissa herkissä kohteissa. Ensisijaisina kohteina ovat alueet, missä asukkaat altistuvat yli 65 desibelin melulle ja missä melulle altistuvia on paljon. Yhtäläillä on tärkeää säilyttää hiljaisia tai edes suhteellisen hiljaisia alueita. Keskeisiä tavoitteita ovat myös meluntorjunnan huomioon ottamisen edistäminen yhdyskuntasuunnittelussa sekä laajan meluntorjunnan keinovalikoiman vakiinnuttaminen.

Lammaskatraan työskä

Tikkurilan keskuspuistossa aloitti alkukesällä lähes kolmikymmenpäinen lammaskatras laidunnusurakkansa umpeen kasvavan peltomaiseman pelastamiseksi. Keskuspuiston peltoalueita on viljelty jo 1600-luvulla, joten avoimen maiseman säilyminen on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti tärkeää.

Lampaille aidattiin noin kolmen hehtaarin laajuinen laidunalue. Alkuperäisrotua olevat suomenlampaat saatiin lainaan Haltialan tilalta Helsingistä. Laiduntavat lampaat piristivät maisemassa ja tekivät samalla arvokasta maisemanhoitotyötä pensaita ja ruohovartisias kasveja syöden. Tarkoitus on, että lampaita laiduntaisi Vantaan kaupungin viheralueilla myös tulevaisuudessa.

Kuva 12. Lammaskatras suuntaa päättäväisenä joukkona uusille laidunmaille Gumle-pässin valvovan katseen alla.

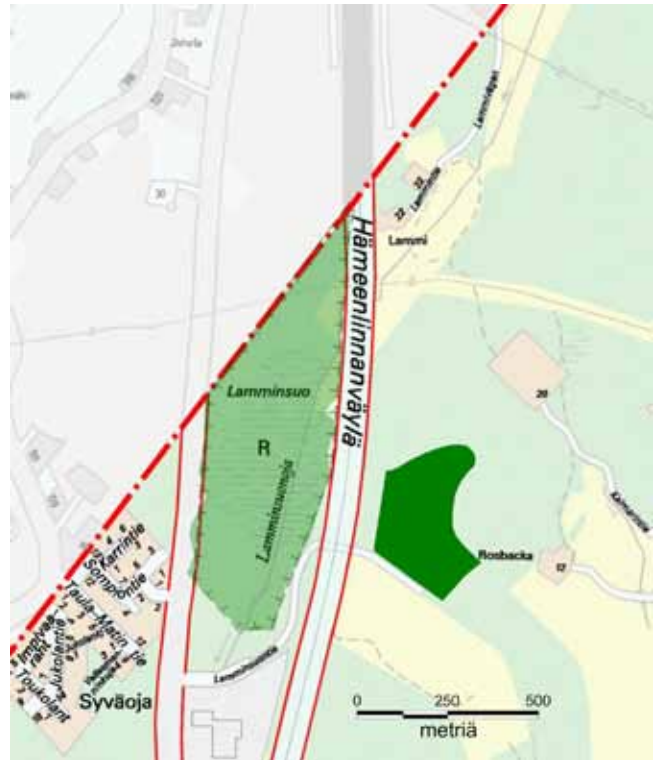
KUVA: Pertti Raami, Vantaan kaupungin aineistopankki

Uusi luonnonsuojelualue Vantaan Riipilään

Vanhojen metsien suojeluohjelmassa ollut Riipilänmetsä rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi. Rauhoituspäättös noin 7,7 hehtaarin reheväkasvuisesta metsäalueesta tehtiin Uudenmaan ELY-keskuksessa 2.9.2013. Uusi suojelualue sijaitsee lähellä jo aiemmin suojeltua Lamminsuota. Riipilänmetsä on Lamminsuon luonnonsuojelualueen tavoin muun muassa liito-oravan elinympäristöä. Liito-orava on Euroopan unionin tiukasti suojelama laji. Riipilänmetsän luonnonsuojelualueella on tehty myös havaintoja harmaapäätikasta, joka on Suomessa harvalukuinen vanhojen lehti- ja sekametsien lintu.

Pikkujärvelle hoito- ja käyttösuunnitelma

Vuonna 2012 rauhoitetulle Pikkujärven ja Kakolanmäen suojelualueelle valmistui hoito- ja käyttösuunnitelma. Sen tarkoituksena on paitsi turvata luonto- ja kulttuuriarvojen säilyminen myös tehdä alueen luonto tutuksi ja helposti saavutettavaksi. Maisemallisestikin arvokkaan Pikkujärven ja Kakolanmäen alueelta löytyy merkkejä vanhasta asutuksesta. Pikkujärvi on myös maailmanlaajuisesti ainutlaatuisen eläimen, halavasepikän, asuinseutua. Halavissa ja mustuvapajuissa elelevän pienen kuoriaisen ainoat tunnetut elinpaikat ovat Vantaalla. Pikkujärven lisäksi halavasepiköitä elää Mätäojan varren pajutiheiköissä.

Kuva 13. Riipilänmetsän suojelualue Lamminsuon itäpuolella.

Kuva 14. Kaunista katajaketoa Kakolanmäen suojelualueella.

KUVA: Kirska Kesitalo

4.3 Toiminnan kuormituksen vähentäminen ja ekotehokkuuden edistäminen

ESCO-palvelu säästää paljon energiaa

ESCO (Energy Service Company) on palveluliiketoimintaa, joka edistää energiansäästämistä. ESCO-ohjelmassa yritys vastaa kiinteistöjen energiansäästöhankkeiden toteutuksesta sekä tarpeen mukaan hankkeen rahoituksesta ja sopimuksen aikaisesta käytön ohjauksesta. Yrityksen investointi maksetaan takaisin investoinnin tuotamilla säästöillä sovitussa määräajassa. ESCO-toiminta sisältyy Vantaan kaupungin sekä työ- ja elinkeinoministeriön energiatehokkuussopimukseen (KETS) vuosille 2008–2016.

Suomessa toteutetuissa ESCO-hankkeissa on yleensä keskitytty yhden kiinteistön energiankulutukseen. Vantaan kaupungin tilakeskus päätti kuitenkin kilpailuttaa hankkeen, johon sisältyi 14 kiinteistön energiatehokkuuden parantaminen taloteknisin keinoin. Rakennuk-

set, joihin kuuluu muun muassa kouluja, uimahalli, monitoimihalli, päiväkotia ja kirjasto, ovat hyvä läpileikkaus Vantaan kaupungin omistamista kiinteistöistä.

ESCO-kilpailutus mietittiin tarkkaan ja toteutettiin huolella. Neuvottelumenettelyllä toteutetussa kilpailutuksessa käytiin neljä neuvottelukierrosta kolmen mukana olleen yrityksen kanssa vuonna 2011. Menettely koettiin osin raskaaksi, mutta kaikki halusivat olla mukana loppuun asti saadun opin ja kokemuksen vuoksi. Kilpailutuksen voitti Schneider Electric Buildings Finland Oy. Prosessi poiki markkinaoikeuteen kaksi haastetta, jotka molemmat Vantaan kaupunki voitti. Käytännön toimiin Vantaan ESCO-hankkeessa päästään toden teolla alkuvuoden 2014 aikana. Energiankulutuksen pieneneminen pitäisi näkyä kaupungin energialaskussa vuonna 2015.

KUVA: Pertti Raami, Vantaan kaupungin aineistopankki

Kuva 15. Jokiniemen koulu on yksi ESCO-hankkeen kohteista.

Vantaan kaupungin ja Schneider Electric Buildings Finland Oy:n sopimuksen mukaan yritys lupaa kiinteistöjen energialaskuihin vuosittain 200 000 euron säästöt. Ne saadaan valaistuksen, lämmityksen ja ilmanvaihdon järjeistämällä ja ekotehokkuuden parantamisella. Jos säästötavoite jää alle sovitun, yritys maksaa kaupungille korvauksia, kun taas tavoitteen yli menevät säästöt jaetaan tasan kaupungin ja yrityksen kesken. Yritys tekee 1,5 miljoonan euron energiansäästöinvestoinnit ensimmäisen kahden vuoden aikana. Investointi maksetaan kuudessa vuodessa, jolloin 8-vuotinen sopimus päättyy. Sen jälkeen kaikki säästöt energiankulutuksessa tulevat täysimääräisinä Vantaan kaupungille.

Alun perin Vantaan kaupunki toivoi kilpailutusprosessin aikana saatavan uusia innovatiivisia energiansäästöratkaisuja. Niitä ei tullut, mutta merkittäviä säästöjä on saatavissa myös perinteisin keinoin. Vantaan ESCO-hankkeen kiinteistöihin oli tehty energiakatselmukset. Kilpailutuksen myötä energiakatselmuksissa todetut energiansäästömahdollisuudet ja -lupaukset entisestään paranivat. Vähenevän energiakulutuksen myötä myös kasvihuonekaasupäästöt pienenevät, mikä on hankkeen yksi tavoite.

Viisaita investointeja innovoiden

Vantaan kaupunki on mukana *Innovatiivisuutta julkisiin investointeihin* -hankkeessa (IJI), jossa haetaan oikeanlaisia ratkaisuja kokonaistaloudellisten ja kestävä kehityksen mukaisten hankintojen tekemiseen. Koska julkiset investoinnit ovat monesti taloudellisesti merkittäviä ja pitkäikäisiä, tarvitaan hankintaprosessissa erityistä osaamista ja valmiuksia omaksua uusia toimintatapoja. IJI-hankkeen tavoitteena on saada ilmastoystävällisten investointien hallintaprosesseihin uutta tietoa, sopimusmalleja sekä keinoja ja menetelmiä.

Vantaan kaupungin kaksi IJI-projektia ovat Leinelässä ja Kivistössä. Leinelään suunnitellaan nollaenergiapäiväkotia. Sen yhteyteen tulee niin ikään nollaenergia- tai lähes nollaenergiarakennuksena asukastalo ja väestön suoja. Projektin on määrä valmistua vuonna 2017. Kivistön IJI-kohteessa haetaan toimivaa rahoitusmallia asukkaiden ja yritysten yhteiskäytössä oleville parkkitaloille. Asukkaat maksavat paikoitustilojen kustannukset, ja niitä pyritään vähentämään autojen yhteiskäytön avulla.

IJI-hanketta hallinnoi Green Net Finland. Sen lisäksi osahankkeiden toteuttajia ovat Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Hämeen ammattikorkeakoulu, Lahden tiede-

ja yrityspuisto Oy, CLEEN Oy ja Culmination Innovation Oy. Hanketta rahoittaa EAKR.

Energianhallintapalvelulla heti suuret säästöt

Vantaan kaupunki aloitti vuoden 2013 toukokuussa energiansäästöhankkeen Schneider Electric Buildings Finland Oy:n kanssa. Kyseessä on energianhallintapalvelu, jossa käytetään ja hyödynnetään olemassa olevaa talotekniikkaa. Sopimuksen ehdoissa on, ettei sisäilman laatu saa huonontua mukana olevissa 15 kohteessa. Vain noin 3 500 euron investoinnilla saatiin ensimmäisenä vuonna peräti noin 300 000 euron säästöt. Ne ovat syntyneet pääasiassa rakennusten lämmityksestä. Säästöt jaetaan tasan Vantaan kaupungin ja Schneiderin kanssa. Energianhallintapalvelun sopimus jatkuu vuoden 2016 loppuun.

Vähemmällä sähköllä lisärahaa

Vantaalla kokeiltiin kymmenessä koulukiinteistössä uudenlaista sähkönsäästöä kaudella 2012–2013. Kokeilun ideana oli, että käyttäjät omalla toiminnallaan säästävät sähköä ja saavat osuuden säästämästään sähkön hinnasta käytettäväksi yhteisöllisesti omassa toiminnassaan. Sähkönsäästöön on ilmoittautunut myös useita päiväkoteja. Sivistystoimen aloittamaan sähkönsäästöön on lähdetty mukaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta, josta on ilmoittautunut kolme kohdetta.

Ilmansuojelun toimintaohjelmalla parempaan ilmanlaatuun

Vantaan kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008–2016 keskeinen tavoite on vähentää typpidioksidin (NO_2), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) sekä pienhiukkasten ($\text{PM}_{2,5}$) pitoisuuksia ilmassa. Muiden ilman epäpuhtauksien raja-arvojen ylitys ei ole Vantaalla todennäköistä. Lisäksi toimenpiteet, joilla alennetaan typpidioksidin sekä PM_{10} - ja $\text{PM}_{2,5}$ -hiukkasten määrää, laskevat entisestään muidenkin ilman epäpuhtauksien pitoisuuksia.

Vantaalla merkittävin ilmanlaadun huonontaja on liikenne. Ilmansuojeluohjelmassa keskeisellä sijalla ovatkin toimenpiteet liikenteen synnyttämien ilman epäpuhtauksien vähentämiseksi. HSY:n ilmanlaatumittausten mukaan typenoksidien, joista merkittävin on typpidioksidi, sekä hiukkasten määrä on vähentynyt Vantaalla muun pääkaupunkiseudun tavoin vuosi vuodelta. Typpidioksidin vuosiraja-arvot ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ylittyivät lentotaseman kahdessa mittauspisteessä. Pienhiukkasten

($\text{PM}_{2,5}$) osalta raja-arvon ylityksiä ei ollut, hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) raja-arvo ylittyi Vantaan ilmanlaadun mittauspisteessä Tikkurilassa vain yhtenä päivänä.

Monet ilmansuojelun toimintaohjelman toimenpiteet joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen osuuden kasvattamiseksi sekä panostukset katujen kunnossapitoon ovat osaltaan ilmanlaadun hyvän kehityksen taustalla. Lisäksi HSY ja pääkaupunkiseudun kuntien ympäristökeskukset julkaisivat esitteen *Opas puunpoltoon*. Toimintaohjelman toteutumisesta vuoden 2012 osalta raportoitiin ympäristölautakunnalle huhtikuussa 2013.

Vedensäästöä 30 sekunnissa

Ilmastoinfo jatkoi toimintaansa osana HSY:tä vuoden 2013 alusta lähtien. Saman vuoden keväällä Ilmastoinfo järjesti kaksiviikkoisen *Vain 30 sekuntia riittää* -vedensäästökampanjan seitsemässä uimahallissa Helsingissä. Kampanjan tarkoitus oli kiinnittää huomiota veden kulutukseen suihkutiloissa niin, että vettä ja samalla energiaa säästettäisiin. Säästöä saatiinkin, ja viikon aikana vedenkulutus pieneni noin 30 000 litraa, suuren säiliöautollisen verran, uimahallia kohti. Syksyllä vedensäästökampanjaa jatkettiin Vantaan uimahalleissa.

Vedensäästökampanja toteutettiin uimahalleissa, mutta jokainen voi kohdallaan miettiä omaa vedenkäyttöään. Keskimäärin suomalaiset kuluttavat lämmintä vettä noin 50–60 litraa vuorokaudessa. Veden lämmitykseen menee noin viidennes asuntojen energiankulutuksesta.

Kuva 16. Kampanjajuliste kannustaa säästämään vettä.

4.4 Liikkumisen kestävyys edistäminen

Sähköä liikkumiseen

Vantaalle perustettiin vuonna 2011 *Sähköautotyöryhmä*, jonka tarkoituksena on mahdollistaa sähköisen liikenteen kehittymistä ja luoda edellytyksiä kaupungin päätöksenteolle.

Vuoden 2012 lopulla Vantaalla hyväksyttiin yleissuunnitelma lähes sadan sähköautojen latauspisteen pystyttämiseksi eri puolille kaupunkia. Yleissuunnitelmassa latauspaikat on sijoitettu kaupungin palvelujen, kuten kirjastojen, liikuntapaikkojen, sairaaloiden ja suurimpien oppilaitosten, yhteyteen. Erityisen tärkeinä latauspaikkoina nähdään myös liityntäpysäköintialueet.

Toistaiseksi sähköautoilu on Vantaalla ja koko Suomessa vielä kokeiluasteella. Vantaa on kuitenkin mukana *Sähköinen liikenne* -hankkeessa, jossa haetaan toimintamalleja ja käytäntöjä sähkökäyttöisten ajoneuvojen osuuden kasvattamiseksi kaupunkiliikenteessä. Seuraavaksi on tavoitteena rakentaa pääkaupunkiseudulle latauspisteiden verkko ja kasvattaa sähköautojen määrä noin sataan.

Ensimmäiset sähköautojen latauspisteet otettiin käyttöön alkuvuodesta 2013 kaupungintalon paikoitustalossa. Myös kauppakeskus-Jumbossa on kaksi latauspaikkaa. Vuoden 2014 loppuun mennessä on suunnitteilla 5–10 uutta julkista latauspistettä Vantaalle. Kaupunki on jo hankkinut itselleen kaksi sähköautoa koekäyttöön ja mahdollisuuksien mukaan niitä tullaan hankkimaan lisää.

Sähköinen liikenne -hanke aloitettiin vuoden 2011 lopulla. Mukana ovat pääkaupunkiseudun kuntien lisäksi Lahti sekä useat alan yritykset ja yhteisöt sekä oppilaitokset. Hanketta jatketaan edelleen ja se laajenee kattamaan uusia alueita, samalla hankkeen nimi muuttuu *Älykäs sähköinen liikenne* -hankkeeksi.

Sähkö kuljettaa myös muita varten otettavia kulkuvälineitä kuin autoja. Kuntatekniikan keskus hankki työasiointimatkoja varten sähköavusteisen polkupyörän.

Vuoden vantaalainen pyöräilijä

Totuttuun tapaan Poljin-työryhmä valitsi jälleen Vuoden vantaalaisen pyöräilijän keväällä 2013. Tällä kertaa palkittiin koivukyläläinen Petja Wagoner. Hänellä hoituu niin työ- kuin asiointimatkat pyöräillen, ja vuodessa kilometrejä kertyykin pitkälti yli 10 000. Talvisin matkat taittavat perinteisellä polkupyörällä, mutta kesällä kulkupeliksi valikoituu kinneri, eli katettu nojapyörä.

Vantaan kaupunki on sitoutunut pyöräilyn edistämiseen. Vuoden vantaalaisen pyöräilijän valinta on yksi keino nostaa pyöräilyä esille varten otettavana liikennemuotona.

Pyöräilyn edistämissuunnitelma

Vuoden 2013 lopulla valmistui diplomityö *Pyöräiliikenteen kehittäminen kuntatasolla – case Vantaa*. Se on pohjana pyöräilyn kehittämissuunnitelmalle, jonka tekeminen aloitettiin niin ikään vuoden 2013 loppupuolella. Tavoitteena on kasvattaa samanaikaisesti pyöräilyn suosiota ja turvallisuutta.

Vantaan kaupunki on ollut vuodesta 2011 mukana *Charter of Brussels* -sopimuksessa, jossa allekirjoittaja-kaupungit sitoutuvat nostamaan pyöräilyn kulkutapaosuuden vähintään 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2012 pyöräilyn kulkutapaosuus Vantaalla oli HSL:n liikennetutkimuksen mukaan 9 prosenttia.

KUVA: Pertti Raami, Vantaan kaupungin aineistopankki

Kuva 17. Vuoden vantaalaisen pyöräilijän palkitsemistilaisuus kaupunginmuseon edustalla.

4.5 Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristövalistuksen edistäminen

HSY:n ympäristöopetukseen kummikoulut Leppäkorvesta ja Rajakylästä

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) hakee vuosittain kummikouluja, joille tarjotaan lukuvuodeksi maksuton ympäristökasvatukseen keskittyvä opetuskokonaisuus. HSY:n alueelta kummikouluiksi hakee kymmeniä kouluja, joten tullakseen valituksi on hakemuksen oltava huolellisesti laadittu ja hyvin perusteltu. Vantaalta HSY:n kummikouluiksi valittiin vuoden 2013 syyslukukaudesta alkaen Leppäkorven koulu ja Rajakylän koulu. Vantaan ammattiopisto Variassa kokeiltiin kummiluokkatoimintaa ammattikoulussa.

Tänä lukuvuonna kummikoulujen ympäristöopetuksessa keskitytään jätteen vähentämiseen ja kestäväan kulutukseen. Opetuksen käytännön toteutuksesta vastaa Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen *Ympäristökoulu Polku*.

Tonttulassa henkii kestävä kehitys

Noora Ilola ja Anneli Arjasto

Tonttulan talossa toimii nuorten kädentaitopaja, *Nuorten tieto- ja neuvontapalvelu Jeesi*, nuorten avoin toiminta eli ”kerti” ja *Nuorten tukikeskus Kipinä*. Talo valmistui joulukuussa 1950, jolloin siinä aloitti toimintansa Tikkurilan ensimmäinen apteekki. Vuonna 1985 nuorisotaloksi muutettu Tonttula on nykyisin Tikkurilan keskustan ainoa puutalo.

Tonttulassa noudatetaan kestäväan kehityksen periaatteita. Kierrätysmateriaaleista valmistetut tuotteet päätyvät myyjäisiin ja somisteiksi Vantaan kaupungin eri toimipaikkoihin. Suuri osa uusiokäyttömateriaaleista saadaan lähipiiristä, kuten naapureilta, yhteistyökump-

paneilta ja työkavereilta. Talossa myös pidetään ruokailupäiviä, jolloin tehtävä ruoka suunnitellaan huolella ja valmistetaan satokauden aineksista ja usein myös viimeisen käyttöpäivän tuotteista.

Tonttulassa opetellaan käyttämään materiaalit ja raaka-aineet alusta loppuun saakka. Hävikki on todella pieni. Talon pihassa on tarpeelliset jätelaatikat. Niiden täyttö on sujunut ongelmitta, vaikka oikeasta toimintatavasta täytyykin muistuttaa aika ajoin.

Talon työt tehdään yhteisesti sopien. Ideat, luovuus ja tekemisen into ovat valttia, ja lopputulos on tekijänsä itsensä käsissä. Talon takapihalla aloitettiin viime kesänä kokeiluna kasvilavaviljely. Herneet, pavut ja raparperit kasvoivat hyvin, ja seuraavaksi kesäksi on suunnitteilla jatkoa. Samalla on tarkoitus aloittaa biojätteen kompostointi.

Jätevesineuvontaa kiitettiin ja laajennettiin

Jätevesineuvojat kiersivät jälleen sadoissa talouksissa Vantaanjoen valuma-alueella. Vantaallakin on tuhansia kiinteistöjä kunnallisen jätevesiverkoston ulkopuolella. Neuvojat vierailivat kiinteistöissä ja muun muassa arvioivat, täyttivätkö kiinteistöjen puhdistusjärjestelmät valtioneuvoston asetuksen ja kuntien määräysten mukaiset vaatimukset. Jätevesineuvonta laajeni vuonna 2013 Riihimäelle, jonka lisäksi neuvontaa annettiin Espoossa, Nurmijärvellä, Tuusulassa ja Vantaalla. Vantaalla neuvojat kiersivät erityisesti Kuninkaanmäessä, Länsisalmessa, Sotungissa ja Ylästössä.

Neuvontakäynneistä huolehtivat Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n asiantuntijat ja neuvontahankkeen rahoituksesta vastasivat kunnat yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa.

KUVA: Noora Ilola

Kuva 18. Tonttulan talo Tikkurilan keskustassa.

EkoTeko pohdituttaa ruokahävikkiä

Vantaan sivistystoimen järjestämässä ja päiväkodeille, kouluille, oppilaitoksille sekä kirjastoille tarkoitettussa EkoTeko-kilpailussa keskitytään tällä kertaa ruokaan. *Pöytä on katettu* -nimisen kilpailun tarkoituksena on kehittää mieluisia ruokahetkiä samalla, kun opitaan ruokailuun liittyviä käytöstapoja, ymmärretään paremmin ruuan arvo ja sitä kautta vähennetään biojätteen määrää.

Vuoden 2013 syyskuussa alkaneen EkoTeko-kilpailun taustalla on muun muassa tieto siitä, miten paljon ruokaa menee roskiin. Viimeisimmän kouluterveyskyselyn mukaan puolet vantaalaisista yläkoululaisista jättää kouluruuan väliin viikoittain. Kouluruokailu myös koettiin meluisaksi. Hyviä ideoita ja ratkaisumalleja on lupa odottaa palkitsemistilaisuudessa toukokuussa, sillä 14.3.2014 päättyvään kilpailuun lähti mukaan 43 vantaalaista päiväkotia, koulua ja oppilaitosta.

Päästöjen pienentäminen palkittiin

Vantaalainen *Helsinge skolan* palkittiin tekemästään ilmastotyöstä. Koulun ympäristöryhmän, *Green Team Helsinge*, päätavoitteena oli hankkia koululle aurinkopaneelit tuottamaan sähköä biologian luokkiin. Nuoret hankkivat rahat paneeleihin muun muassa myymällä koulussa ekologisia välipaloja ja kierrätysmateriaaleista valmistettuja kortteja. Aurinkopaneelit asennettiin paikoilleen joulukuussa.

HSY jakoi ilmastopalkinnot nyt toista kertaa. Palkinnon saajiksi voi kuka tahansa ehdottaa henkilöä tai tahoa, joka aktiivisesti ja luovasti vähentää kasvihuonekaasupäästöjä tai kannustaa siihen muita.

KUVA: Yrjö Jaakkola

Kuva 19. Aurinkopaneelit tuottavat sähköä Helsinge skolan katolla Helsingin pitäjän kirkonkylässä.

Ympäristötalkoita eri puolilla Vantaata

Yritykset ja yhteisöt yhteistyössä ympäristönsuojelussa Krakanojalla

Suomalaisen kalastusmatkailun edistämisseura ry, SKES, aloitti Krakanoja-projektinsa näyttävästi siivoustalkoilla Krakanojan Ylästöntien ja Tulkintien välisellä osuudella elokuussa 2013. Vuosien mittaan purouomaan kertyneet roskat ja romu siivottiin pois. Sen lisäksi puroon kunnostettiin kutualueita taimenille.

Siivous- ja sorastustalkoot olivat ensimmäinen vaihe SKES:n pitkälle ideoidulle toimintaohjelmalle tuleville vuosille. Tavoitteena on saada Krakanoja puhdistettua ja palautettua takaisin taimenen kutupuroksi yksityisen rahoituksen turvin. Puron kunnostamiseksi ja puroluonnon saavutettavuuden parantamiseksi sekä toteutettavien rakenteiden ylläpitämiseksi SKES on hakenut yhteistyökumppaneita lentoaseman yrityksistä. Sen lisäksi lähiseudun asukkaat pyritään saamaan mukaan

toimintaan Krakanojan hyväksi. SKES:n puroprojekti on lajissaan uraa uurtava hanke, josta voi parhaimmillaan kehittyä innostava toimintamalli yritysten ja järjestöjen yhteiseen ympäristötyöhön viranomaistyön rinnalle.

Puronkunnostustalkoot Rekolanojalla

Virtavesien hoitoyhdistys, Virho, järjesti puronkunnostustalkoot Rekolanojalla 21.9. Usean kymmenen henkilön talkooporukka kunnosti kutusoraikkoja taimenille. Ensimmäiset kalat kävivät tutkimassa soraikkoja tuoreeltaan talkoiden ollessa vielä käynnissä. Purouoman ulkonäön lisäksi myös äänimaailma uudistui, kun pikku koskissa alkoi kuulua virtaavan veden solina.

KUVA: Sinikka Rantalainen

Kuva 20. Krakanojan taimenille syntyä kutusoraikkoja puron kunnostustalkoissa loppukesällä 2013.

Jättipalsameita kitketiin

Ympäristökeskus järjesti jättipalsamin kitkentätalkoot elokuun alkajaisiksi. Kitkemisen merkeissä vietetty työhyvinvointipäivä innoitti vapaaehtoiset Martinlaaksoon ja Hakunilaan. Martinlaaksossa kitkettiin jättipalsameja Jokuomanpuistosta Mätäojan luonnonsuojelualueelle virtaavan puron varsilta. Hakunilassa talkoolaiset kävivät toimeen Liinapeltoa halkovan ojan varret vallanneissa jättipalsamikasvustoissa.

Jättipalsamit on helppo kitkeä ja yksivuotinen kasvi saadaan hävitettyä tarmokkaalla ja määrätietoisella työllä. Palsamit ovat kuitenkin ehtineet levitä Vantaalla niin laajalle, että kaupungin voimavarat eivät riitä alkuunkaan haitallisen vieraslajin hävittämiseksi. Ympäristökeskus halusikin tempauksellaan saada jättipalsamiongelmalle ja yleensä haitallisten vieraslajien torjunnalle julkisuutta ja innostaa kuntalaisia, asukasyhdistyksiä ja muita tahoja esimerkiksi jättipalsamin kitkentätalkoisiin omilla tahoillaan.

Siivoustalkoita keväällä

Vantaan kaupunki kannusti kuntalaisia jälleen yhteisen ympäristömme siivoustalkoisiin eri puolilla kaupunkia huhti–toukokuun aikana. Kaupunki järjesti talkoolaisille siivousvälineet ja tarvittaessa huolehti kerättyjen roskien poiskuljetuksesta. Talkoolaiset keräsivät roskaa kaupungin yleisiltä alueilta, kuten metsiköistä, tienpien-tareilta ja ojavarsilta. Monet alueet siistiytyivät nopeasti ja tehokkaasti yhteisessä talkooponnistuksessa.

Kuva 21. Jättipalsamit saivat kyytiä Mätäojan kitkemistalkoissa, jolle puolestaan heltisi valtakunnan tason medianäkyvyyttä.

Jäte- ja kierrätysasiaa yhteispalvelussa

Yhteispalvelun koko henkilökunnalle järjestettiin jäte- ja kierrätysaiheinen koulutustilaisuus syksyllä 2013 yhteistyössä HSY:n kanssa. Henkilökunnan kouluttamista ympäristöasioihin jatketaan.

Tiedotusmateriaalia ympäristöasioista on saatavilla yhteispalvelupisteissä.

Luontoretkille osallistuttiin edellisvuotta enemmän

Vantaan ympäristökeskus järjesti tänä vuonna 22 luontoretkeä, joille osallistui kaikkiaan 457 retkeläistä. Se on lähes viidenneksen enemmän kuin edellisvuonna. Retkien kohteet ja aiheet vaihtelivat, mutta jokaisella retkellä tutkittiin ja paneuduttiin kaikkeen kiinnostavaan ja vastaan tulleeeseen. Eniten ihmisiä kiinnostivat lepakko- ja yöperhosretki Håkansbölen kartanolle sekä sieniretki Sipoonkorpeen.

Vantaalla uusi ympäristöviestisuunnitelma

Ympäristöviestinnän merkitys ja myös puutteet on tiedostettu Vantaalla. Ympäristöasiat ovat kuuluneet jo kauan kaupungin strategiseen suunnitteluun ja viimeaikaisten asennetutkimusten mukaan kuntalaiset sekä kaupungin työntekijät Vantaalla suhtautuvat ympäristönsuojeluun hyvin myönteisesti. Näiden asioiden esiin tuominen myös ympäristöviestinnässä on tarpeen.

Vuonna 2013 hyväksyttiin ympäristöviestintäsuunnitelma, joka koskee kaikkia kaupungin työntekijöitä ja esimiehiä. Viestinnän avulla nostetaan esille pieniä arjen ympäristötekoja siinä missä suuria kaupunkitason saavutuksia. Jokainen työntekijä on ympäristöviestijä oman työnsä osalta, mutta erityisvastuu viestinnästä on kaupungin johdolla, esimiehillä ja viestinnän ammattilaisilla.

5 Vantaalaiskertomuksia

5.1 Vantaan Valo - polku työelämään

Vantaan Valo järjestää työpajatoimintaa yli 25-vuotiaille vantaalaisille pitkäaikaistyöttömille. Hyvät ja ammattimaiset tilat Vantaan Korsossa sekä motivoitunut ja osaa-va henkilökunta luovat hyvät puitteet työpajatoiminnalle. Työpajoissa käy päivittäin noin 100 asiakasta. Vantaan Valo on saattanut jo monet uuden elämän alkuun, kun työttömyyden kierre on saatu katkaistua. Työpajajaksot kestävät yleensä kolme kuukautta. Osallistuminen on vapaaehtoista. Kestävän kehityksen ajatukset ovat toiminnassa vahvasti mukana.

Valo aktivoi ja auttaa eteenpäin

Vantaan Valon työpajatoiminta on työelämänvalmennusta, johon tullaan työ- ja elinkeinotoimiston kautta.

TE-keskus järjestää työnhaun uusimisen Vantaan Valon tiloissa, jolloin työnhakijoille kerrotaan Valon toiminnasta. Esimerkiksi Konsti-projektissa, joka päättyi vuoden 2013 kesällä, työpajatoiminta jakaantui neljään yksikköön. Ne olivat kiinteistöhuolto, laitoshuolto, tekstiiliyksikkö sekä myynnin ja markkinoinnin yksikkö. Valon oma keittiö, joka on samalla työpaja, hoiti työpaikkaruokailun.

Tärkeänä pontimena toiminnassa on palauttaa pitkään työttömänä olleen usko itseensä. Työpajaan tuleminen on hyvä alku, josta tie vie eteenpäin. Työtaidot päivittyvät ja kehittyvät. Tavoitteena on myös löytää jokaiselle työpajoihin osallistujalle työ- tai opiskelupaikka. Edellisen työpajajakson 51 asiakkaasta peräti 25 työllistyi suoraan tai palkkatuen avulla tai aloitti opiskelun.

KUVA: Jarmo Honkanen

Kuva 22. Vantaan Valon Komeetta-työpajassa tehdään alinhantana töitä suomalaisille yrityksille.

Kohti valoisaa tulevaisuutta

Vantaan Valossa on erittäin paljon osaamista. Se käy heti selväksi, kun astuu sisään Valon puotiin, jossa työpajoissa tehtyjä tekstiilejä, puutöitä, koruja ja muita käsitöitä myydään. Mallit ovat työnohjaajien tai työpajalaisten itsensä suunnitteleamia. Tuotteet on vieläpä tehty monesti kierrätysmateriaaleista tai ylijäämäpaloista. Moni työpajassa työskentelevä on syystäkin todennut ylpeänä, että ”minä olen osannut tehdä tämän”.

Puodin pitäminen on osa myynnin ja markkinoinnin työpajaa. Valon puodilla on Minkkitien myymälän ohella myyntipiste kierrätyskeskuksessa sekä nykytyyliin myös oma verkkokauppa. Markkinointi tapahtuu pääasiassa sosiaalisen median kautta. Tieto kulkee myös perinteiseen tapaan, eli Valon puodissa käynyt kertoo paikasta tuttavilleen ja nämä puolestaan eteenpäin omille tuttavilleen. Uutena aluevaltauksena tuotteiden markkinoinnissa oli *Forma* '13 -messuille osallistuminen.

Vantaan Valo tekee yhteistyötä monen suomalaisen yrityksen ja oppilaitoksen kanssa. Alihankintana tehdään paljon tarkkaa käsityötä vaativia töitä muun muassa Aarikan kanssa. Työpajoissa pystyy suorittamaan eri oppilaitosten opintosuunnitelmiin kuuluvia sisältöjä, jotka luetaan hyväksi haettaessa opiskelupaikkaa. Projektipäällikkö **Sabine Keturi-Phillip** sanoo myös, että työpajoissa saatujen taitojen turvin voisi perustaa sosiaalisia yrityksiä.

KUVA: Jarmo Honkanen

Kuva 23. Vantaan Valon tietokonehuoneessa opiskellaan perustaitoja, kuten avoimien työpaikkojen hakua internetistä ja työpaikkahakemusten tekoa.

Valon kestävä kehitys

Kestävän kehityksen ajatukset ovat monin tavoin toiminnassa mukana. Työpajatoimintaan osallistujat voivat jälleen kokea kuuluvansa työyhteisöön mahdollisesti usean vuoden työttömyyden jälkeen. Projektipäällikkö kertookin tyytyväisenä, miten työpajalaiset ovat puhuneet kavereilleen tulevansa ”duunista”. Itsetunnon vahvistuminen ja sosiaalisen verkoston kasvaminen ympärillä auttaa oman tien ja paikan löytymistä.

Vantaan Valon toiminnassa on myös vahvasti mukana kestävä kehitys ekologinen puoli. Henkilökunnassa on kaksi ekotukikoulutuksen saanutta työntekijää. Valon ruokalassa on lajittelupiste. Työpajatoiminnassa käytetään paljon kierrätys- ja ylijäämämaterialiaa. Esimerkiksi vanhat pöytälevyt heräävät henkiin hienoina leikkulautoina, lahjoituksina saatujen kuormalavojen laudoista tehdään hyllyköitä ja muita puukäsitöitä. Purettujen tietokoneiden osista on loihdittu kekseliäitä riipuksia. Kaiken kaikkiaan Vantaan Valon toiminta Minkkitien toimitiloissa on monin tavoin vakuuttavaa ja vaikuttavaa.

KUVA: Jarmo Honkanen

Kuva 24. Valon puodin tyynyissä niin kuin muissakin tekstiilitöissä on vahvana käsityön leima. Valon puoti löytyy myös internetistä osoitteesta valonpuoti.fi.

5.2 Siimapuiston kestävä kehitys

Ajatus päiväkodista, jossa lapset oppisivat ja kasvaisivat virikkeellisessä ja turvallisessa ympäristössä kaiken toiminnan ollessa niin ekologisesti, kulttuurisesti, sosiaalisesti kuin taloudellisesti kestäväällä pohjalla, muotoutui **Leena Lahtisen** mielessä vuosien ajan. Päiväkotia, jossa kaikessa toiminnassa olisi nimenomaan huomioitu kestävän kehityksen kaikki neljä osa-aluetta, ei vielä ollut, joten sellainen piti suunnitella ja rakentaa.

Ainutlaatuinen toiminta-ajatus kiinnostaa

Uusi upea Siimapuiston päiväkoti aloitti toimintansa Leena Lahtisen johdossa vuoden 2012 syyskuussa Vantaan Nikinmäessä. Päiväkodin alkutaival on ollut menestyksellinen. Lapset viihtyvät erinomaisesti, niin kuin henkilökuntakin. Myös lasten vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä Siimapuiston päiväkotiin. Lapsia olisi tulossa ympäri Vantaata enemmän kuin päiväkotiin mahtuu. Jono on pitkä. Vantaan käytännön mukaisesti lapset päiväkoteihin otetaan lähialueelta.

Siimapuiston päiväkoti ja sen toimintamalli on herättänyt erittäin paljon kiinnostusta. Vantaan kaikki päiväkodin johtajat ovat käyneet tutustumassa Siimapuistoon paikan päällä. Lisäksi päiväkodin johtaja Leena Lahtinen on käynyt kertomassa uudenaikaisesta päiväkodista eri puolilla Suomea.

Kodikasta ja tehokasta

Päiväkodin huoneet ja muut tilat ovat kodikkaan pieniä mutta monikäyttöisiä. Sama tila muotoutuu tarpeen mukaan työpalaverin pitopaikaksi tai lasten leikin näyttämöksi. Tilojen tehokas käyttö tuo myös säästöä. Lapsilla on vapaa pääsy kaikkiin päiväkodin tiloihin sisällä ja ulkona. Se luo osaltaan luottamuksen ja kodinomaisuuden ilmapiiriä, joka Siimapuistossa on helposti aistittavissa.

Päiväkodin kaikessa toiminnassa on huomioitu kestävä kehitys. Suunnittelu- ja rakentamiskustannukset olivat kutakuinkin samat kuin ”perinteisen ajattelun mukaisesti” toteutettujen päiväkotien kohdalla. Siimapuiston päiväkodin tilat lämpiävät maalämmöllä. Lampuissa ja vesihanoissa on liiketunnistimet, joten niin sähkön kuin veden hukkakulutukselta vältetään. Alussa valojen liiketunnistimet toivat yllättäviä tilanteita, jos vessassa käynti venyi. Lapset oppivat kuitenkin nopeasti heilautamaan kättään, jolloin valot palasivat ja vessa-asiointi pääsi jatkumaan valoisissa merkeissä.

Päiväkodissa ei ole suurta yhtenäistä salia, jonne lapset ja heidän vanhempansa mahtuisivat viettämään esimerkiksi kevät- tai joulujuhlaa. Juhlava tila, jonne kaikki mahtuvat, löytyy kuitenkin läheltä. Luonto tarjoaa hienot puitteet juhlaan kuin juhlaan. Päiväkodin ensimmäinen joulujuhla järjestettiin lähimetsässä. Metsän puut rajasivat juhlatilan, jonne valon toivat kynttilät. Joulujuhla lumisessa metsässä oli ainutlaatuinen kokemus

KUVA: Jarmo Honkanen

Kuva 25. Päiväkodin varajohtaja Anniina Siponen ja päiväkodin lapset arvostavat oman kasvimaan anteja.

lapsille ja heidän vanhemmille, päiväkodin henkilökunnalle sekä seurakunnan papille.

Päiväkoti haluaa säilyttää viereisen lähimetsän koulumetsänä. Idea on lähtöisin Suomen luonnonsuojeluliiton koordinoimasta hankkeesta *Koulumetsät arvoonsa - yhteistyöllä suojelua ja ympäristökasvatusta*. Koulumetsä on päiväkodin tai koulun lähellä sijaitseva pysyvä luontokohde, jota voidaan käyttää opetuskohteena sekä lasten ja nuorten virkistysalueena.

Luonto on leikin ehtymätön lähde

Kulkiessa päiväkodin käytävillä ja huoneissa näkyy leluja yllättävän vähän. Sen sijaan lapset löytävät ja hakevat leikkiin aiheet ja ainekset itse päivittäisten tai vähintään viikoittaisten metsäretkien aikana. Lasten mielikuvitus loihii helposti leikin tarpeet ja välineet, ja mieluisimmat leikkivälineet löytyvät luonnosta. Kaupasta ostettuja lelujakin päiväkodista toki on. Leluissa niin kuin päiväkodin muissakin hankinnoissa on panostettu laatuun ja kestävyys.

Siimapuiston päiväkodin lapset muodostavat ryhmiä, joiden nimiin on saatu innoitus luonnosta. Kukaniitty, Sammalmätäs, Lammenranta ja muut ryhmät katsovat luontoa omista lähtökohdistaan. Ryhmät pysyvät, mutta lapset ryhmien sisällä vaihtuvat. Lapset jaetaan sopiviin ryhmiin niin, että järjestys pysyy hyvänä. Ryhmien eläminen osaltaan vahvistaa hyvää yhteishenkeä ja tuu yhteensuuluvaisuutta, kun kaikki ryhmät ovat kaikille avoimia. Sama ajatus näkyy myös päiväkodin leikkipihalla, jossa kaikki lapset leikkivät yhdessä. Aluksi päiväkodissa oli oma aidattu alue kaikkein pienimmille, mutta hekin halusivat muiden lasten pariin.

Mukavaa puuhaa puutarhassa

Päiväkodin jokaisella ryhmällä on oma kasvimaansa. Lapset ovat itse istuttaneet taimet ja kylväneet siemenet. Lapsilta sujuu myös kasvimaiden hoito. Puuhat kasvimaalla ja puutarhassa ovat metsäretkien tapaan viikon mieluisampia tapahtumia. Porkkanoiden, punajuurien, mansikoiden ja muiden kasvua ja kehittymistä on mielenkiintoinen seurata. Itsekasvatetut vihannekset ja juurekset sekä marjat ja hedelmät myös maistuvat paljon paremmilta kuin kaupasta ostetut.

Kasvimaan ja puutarhan suunnittelun ja istutustöiden lisäksi lapset ovat mukana päiväkodin alueen muiden

istutusten suunnittelussa ja toteutuksessa. Puutarha ja sen kasvimaat sekä koko piha-alueen istutukset ovatkin yhteinen ylpeyden ja ilon aihe.

Aktiivinen ote yhteistyöhön

Siimapuiston päiväkotia on tehnyt alusta alkaen yhteistyötä eri yritysten kanssa. Sopimuskumppanit ovat toimittaneet päiväkotiin muun muassa multaa, työvälineitä ja kasveja. Yhteistyö on sujunut hyvin myös lasten vanhempien kanssa, niinpä vaikkapa talkoisiin löytyy helposti vapaaehtoisia. Neuvolan kanssa on puolestaan sovittu, että lasten nelivuotistarkastus tehdään päiväkodissa, lapsille tutussa ja turvallisessa ympäristössä. Runsasluminen talvi toi ajatuksen omasta ladusta. Soitto Vantaan liikuntatoimeen ja päiväkodin lapset pääsivät hiihtämään varta vasten heille tehdyllä ladulla.

Siimapuiston päiväkodissa ollaan omatoimisia ja esimerkiksi teatteriesitykset syntyvät lapsilta omin voimin. Päiväkotiin kutsutaan myös vieraita, kuten musiikin ammattilaisia lapsia laulattamaan.

Päiväkodin vuosi on merkitty vuosikelloon. Tapahtumia on paljon – enemmänkin olisi, mutta vuosikelloon ei kaikki mahdu. Päiväkodissa vietetään erilaisia teemapäiviä, kuten perhearvojen päivä. Aika ajoin pidetään myös avointen ovien päiviä.

KUVA: Annina Siponen

Kuva 26. Talvista menoa Siimapuistossa.

5.3 Tuunasimme Hakunilan kirjaston uudeksi!

Katariina Ervasti ja Minna Saastamoinen

Millaisessa kirjastossa viihdyt? Mitä palveluja siellä pitäisi olla? Näitä kysymyksiä pohdimme Hakunilan kirjastossa yhdessä asiakkaiden kanssa keväällä 2012, kun kirjaston perusparannus oli alkamassa. Halusimme luoda uudenlaista kirjastopalvelua kahden peruserätyksen - yhteisöllisyyden ja kierrätyksen - mukaisesti.

Sisustussuunnittelijaksi löytyi kierrätyksestä innostunut **Minna Haapakoski**. Hän oli toteuttanut aiemmin muun muassa *Parasta jälkeen* -hankkeen Kierrätyskeskuksen kanssa. Minna kuunteli asiakkaiden ja henkilökunnan toiveita ja laati kirjastolle mahdollisimman paljon vanhoja kalusteita hyödyntävän sisustussuunnitelman. Puuseppä **Heimo Kosonen** teki valtavan urakan: suurin osa kirjaston vanhoista hyllyistä madallettiin, maalattiin ja niihin laitettiin pyörät alle. Hanketta rahoittivat Vantaan kaupungin lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö sekä muutamat yritykset (mm. Tikkurila, Vantaan Energia, ISKU).

Asiakkaiden näkemyksillä on väliä

Selvitimme asiakkaiden mielipiteitä aluksi kyselyiden avulla, ja sen jälkeen pidimme kuusi *Tuunaa kirjasto* -työ-

pajaa, kolme aikuisille ja kolme 12–15-vuotiaille nuorille. Kyselyissä selvisi, että aikuiset toivovat kirjaston olevan mukava paikka, jossa voi aineistojen lainauksen lisäksi oleskella, lueskella lehtiä ja kirjoja, juoda kahvia ja nauttia monipuolisesta kulttuuriohjelmasta kirjailijavierailuista elokuvaesityksiin. Nuorilla oli aivan samantapaisia toiveita kuin aikuisilla, mutta heidän vastauksissaan korostui myös mahdollisuus käyttää uusinta tietotekniikkaa, muun muassa pelikonsoleita ja tablettitietokoneita.

Ensimmäisessä työpajassa sekä aikuiset että nuoret arvioivat jo olemassa olevaa kirjastotilaa eriväristen taralappujen avulla: punaisille lapuille merkittiin huonot asiat ja vihreille kiitokset. Laputuksen tuloksista keskusteltiin vilkkaasti ja hahmoteltiin jo joitakin tarpeita eri käyttäjille.

Toisessa työpajassa pohdittiin aikuisten kanssa, kuinka kirjastosta löytäisi helposti tarvitsemaansa tietoa. Keskusteluissa ideoitiin helposti hahmotettavia kokonaisuuksia ja teemoja, joiden mukaan aineisto järjestettäisiin. Nuoret piirsivät omassa työpajassaan omat näkemyksensä siitä, millainen kirjaston nuorten tila tulisi olla ja heidän piirroksensa toimitettiin sisustus-

KUVA: Hakunilan kirjasto

Kuva 27. Nuoret piirsivät näkemyksiään kirjastosta.

Kuva 24. Kirjastovirkailija Katri Vidinovska poseeraa taustallaan lastenosaston tuunattuja hyllyjä.

suunnittelijalle. Seuraavissa työpajoissa sisustussuunnittelija esitti alustavan suunnitelmansa sekä aikuisille että nuorille, ja asiakkaat saivat kommentoida ja vaikuttaa suunnitelmaan.

Tuunaa kirjasto! -työpajat onnistuivat erinomaisesti, ja ilman niitä uudistettu kirjastomme näyttäisi erilaiselta. Yllätyimme erityisesti nuorten aktiivisesta osallistumisesta: jokaiseen työpajaan tuli noin 20 nuorta.

Kuva 28. Asiakkaat tuunaavat pöytäpöytä.

Sinäkin voit tuunata pöydän!

Syksyllä 2012 järjestimme vielä yhden työpajan, jossa asiakkaat pääsivät ihan konkreettisesti tekemään uutta vanhasta: uudistimme kirjaston pöytäpöytä liisteröimällä niiden pintaan poistokirjoista revittyjä sivuja.

Pöydän tuunaaminen onnistuu helposti seuraavalla ohjeella:

1. Revi kirjan sivut valmiiksi.
2. Sommittele sivut pöydän pinnalle haluamallasi tavalla.
3. Levitä pöydän pintaan paperitapettiliisteriä.
4. Laita sivu liisterin päälle.
5. Levitä liisteriä myös sivun päälle ja tasoittele kupruja pensselillä.
6. Jatka sivujen asettelua samaan tapaan.
7. Kun kaikki sivut ovat paikallaan, anna pinnan kuivua päivän tai pari.
8. Päälystä kuivunut pöytä kirkkaalla kontaktimuovilla.

Mitä tahansa pöytä ei tällä reseptillä kuitenkaan kannata tuunata. Tuunattavan pöydän pitää olla joko MDF- tai lastulevyä.

Kirjasto on nyt auki – mitä seuraavaksi?

Avasimme uudistuneen kirjaston elokuun lopussa. Avajaisia juhlisti 1800 vierasta! Työ ei kuitenkaan lopu tähän. Haluamme ujuttaa *Tuunaa kirjasto* -projektin onnistuneimmat asiat – asiakkaiden osallistamisen ja kestävä kehityksen edistämisen – osaksi kirjaston jokapäiväistä elämää. Juuri nyt kehittelemme uusia ideoita!

Kuva 29. Kirjastonhoitaja Paula Puustinen ja aikuistenosaston tuunatut hyllyt.

6 Vantaan ekologinen kestävyys

Vantaan kaupungin ympäristöraportissa seurataan lähes 30 ekologisen kestävyden indikaattoria. Ekologisen kestävyden mittareilla kuvataan kestävä kehityksen etenemistä kaupunkiorganisaatiossa. Ekologisen kestävyden indikaattorit luokitellaan viiteen ryhmään, jotka ovat:

- Yleinen kehitys
- Maankäyttö ja kaupunkirakenne
- Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus
- Liikkumisen kestävyys
- Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristökasvatus

kasvihuonekaasupäästöjä ja energiankulutusta. Neljän vuoden välein selvitetään kaupungin henkilöstön ympäristöasenteet ja -tietoisuus. Viimeksi kyselytutkimus tehtiin vuonna 2011.

6.1 Yleinen kehitys

Yleisen kehityksen indikaattoreilla kuvataan yhdyskunnan toiminnan kestävyttä ja maailmanlaajuisista vastuuta. Vantaalla seurataan vuosittain yhdyskunnan

KUVA: Pertti Raami, Vantaan kaupungin aineistopankki

Kuva 30. Leinelän kaupunginosassa yhdistyvät rakennusten energiatehokkuus, joukkoliikenteen sujuvuus ja lähiluonto.

Kasvihuonekaasupäästöt

Yhdyskunnan kasvihuonekaasupäästöjen määrä kuvastaa kyseisen alueen vaikutusta maapallon ilmastojärjestelmään ja siten myös yhdyskunnan vastuullisuutta maailmanlaajuisessa ympäristöongelmassa. Päästöihin lasketaan kulutusperäiset hiilidioksidi-, typpidioksidi- ja metaanipäästöt. Ne ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalentteina (CO₂-ekv), eli muiden kasvihuonekaasujen vaikutus on muunneltu vastaamaan hiilidioksidin vaikutusta ilmastoon.

Kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2012 Vantaalla olivat runsaat 1,3 miljoonaa tonnia hiilidioksidiksi laskettuna (CO₂-ekv). Kokonaispäästöt vähenivät yhden prosentin verran vuoden 2011 tasosta. Eniten vähennystä tuli sähkönkulutuksesta aiheutuviin päästöihin. Kun ne vuonna 2011 olivat 270 000 tonnia, laskivat sähkönkulutuksen päästöt 230 000 tonniin, eli vähennystä oli 15 prosenttia. Sen sijaan kaukolämmön päästöt kasvoivat 8 prosenttia. Vuonna 2011 kaukolämmön päästöt olivat 431 000 tonnia ja vuonna 2012 päästöt kasvoivat 464 000 tonniin. Syynä kasvuun oli fossiilisten polttoaineiden käytön lisääntyminen energiantuotannossa.

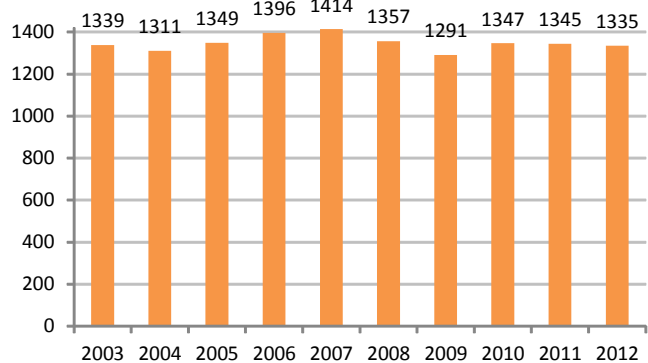
Vantaalla suuria kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttajia ovat myös liikenne ja sähkölämmitys. Niiden aiheuttamat päästöt pysyivät edellisvuoden tasolla, samoin kuin öljylämmityksen, teollisuuden ja työkoneiden sekä jätehuollon päästöt. Maatalouden osuus Vantaan kasvihuonekaasupäästöistä on hyvin pieni, ja viime vuonna maatalouden päästöt vähenivät entisestään.

Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti jatkoivat hidasta mutta vakaata laskuaan. Keskimäärin jokainen vantaalainen aiheutti 6,5 tonnin kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2012. Se on kaksi prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Pääkaupunkiseudun kunnista asukaskohtaiset päästöt ovat Vantaalla suurimmat. Se aiheutuu liikenteen ja sähkölämmityksen päästöistä, jotka ovat Vantaalla korkeammat kuin pääkaupunkiseudulla keskimäärin.

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia tarkistettiin vuonna 2012. Tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2020 mennessä 20 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Kasvihuonekaasupäästöt

1000 t CO₂-ekv

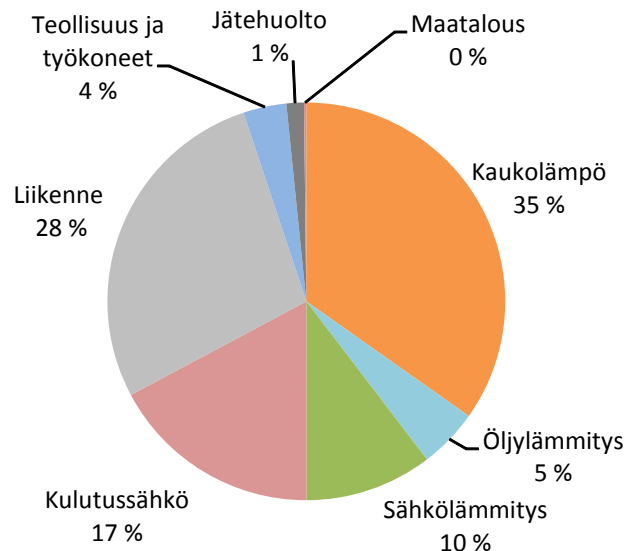

Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt CO₂-ekvivalenttitonneina.

Lähde: YTV (2003-2009), HSY (2010-2012)

Kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain

1000 t CO₂-ekv

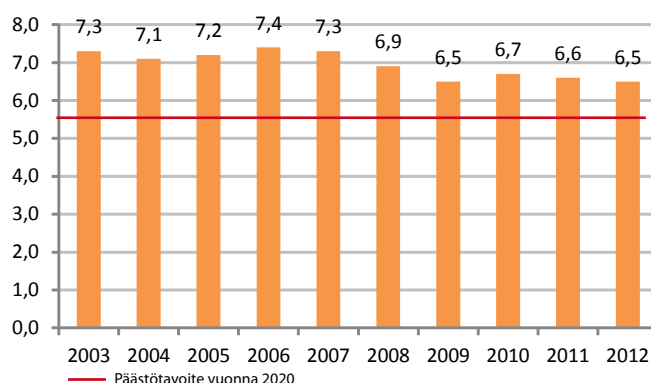

Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjen jakautuminen päästölähteittäin vuonna 2012.

Lähde: HSY

Kasvihuonekaasupäästöt

t CO₂-ekv/asukas

Kasvihuonekaasujen asukaskohtaiset päästöt.

Lähde: YTV (2003-2009), HSY (2010-2012)

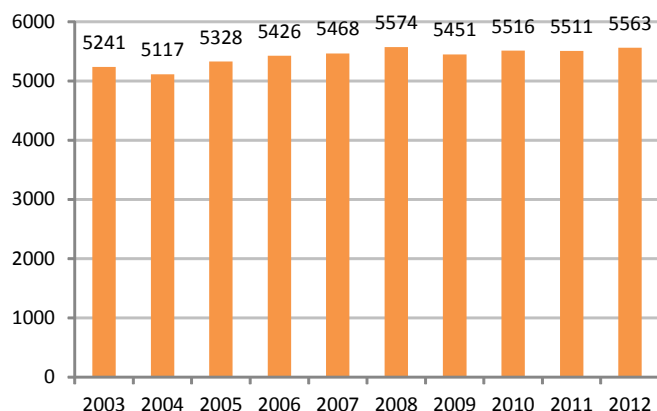
Yhdyskunnan energiankulutus

Yhdyskunnan energiankulutuksella kuvataan yhdyskunnan toiminnan vastuullisuutta ja energiatehokkuutta sekä välillisesti luonnonvarojen kulutusta ja ilman epäpuhtauksien määrää.

Lämmistystarvekorjattu energiankulutus vuonna 2012 oli Vantaalla 5 563 gigawattituntia (GWh). Kaukolämmön sekä sähkö- ja öljylämmityksen lämmitystarvekorjauksella tasataan vuosien välinen sääolojen vaihtelu. Energiankulutus kasvoi vajaan prosentin vuoden 2011 tasosta. Asukaskohtainen energiankulutus pysyi ennallaan, eli 27,1 megawattitunnissa (MWh).

Kaukolämmön ja kulutussähkön osuus energiankulutuksessa on selvästi suurin, yhteensä 59 prosenttia. Kun siihen lisätään tieliikenteen energiankulutus, nousee osuus jo 85 prosenttiin. Vuoteen 2011 verrattuna merkittävistä energiankuluttajista kasvoivat eniten muun tieliikenteen ja kaukolämmön osuudet. Henkilöautoilun energiankulutus sen sijaan laski yhden prosentin vuoden 2011 tasosta. Muun polttoaineen kulutus väheni 10 prosenttia vuoteen 2011 verrattuna, ja oli vuoden 2009 tavoin selvästi alhaisimmalla tasollaan 2000-luvun puolella.

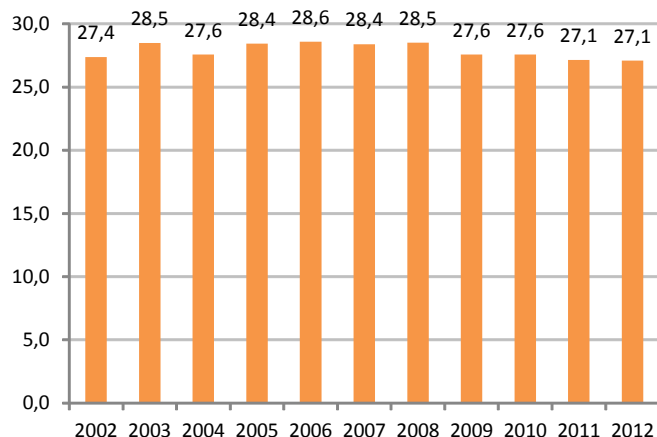
Yhdyskunnan energiankulutus GWh

Yhdyskunnan energiankulutus.

Lähde: YTV (2003-2009), HSY (2010-2012)

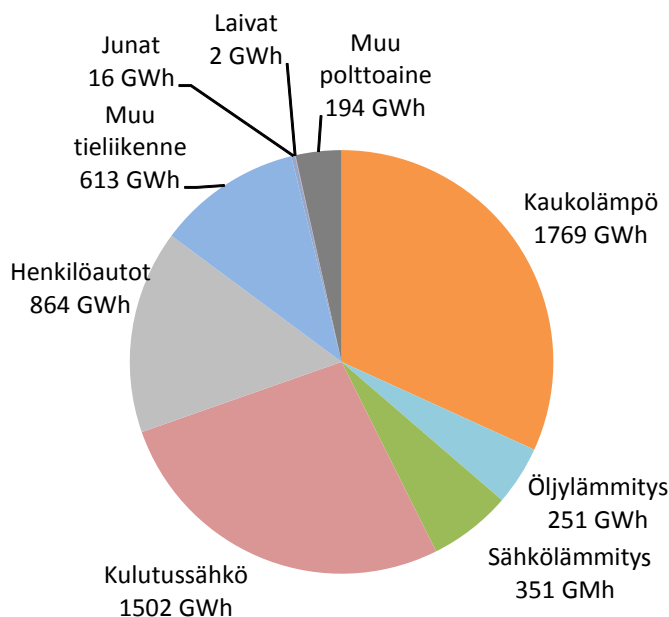
Energiankulutus MWh/asukas

Lähde: YTV (2003-2009), HSY (2010-2012)

Yhdyskunnan asukaskohtainen energiankulutus.

Yhdyskunnan energiakulutus sektoreittain GWh

Yhdyskunnan energiankulutus sektoreittain vuonna 2012.

6.2 Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys

Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyttä kuvataan asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten osuudella, palveluiden saavutettavuudella sekä virkistys- ja suojelualueiden osuudella. Kestävän kehityksen tavoitteena on eheä kaupunkirakenne, jossa palvelut ovat hyvin saavutettavissa samalla, kun alueelliset virkistys- ja suojeluarvot säilyvät.

Palveluiden saavutettavuus

Palveluiden saavutettavuus kuvaa yhdyskunnan rakennetta, peruspalvelujen ja viheralueiden saavutettavuutta sekä liikkumistarvetta. Arvioinnissa käytetään Euroopan unionin ohjeiden mukaisesti 300 ja 700 metrin etäisyyksiä.

Palveluiden saavutettavuus Vantaalla on hyvällä tolalla. Paras tilanne on viheralueiden suhteen, sillä peräti 98 prosenttia vantaalaisista asuu korkeintaan 300 metrin päässä viheralueesta. Yhdeksän kymmenestä löytää lähimmän joukkoliikenteen pysäkin tai alueellisen hyötyjätepisteen korkeintaan 700 metrin päästä kotoaan. Lähin julkinen terveydenhuolto on enintään 700 metrin päässä joka neljännellä asukkaalla.

Yleisesti ottaen palveluiden saavutettavuus on pysynyt ennallaan tai parantunut. Vuonna 2012 vain kirjastopalveluiden tilanne heikkeni, mutta edelleen 80 prosentilla vantaalaisista lähin kirjasto tai kirjastoauton pysäkki on enintään 700 metrin päässä.

Myös päiväkotit ja peruskoulun ala-aste löytyvät läheltä. Alle 300 metrin etäisyydellä päiväkodista asui miltei 58 prosenttia vantaalaisista. Peruskoulun ala-aste löytyi yhtä läheltä joka viidennelle. Lähes 70 prosentille vantaalaisista lähimmälle ala-asteelle oli matkaa korkeintaan 700 metriä, jota voidaan pitää vielä kohtuullisena kävelymatkana.

Indikaattori	2008	2009	2010	2011	2012	Kehityssuunta
Palveluiden saavutettavuus 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%)						
- Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 300 m	34,6	34,9	36,4	35,9	29,4	☹️
- Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 700 m	84,1	84,7	85,8	85,7	79,3	
- Päivittäistavarakaupat: 300 m	33,7	35,4	35,2	34,3	34,0	😊
- Päivittäistavarakaupat: 700 m	69,6	72,4	72,5	71,8	71,8	
- Koulut (peruskoululuokat 1 - 6): 300 m	21,1	20,2	20,3	22,5	22,0	😊
- Koulut (peruskoululuokat 1 - 6): 700 m	62,4	60,8	61,0	65,6	68,9	
- Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 300 m	90,4	91,1	88,7	90,2	92,2	😊
- Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 700 m	97,7	97,8	97,7	97,7	99,8	
- Päiväkodit: 300 m	50,7	55,7	60,6	57,6	57,8	😊
- Päiväkodit: 700 m	83,8	85,1	88,9	86,7	87,9	
- Julkinen terveydenhuolto: 300 m	6,0	6,2	6,2	6,1	6,4	😊
- Julkinen terveydenhuolto: 700 m	26,0	25,1	25,3	24,9	25,0	
- Viheralueet: 300 m	99,5	98,0	98	98	98	😊
- Viheralueet: 700 m	100	99	99	99	99	
- Alueellinen hyötyjätepiste: 300 m	*	*	*	35,2	46,4	😊
- Alueellinen hyötyjätepiste: 700 m	*	*	*	85,9	93,7	

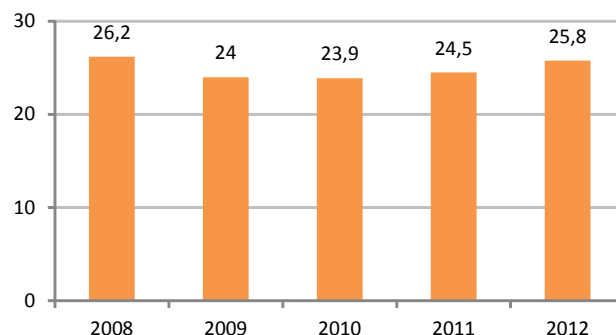
Lähde: Vantaan kaupunki

Virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella

Virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella kuvaa maankäytön tehokkuutta ja kehityssuuntaa sekä alueen viihtyisyyttä ja monimuotoisuutta.

Asemakaavoitetun virkistysalueen oikeudellinen asema on hyvin vahva. Kaavoitus kohdistuu täydennysrakentamiseen, mutta silloinkaan asemakaavoitettujen viheralueiden pinta-ala ei pienene. Vuonna 2012 virkistysalueiden pinta-ala ja, edellisvuodesta poiketen, myös suhteellinen osuus kasvoivat. Virkistysalueiden osuus asemakaavoitetulla alueella nousi 25,8 prosenttiin.

Virkistysalueet %-osuus asemakaava-alueesta

Virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella.

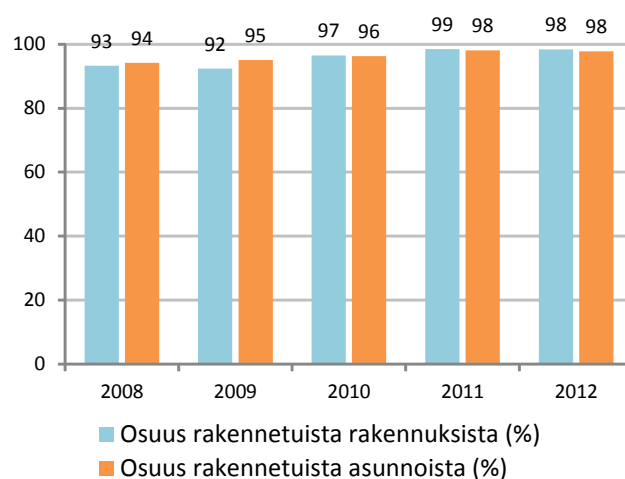
Lähde: Vantaan kaupunki

Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten ja asuntojen osuudet

Indikaattori kuvaa taajama-alueen rakenteellista muutosta pyrittäessä kestäväen kehityksen mukaiseen eheään kaupunkirakenteeseen sekä väestön keskittymistä taajamiin.

Valtaosa rakentamisesta Vantaalla on tehty jo vuosikausia asemakaavoitetuille alueille. Vuonna 2012 lähes kaikki uudet rakennukset ja asunnot tehtiin asemakaava-alueelle.

Asemakaava-alueelle rakentaminen %-osuus

Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten ja asuntojen osuus.

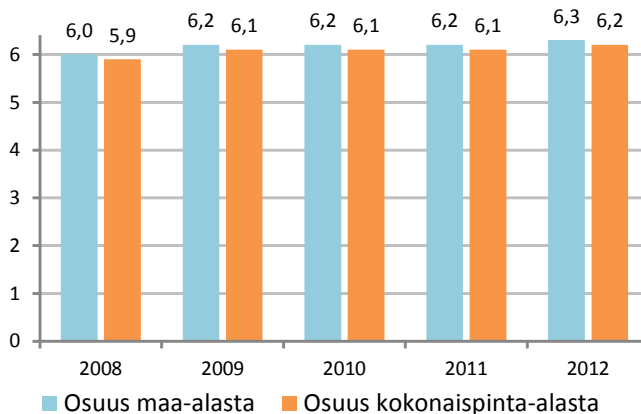
Lähde: Vantaan kaupunki

Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus maa-alasta ja kokonaispinta-alasta

Luonnonsuojelualueiden ja -varausten määrä kuvaa pyrkimystä säilyttää ja vaalia luonnonarvoja ja ekologisesti merkittäviä alueita sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehtyjä toimenpiteitä.

Vantaalla luonnonsuojelu on edennyt määrätietoisesti niin, että luonnonsuojelualuevarauksia on rauhoitettu tasaiseen tahtiin. Vuonna 2012 rauhoitusalueiden pinta-ala kasvoi yli 107 hehtaaria ja oli vuoden lopulla 1 241 hehtaaria. Vuoden 2012 uudet luonnonsuojelualueet ovat Kylmäojan metsä (26 ha) Asolassa, Kakolanmäen ja Pikkujärven luonnonsuojelualue (58 ha) Askistossa sekä erityisesti suojeltavan lajin, halavasepikkä, elinalue (23 ha) Myyrmäen ja Kaivokselan rajalla. Halavasepikkäpäättös kasvatti luonnonsuojelualueiden ja luonnonsuojelualuevarausten yhteispinta-alaa ja nosti sen osuuden 6,3 prosenttiin Vantaan kaupungin maa-alasta ja 6,2 prosenttiin kokonaispinta-alasta.

Luonnonsuojelualueet ja -varaukset %-osuus

Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten ja asuntojen osuus.

Lähde: Vantaan kaupunki

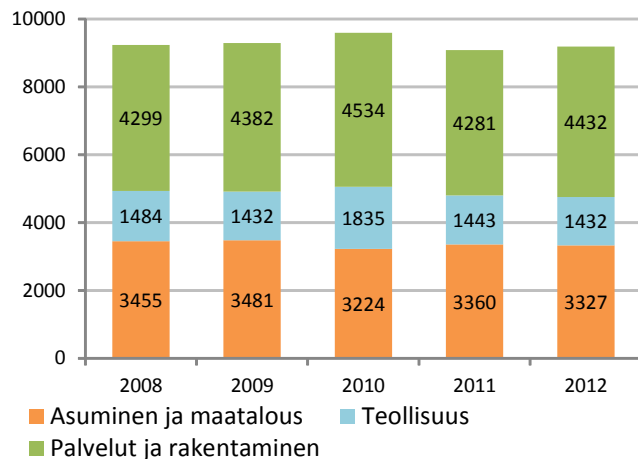
6.3 Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus

Yhdyskunnan sähkön kulutus

Yhdyskunnan sähkön kulutus -indikaattori kuvaa toiminnan vastuullisuutta ja energiatehokkuutta sekä välillisesti luonnonvarojen kulutusta ja ilman epäpuhtauksien määrää.

Sähkön kulutus Vantaalla oli vuonna 2012 asukasta kohti 9 191 kilowattituntia. Siinä on lisäystä edelliseen vuoteen 107 kilowattituntia asukasta kohti, eli reilun prosentin verran. Vantaalla eniten sähköä kuluttavat palvelut ja rakentaminen, niiden osuus kokonaiskulutuksesta oli 48 prosenttia. Palveluiden ja rakentamisen sähkön kulutus kasvoi edellisvuodesta 3,5 prosenttia, kun sähkön kulutus muutoin pieneni noin prosentin verran sekä asumisen ja maatalouden että teollisuuden sektorilla. Asumisen ja maatalouden sektori on Vantaalla käytännössä lähes kokonaan asumisen sähkön kulutusta. Sen osuus vuonna 2012 oli noin 36 prosenttia. Teollisuuden osuus sähkön kulutuksesta on Vantaalla pieni, viitisentoista prosenttia.

**Yhdyskunnan sähkön kulutus
kWh/asukas**

Yhdyskunnan sähkön kulutus asukasta kohti.

Lähde: Energiatehollisuus

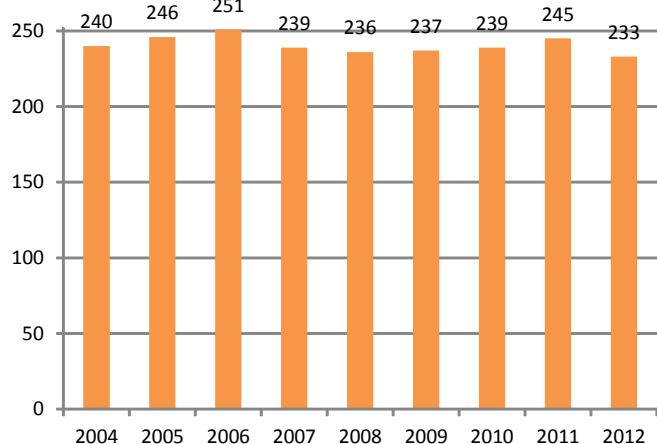
Yhdyskunnan veden kulutus

Yhdyskunnan veden kulutus -indikaattori kuvaa toiminnan vastuullisuutta ja ekotehokkuutta sekä välillisesti niitä ympäristövaikutuksia, joita aiheutuu muun muassa veden puhdistuksesta, jakelusta ja kuljetuksesta.

Vantaalla veden kulutus laski vuonna 2012 viitisen prosenttia vuoden 2011 tasosta ja oli 233 litraa asukasta kohti vuorokaudessa. Asiakkailta laskutetun veden määrä oli 189 litraa asukasta kohti vuorokaudessa. Se on pysynyt vuosikausia samalla tasolla 180 ja 190 litran välillä. Vuosi 2011 oli kuitenkin vedenkulutuksen huippuvuosi, sillä asiakkailta laskutetun veden määrä oli 199 litraa asukasta kohti vuorokaudessa.

Yhdyskunnan veden kulutus ilmaisee sen veden määrän, joka pumpataan verkostoon. Siitä suurin osa menee asukkaalle ja näkyy kulutuksena vesimittareissa. Osa verkostoon pumpatusta vedestä menee muuhun hyötykäyttöön, kuten palonsammutusvedeksi. Aina on myös todellista hävikkiä, sillä putkistoissa tapahtuu vuotoja eri syistä.

**Yhdyskunnan veden kulutus
(l/asukas/vrk)**

Yhdyskunnan veden kulutus asukasta kohti.

Lähde: Vantaan Vesi ((2004-2009), HSY (2010-2012))

Kaukolämmön tuotantotapaosuudet

Kaukolämmön tuotantotapaosuudet -indikaattori kuvaa lämpöenergian tuotannon kestävyyttä.

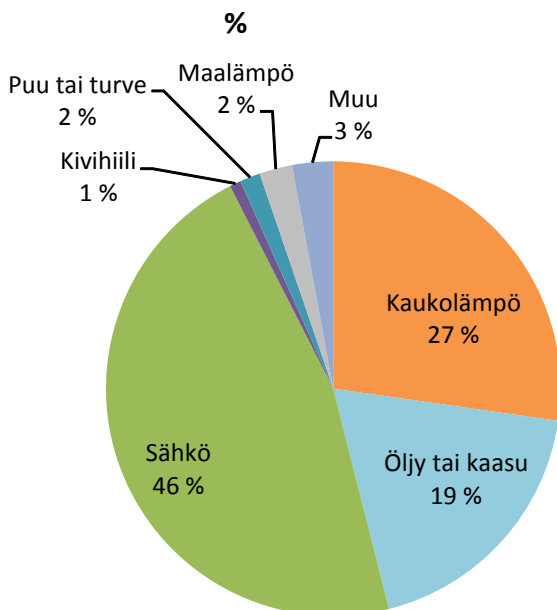
Vantaalla kaukolämpöä tuottaa Vantaan Energia Oy. Kaukolämpö saadaan yhteistuotantona sähkön tuotannon kanssa. Vantaalla voimalaitoksissa on käytetty jokseenkin vain fossiilisia polttoaineita, eli maakaasua ja kivihiiltä. Öljyn osuus on ollut pieni. Vuonna 2012 kaukolämpöä hankittiin 1 930 gigawattituntia.

Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus

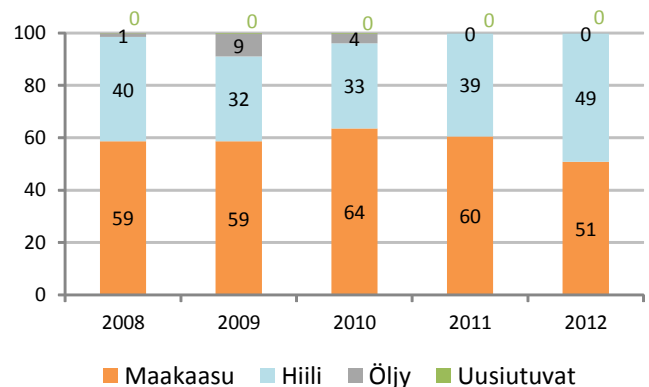
Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus -indikaattori kuvaa kaupunkirakenteen ja energiantuotannon suunnitelmallisuutta sekä välillisesti luonnonvarojen kulutusta ja ilman epäpuhtauspäästöjen määrää.

Vantaan kaukolämpöverkko kattaa tiheimmin rakennettuja alueita pääradanvarressa sekä eteläisen Vantaan alueita lännestä Hämeenkylästä Pakkalaan ja Tammistoon ja edelleen idässä Rajakylään ja Länsimäkeen. Vantaan rakennuskannasta valtaosa, noin 70 prosenttia, lämpiää kaukolämmöllä, kun osuus lasketaan rakennusneliöiden pinta-alan mukaan. Laajoja ja enimmäkseen pientalovaltaisia alueita jää kaukolämpöverkon ulkopuolelle. Vantaa kaikista rakennuksista noin joka neljäs lämpiää kaukolämmöllä.

Rakennusten lukumäärä

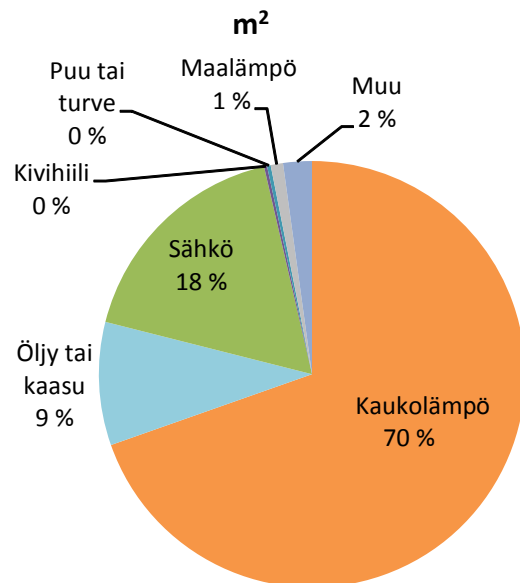
Kaukolämmön tuotantotapaosuudet

Kaukolämmön tuotantotapaosuudet.

Lähde: Vantaan Energia Oy

Rakennusten kerrosala

Lämmitystapa rakennusten kerrosalan mukaan.

Lähde: Tilastokeskus

Suomen virallinen tilasto (SVT): Rakennukset ja kesämökit [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-677X. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 31.10.2013] Saantitapa: <http://tilastokeskus.fi/til/rakke/index.html>

Lämmitystapa rakennusten lukumäärän mukaan.

Lähde: Tilastokeskus

Suomen virallinen tilasto (SVT): Rakennukset ja kesämökit [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-677X. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 31.10.2013] Saantitapa: <http://tilastokeskus.fi/til/rakke/index.html>

Sähkön ominaiskulutus kaupungin omistamissa toimitiloissa

Indikaattori kuvaa kaupungin toiminnan vastuullisuutta ja energiatehokkuutta sekä välillisesti luonnonvarojen kulutusta ja ilman epäpuhtauspäästöjen määrää.

Sähkön ominaiskulutus kaupungin omistamissa toimitiloissa on ollut viime vuosina tasaisessa laskussa. Sähkön ominaiskulutus lasketaan kilowattitunteita suhteessa rakennusten tilavuuteen kuutiometreinä (kWh/r-m³). Vuonna 2012 kulutus oli 18,2 kilowattituntia. Sähkön kulutus pieneni lähes viisi prosenttia vuoteen 2011 verrattuna, ja vuoden 2008 tasosta on tultu alaspäin jo 15 prosenttia. Sähkön kulutuksen vähentäminen on yksi ekotukikoulutuksen päämääriä. Ekotukihenkilöiden koulutus Vantaan kaupungin työpaikoilla aloitettiin vuonna 2009.

Lämmön ominaiskulutus kaupungin omistamissa toimitiloissa

Indikaattori kuvaa kaupungin toiminnan vastuullisuutta ja energiatehokkuutta sekä välillisesti luonnonvarojen kulutusta ja ilman epäpuhtauspäästöjen määrää.

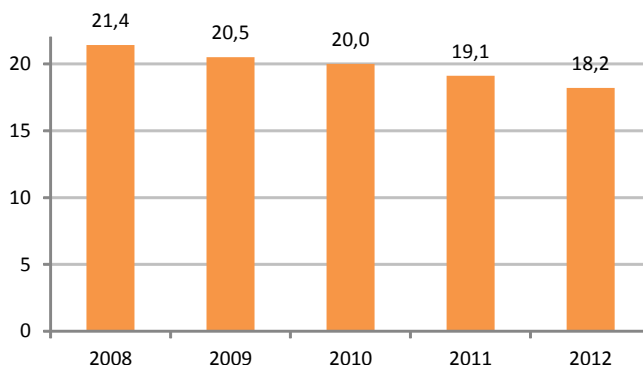
Lämmön ominaiskulutus vuonna 2012 pysyi vuoden 2011 tasolla. Vuoden 2008 tasoon nähden on tultu kuitisen prosenttia alaspäin, mutta kaikkiaan lämmön ominaiskulutus on pysynyt melko vakaana. Vuoden 2010 kulutus poikkeaa viime vuosina vallinneesta linjasta.

Veden ominaiskulutus kaupungin omistamissa toimitiloissa

Veden ominaiskulutus kuvaa kaupungin toiminnan ympäristövastuullisuutta ja ekotehokkuutta sekä osoittaa välillisesti muun muassa veden puhdistuksesta, jakelusta ja kuljetuksesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

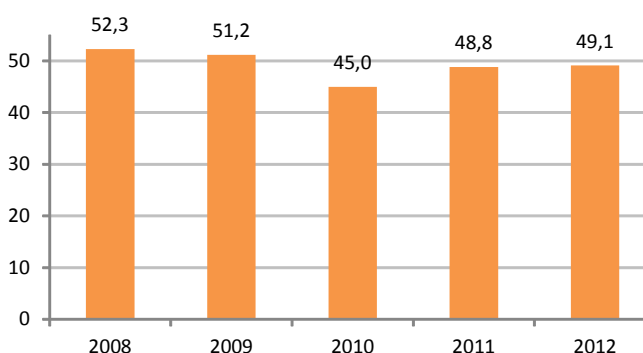
Veden ominaiskulutuksen tilastoinnissa on ollut epätarkkuuksia, mutta käytettävissä olevien tilastotietojen perusteella veden ominaiskulutus kaupungin omistamissa toimitiloissa on hienoisessa laskusuunnassa ja selvästi alhaisemmalla tasolla kuin vielä viisi vuotta sitten. Veden ominaiskulutus ilmoitetaan litroina suhteessa rakennusten tilavuuteen kuutiometreinä.

Sähkön ominaiskulutus kWh/r-m³

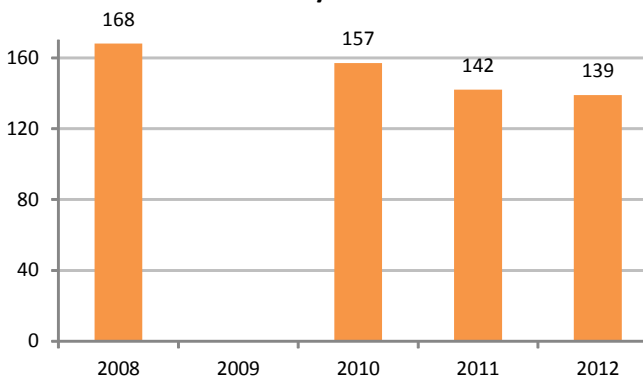
Sähkön ominaiskulutus kaupungin julkisissa rakennuksissa.
Lähde: Vantaan kaupunki

Lämmön ominaiskulutus kWh/r-m³

Lämmön ominaiskulutus kaupungin julkisissa rakennuksissa.
Lähde: Vantaan kaupunki

Veden ominaiskulutus l/m³

Veden ominaiskulutus kaupungin julkisissa rakennuksissa.
Lähde: Vantaan kaupunki

Yhdyskunnan ilmanlaatu

Yhdyskunnan ilmanlaatu kuvaa hengitysilman laatua ja ilmanlaadun vaikutusta terveyteen, luontoon ja elinympäristön viihtyisyyteen.

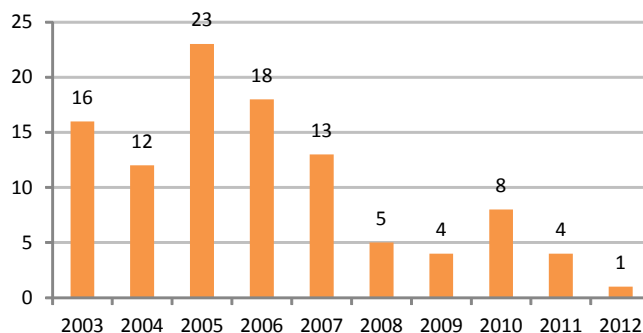
Vantaalla ilmanlaatua on mitattu Tikkurilassa, jossa on pysyvä mittauspiste. Siinä mitataan muun muassa hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) ja typpidioksidin (NO_2) pitoisuuksia ilmassa.

Hengitettävät hiukkaset (PM_{10}) ovat läpimitaltaan alle 10 mikrometrin hiukkasia, jotka kulkeutuvat hengitysilman mukana keuhkoputkiin asti. Hiukkaset voivat olla vaarattomia tai niihin voi olla sitoutuneena haitallisia aineita, kuten raskasmetalleja. Sallittu enimmäispitoisuus PM_{10} -hiukkasille on 50 mikrogrammaa kuutiometrissä ilmaa vuorokaudta kohti. Se voi ylittyä vuodessa 35 kertaa, jonka jälkeen raja-arvo saavutetaan. Tuo raja-arvo ylittyi yhden kerran vuonna 2012.

Typpidioksidi (NO_2) on hengitysteitä ärsyttävä kaasu. Lisäksi se muun muassa aiheuttaa ympäristön rehevöitymistä ja happamoitumista. Typpidioksidin hyväksyttävä pitoisuus on 200 mikrogrammaa kuutiometrissä ilmaa tuntia kohti. Raja-arvo sallii 18 ylitystä. Typpidioksidin pitoisuudet ovat olleet koko mittaushistorian ajan vuodesta 1996 lähtien noin 30 mikrogrammaa kuutiometrissä, eikä raja-arvojen ylittyminen ole ollut lähelläkään. Vuoden 2012 vuosikeskiarvo oli 25 mikrogrammaa kuutiometrissä ilmaa, eli määrä oli alhaisimmalla tasollaan vuodesta 1996 jatkuneiden mittausten aikana.

Ilmanlaatuindeksillä kuvataan tunneittain mitattavaa ja ilmanlaadun ohje- ja raja-arvoihin suhteutettua ilmanlaatua asteikolla hyvä, tyydyttävä, välttävä, huono, erittäin huono. Ilmanlaadun mittaustulokset ilmoitetaan tunteina vuodessa. Sääoloilla on suuri merkitys ilmanlaatuun.

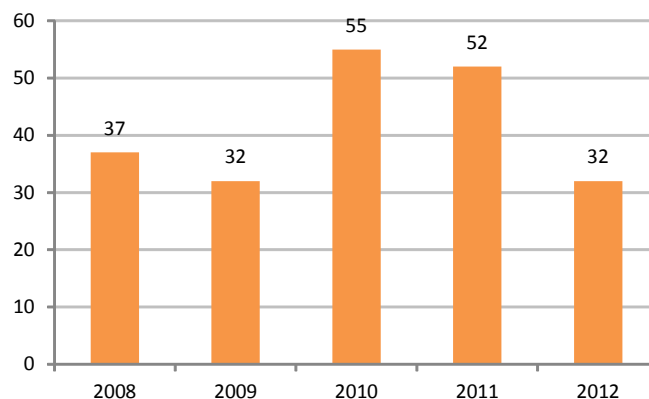
PM_{10} -hiukkasten ohjearvoylitykset vuorokaudet (kpl)

Hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) ohjearvon ylityskerrat Tikkurilan mittauspisteessä.

Lähde: YTV (2003-2009), HSY (2010-2012)

Ilmanlaatu huono tai erittäin huono tuntia/vuosi

Vuotuinen huonon tai erittäin huonon ilmalaadun tuntimäärä Tikkurilan mittauspisteessä.

Lähde: YTV (2008-2009), HSY (2010-2012)

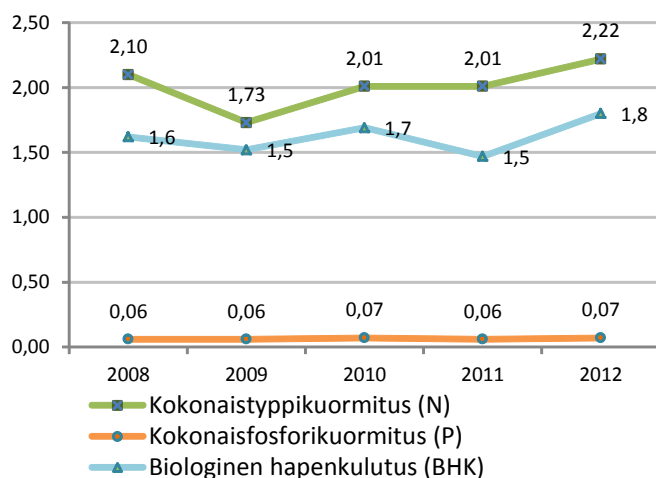
Yhdyskunnan jätevesikuormitus

Yhdyskunnan jätevesikuormitus kuvaa sen vesistökuormitusta ja vaikutusta rehevöitymiseen. Mittareina käytetään vesistöihin pääsevää fosforin ja typen määrää sekä vesistöön laskettavan puhdistetun jäteveden biologista hapenkulusta (BHK).

Vantaan jätevedet johdetaan Viikinmäen jätevesipuhdistamolle Helsingissä ja Suomenojan puhdistamolle Espoossa. Vantaan aiheuttama jätevesikuormitus saadaan laskemalla yhteen kumpaankin puhdistuslaitokseen Vantaalta tulevan virtaaman osuus. Se oli vuonna 2012 Viikinmäen jätevesien tulovirtaamasta 14,5 prosenttia ja Suomenojan jätevedenpuhdistamolle tulevas-
ta jätevedestä 12,8 prosenttia.

Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoiden ravinnekuormitus Itämereen kasvoi vuonna 2012 edellisvuodesta. Vantaan osalta typpikuormitus oli kymmenen prosenttia ja fosforikuormitus 16 prosenttia suurempi kuin vuonna 2011. Biologinen hapenkulutus kasvoi samaan aikaan 22 prosenttia. Ravinnekuormituksen nousu johtui erittäin sateisesta vuodesta, joka kasvatti tulovirtaamaa jätevedenpuhdistamoille ja joka vaikutti niiden toimintaan. Vantaalta tullut kuormitus kasvoi vähemmän kun mitä puhdistamojen kokonaiskuormitus mereen, sillä Vantaalla on erillisviemäröinti. Hulevedet eivät siten kasvata virtaamaa jätevedenpuhdistamolle siinä määrin kuin esimerkiksi Helsingissä, jossa on vielä paljon jätevedet ja hulevedet yhteen kerääviä yhteisviemäreitä.

Yhdyskunnan jätevesikuormitus g/asukas/vrk

Vantaan puhdistettujen jätevesien typpi- ja fosforikuormitus sekä biologinen hapenkulutus.

Lähde: YTV (2008-2009), HSY (2010-2012)

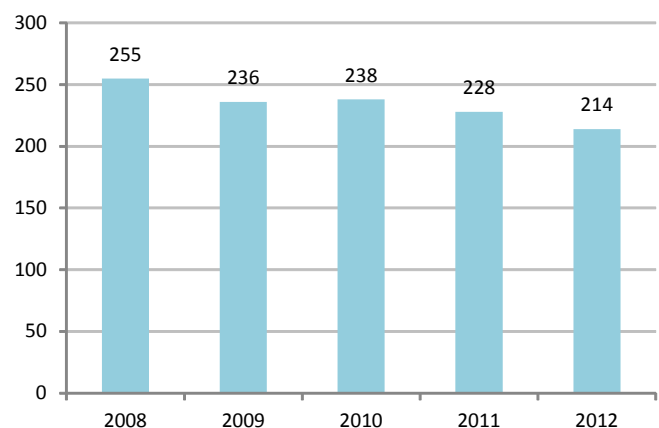
Jätteen käsittelypaikalle loppusijoitettavan sekajätteen määrä

Indikaattori kuvaa yhteiskunnan kulutuskäyttäytymistä ja tuotantorakennetta sekä välillisesti jätteistä aiheutuvia ympäristöhaittoja, kuten vesistöhaittoja, kaatopaikkojen kasvavaa tilantarvetta sekä ilmastonmuutoksen kiihtymistä.

Vantaan niin kuin koko pääkaupunkiseudun jätehuol-
lostaa vastaa *Helsingin seudun ympäristöpalvelut* -kuntayhtymä (HSY). Pääkaupunkiseudulta kertyvä sekajäte lasketaan koko pääkaupunkiseudun asukasluvun mukaan ja jätteen määrä ilmoitetaan kiloina asukasta kohden vuodessa.

Loppusijoitettavan sekajätteen määrä asukasta kohti on ollut viime vuosina laskussa, vaikka vuonna 2010 jättemäärä hieman nousikin edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan kun jätemääriä verrataan 2000-luvun alkupuolelle, on sekajätteen määrä asukasta kohti laskenut merkittävästi. Esimerkiksi vuonna 2000 sekajätettä kertyi pääkaupunkiseudulla asukasta kohti 380 kiloa vuodessa, mutta vuonna 2012 selvästi vähemmän, kun kaatopaikalle loppusijoitetun sekajätteen määrä asukasta kohti oli 214 kiloa. Långmossebergin jätevoimalan arvioitu käyttöönotto vuonna 2014 pienentää kaatopaikalle päätyvän sekajätteen määrää edelleen.

Loppusijoitetun sekajätteen määrä kg/asukas/v

Loppusijoitetun sekajätteen määrä asukasta kohti pääkaupunkiseudulla.

Lähde: YTV (2008-2009), HSY (2010-2012)

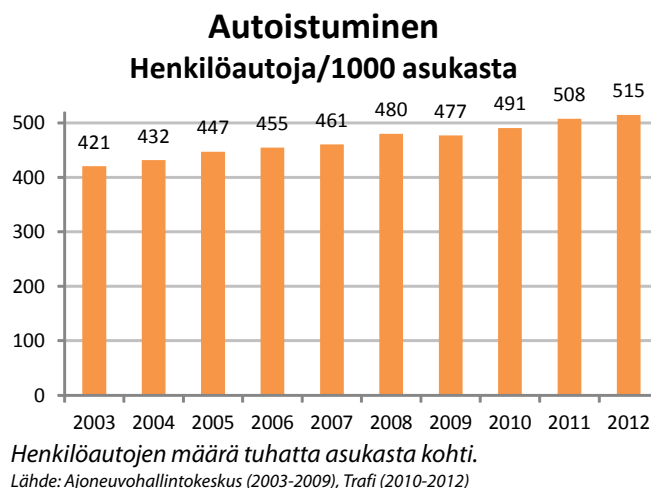
6.4 Liikkumisen kestävyys

Liikkumisen ekologista kestävyyttä kuvaavat indikaattorit ovat autoistuminen, joukkoliikenteen matkustajamäärät sekä kevyen liikenteen reittien pituus. Liikenne on lämmön ja sähkövoimantuotannon ohella yhdyskunnan suurin päästöjen aiheuttaja.

Autoistuminen

Autoistuminen kuvaa liikenteen tilantarvetta ja sen aiheuttamia päästöjä ja melua sekä kertoo maankäytön suunnittelusta, palvelujen saavutettavuudesta ja joukkoliikenteen tarpeesta.

Autojen määrä jatkoi kasvuaan, ja vuonna 2012 Vantaalla oli 515 autoa tuhatta asukasta kohti. Se on reilun prosentin enemmän kuin vuonna 2011. Vantaa erottuu pääkaupunkiseudun muista kunnista muita suuremmalla autotiheydellään. Esimerkiksi Espoossa oli 484 autoa ja koko pääkaupunkiseudulla 445 autoa tuhatta asukasta kohti. Maakuntatasolla tuhatta asukasta kohti oli 490 autoa.

Joukkoliikenteen matkamäärä

Joukkoliikenteen matkamäärä kuvaa kaupunkilaisten liikkumistapavalintoja ja joukkoliikenteen toimivuutta.

Joukkoliikenteen käyttäjien määrä väheni vuonna 2012. Linja-autopysäkeiltä tehtiin HSL:n seurannan mukaan keskimäärin 68 472 nousua vuorokaudessa, kun luku vuotta aiemmin oli 70 442. Siinä on laskua lähes kolme prosenttia. HSL:n liikkumistutkimuksen tulosten perusteella valtaosa Vantaan sisäisistä matkoista tehdään henkilöautoilla. Niiden osuus kaikista henkilöautoilla ja joukkoliikennevälineillä tehdyistä matkoista on 81 prosenttia.

Vantaan kaupungin työsuhdematkalipun käyttäjät

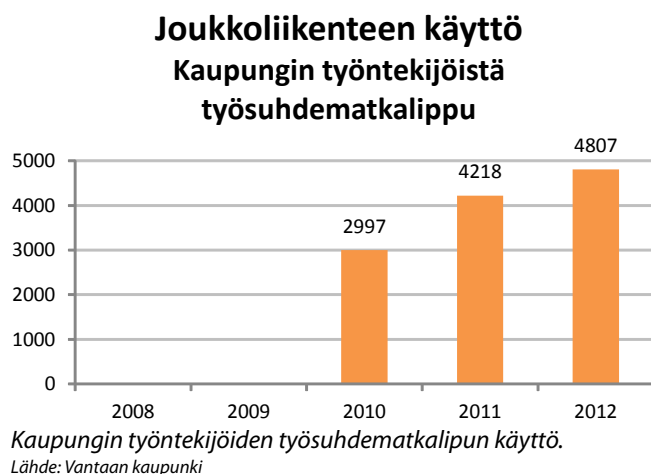
Työmatkalipun käyttäjät kuvaa indikaattorina pyrkimystä edistää joukkoliikenteen käyttöä. Lukuun lasketaan kaupungin työntekijät, joilla on käytössään kaupungin myöntämä työsuhdematkaetu.

Vantaalla työsuhdematkalipun käyttäjämäärä kasvoi jälleen. Vuonna 2012 työsuhdematkalipun lunasti 4 807 kaupungin työntekijää, eli kasvua edellisvuoteen oli 14 prosenttia.

Pyörätieverkon pituus

Pyörätieverkon pituus kuvaa pyrkimystä edistää ympäristöystävällistä liikkumista, sillä kattava kevyen liikenteen verkko mahdollistaa kulkumuodon valinnan. Suurena käytetään pyörätien metrimäärää asukasta kohti.

Vuonna 2012 rakennettiin jalankulku- ja pyöräteitä noin 4,8 kilometriä katuverkolle ja noin 1,7 kilometriä pyöräiltäviä ulkoiluraitteja. Jo neljäntenä vuotena peräkkäin jokaista vantaalaista kohti oli 2,9 kilometriä pyöräteitä.

6.5 Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristökasvatus

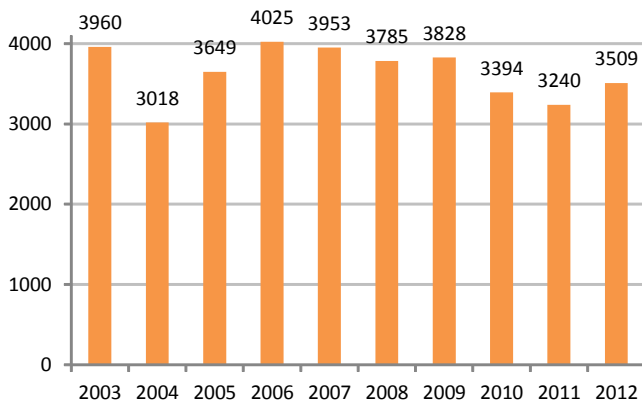
Ympäristövastuullista kulutusta ja ympäristökasvatusta seurataan paperinkulutuksella, ympäristönäkökohdat huomioon ottavilla julkisilla hankinnoilla, ympäristösertifioitujen koulujen ja päiväkotien määrällä, kaupungin järjestämään ympäristökasvatukseen osallistuvien kuntalaisten määrällä sekä ekotukihenkilöiden määrällä.

Paperin kulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa

Paperin kulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa kuvaa työntekijöiden kulutuskäyttämisen ympäristövastuullisuutta ja sähköisen työtavan yleistymistä. Mittarina käytetään virastojen ja laitosten keskitettyä hankintapaikasta ostamaa kopiopaperia. Lisäksi lukuun lasketaan kaupungin painon käyttämä valkoinen A4-kokoinen paperi. Paperin kulutus ilmoitetaan kappalemääränä kaupungin työntekijää kohden.

Paperin kulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa on ollut laskusuunnassa vuoden 2006 jälkeen. Vuonna 2012 paperin kulutus kaupungin työntekijää kohti nousi. Se johtui merkittävistä henkilöstömuutoksista. Noin tuhat henkilöä, pääosin laitoshuoltajia ja keittiöhenkilöstöä, siirtyi kaupungin palveluksesta vuonna 2012 perustettuun osakeyhtiöön, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ön. Sinne siirtyneet entisen Vantaan tilakeskuksen henkilöt olivat valtaosin niitä, joiden paperin kulutus oli ollut hyvin vähäistä.

Paperin kulutus
Arkkiä/kaupungin työntekijä

Kaupungin työntekijöiden paperin kulutus.

Lähde: Vantaan kaupunki

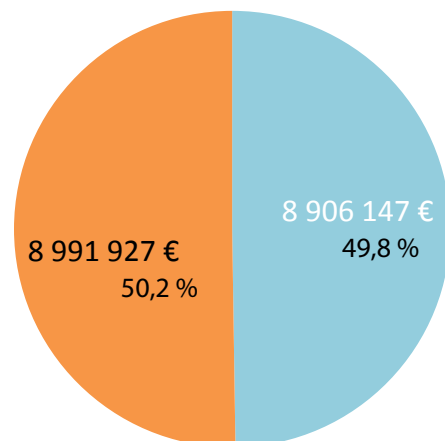
Ympäristönäkökohdat huomioivat kaupungin hankinnat

Indikaattori kuvaa, miten kaupunki panostaa ympäristönäkökohtiin kilpailuttaessaan hankintojaan. Tilastoon lasketaan sellaiset keskitetyt hankinnat, joissa tuotteiden ja palveluiden tarjouspyynnöissä ympäristökriteerit ovat joko ehdottomia vaatimuksia tai ympäristökriteerit sisältyvät tarjousten pisteytykseen.

Vuonna 2012 Vantaan kaupunki kilpailutti keskitettyjä hankintoja lähes 17,9 miljoonan euron edestä. Se on noin 8 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2011. Keskitettyjä kilpailutuksia oli enemmän ja myös ympäristökriteerit sisältävien hankintojen osuus kasvoi. Kun vuonna 2011 ympäristökriteerit olivat ehdottomina vaatimuksina tai osana tarjousten pisteytystä 36 prosentissa kaikista keskitetyistä hankinnoista, vuonna 2012 päästiin jo lähes 50 prosenttiin.

Keskitetyt hankinnat ovat vain pieni osa Vantaan kaupungin kaikista hankinnoista. Vuonna 2012 kaupunki osti palveluja 650,9 miljoonan euron edestä. Aineet, tarvikkeet ja tavarat kasvattivat hankintamenoja vielä 42,9 miljoonaa euroa.

Valtioneuvosto suosittelee (periaatepäätös 8.4.2009), että vuonna 2015 vähintään 50 prosentissa kuntien hankinnoista ympäristönäkökulma olisi otettu huomioon.

■ Ympäristönäkökohdat huomioitu kilpailutuksessa
■ Ympäristönäkökohdat ei huomioitu kilpailutuksessa

Ympäristökriteerit sisältävien keskitettyjen hankintojen osuus Vantaan hankintakeskuksen kilpailuttamista hankinnoista vuonna 2012.

Lähde: Vantaan kaupunki

Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit

Vihreä lippu on päiväkodeille, kouluille ja muille oppilaitoksille sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan toimijoille suunnattu kestävän kehityksen ohjelma ja kansainvälisen kasvatusalan ympäristömerkki. Ympäristösertifioidujen koulujen ja päiväkotien määrä kuvaa panostusta ympäristökasvatukseen pyrittäessä kohti kestävän kehityksen mukaista elämäntapaa.

Vihreän lipun käyttöoikeus saadaan ilmoittautumalla mukaan toimintaan ja toteuttamalla ympäristöaiheinen projekti, jonka tulee täyttää tietyt kriteerit. Vantaalta oli mukana 10 päiväkotia tai koulua. Niistä Patotien päiväkoti, Helsingin skola, Sotungin koulu, Kyrkobyn skola, Västersundoms skola, Martinlaakson lukio sekä Länsimäen peruskoulu olivat oikeutetut Vihreän lipun käyttöön. Se myönnetään kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Suomen Ympäristökasvatuksen seura ry on kehittänyt kansainväliseen Eco-School-ohjelmaan kuuluvaa *Vihreä lippu* -toimintaa Suomen käytäntöihin sopivaksi. Kestävän kehityksen periaatteet ovat vahvasti mukana ja keskeisenä tavoitteena on, että toiminnassa mukana olevat saisivat vähennettyä ympäristökuormitustaan.

Kaupungin järjestämään ympäristökasvatukseen osallistuminen

Indikaattori kuvaa kaupungin panostusta ympäristökasvatukseen. Tilastoon mukaan lasketaan kaupungin järjestämiin ympäristötapahtumiin, luonto-opetukseen ja luontoretkille osallistuneiden määrä.

Vuonna 2012 osallistujamäärä eri ympäristökasvatustapahtumiin laski edellisestä ennätysvuodesta, mutta aiempiin vuosiin verrattuna oltiin hyvällä tasolla. Vantaan luontokoulun opetukseen osallistuneiden määrä pysyi ennallaan ollen vajaa 3 200 henkilöä. Ympäristökeskuksen luontoretkille osallistuneita oli edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2012 kaikkiaan 22 luontoretkelle osallistui yhteensä 386 retkeläistä.

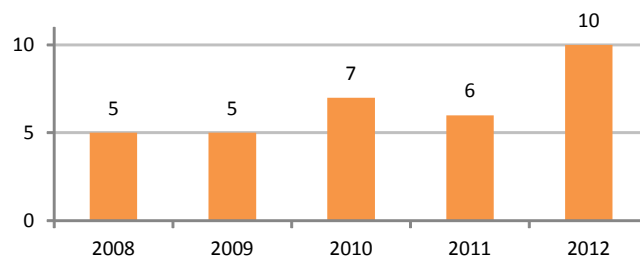
Vuoden 2011 suuri nousu ympäristökasvatukseen osallistuneiden määrässä johtui juuri aloittaneen Ilmastoinfon tilaisuuksista. Ilmastoinfo on pääkaupunkiseudun asukkailla suunnattu palvelu, jossa annetaan neuvoja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Vuonna 2012 vantaalaisten kävijöiden määrä Ilmastoinfon järjestämissä tilaisuuksissa pieneni.

Ekotukihenkilöt kaupungeissa

Ekotukihenkilöt kaupungissa -indikaattori kuvaa kaupungin panostusta ympäristövastuullisuuteen.

Vuonna 2009 Vantaalla aloitettu ekotukitoiminta on vakiinnuttanut asemansa. Vuonna 2012 koulutettiin edellisvuoden tavoin 120 uutta ekotukihenkilöä. Koulutettujen osuus koko kaupungin henkilökunnasta kasvoi, koska kaupungin henkilöstön määrä pieneni Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n perustamisen takia.

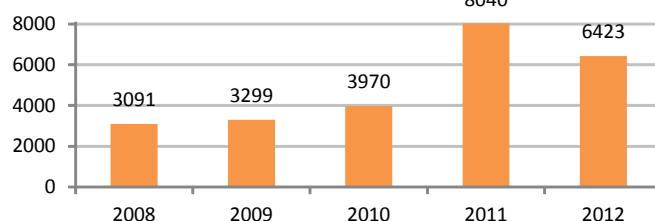
Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit Vihreä lippu -koulut ja päiväkodit

Vihreä lippu -koulut ja päiväkodit Vantaalla.

Lähde: Suomen ympäristökasvatuksen seura

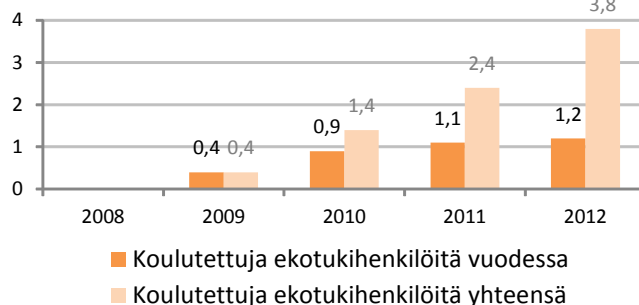
Ympäristökasvatustapahtumat Osallistujamäärä

Kaupungin järjestämään ympäristökasvatukseen osallistuneet.

Lähde: Vantaan kaupunki. Ilmastoinfo (2011-2012)

Ekotukihenkilökoulutus Koulutetut/100 kaupungin työntekijää

Ekotukikoulutukseen osallistuneet vuosittain ja arvio ekotukikoulutettujen yhteismäärästä suhteessa henkilöstöön.

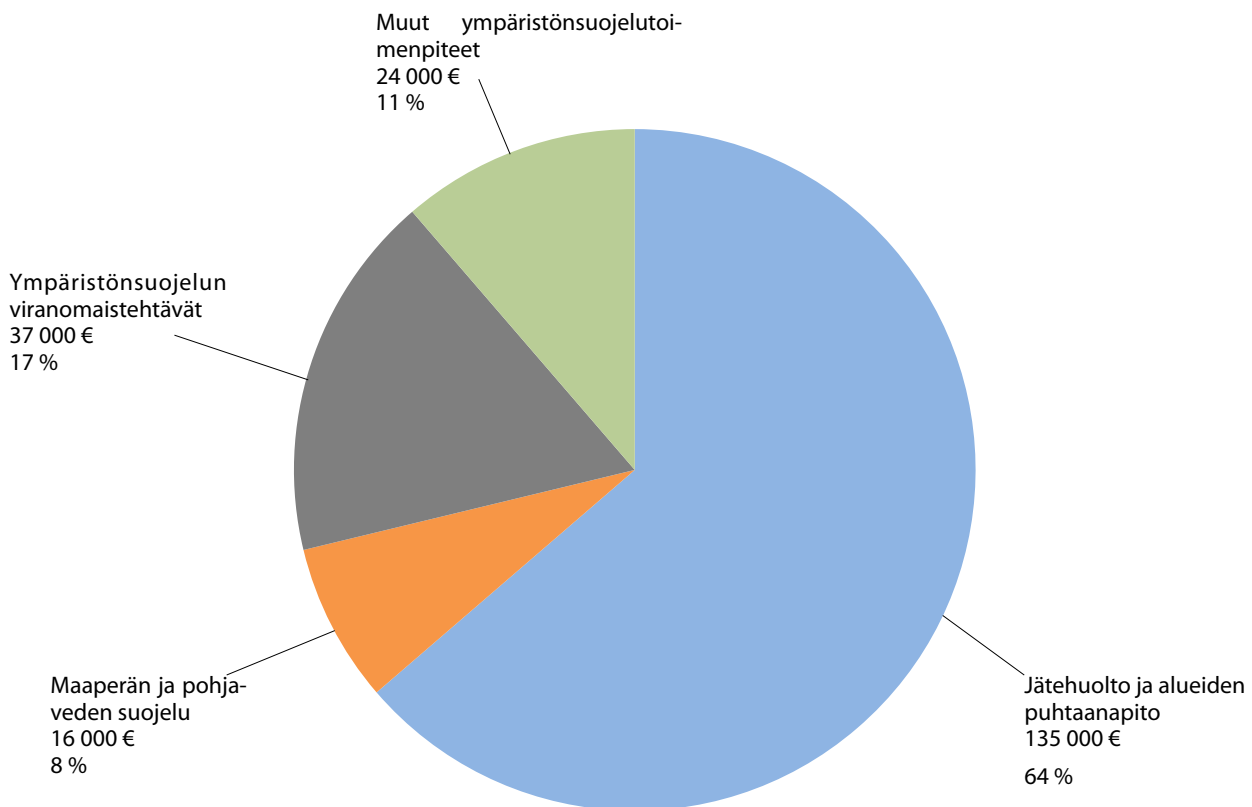
Lähde: Vantaan kaupunki

7 Ympäristötilinpito 2012

7.1 Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötuollo.

Vuonna 2012 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 212 000 euroa. Tuotot kattoivat 0,1 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 1,0 euroa asukasta kohden. Vuonna 2012 eniten tuottoja kertyi jätehuollosta ja alueiden puhtaanapidosta, joista valtaosa oli kuntatekniikan keskuksen romuautojen muun metalliromun myyntituloa.

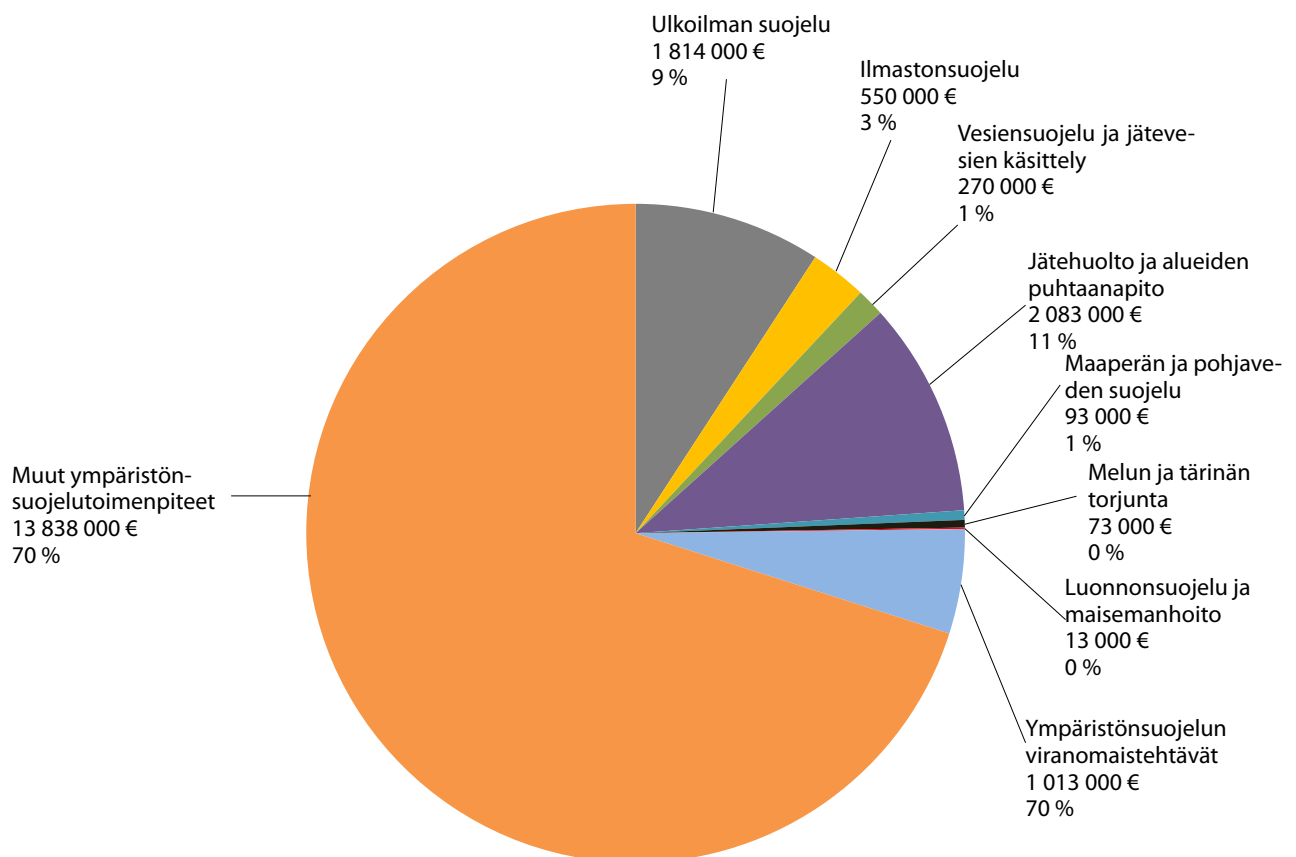

Ympäristötuottojen jakautuminen.
Lähde: Vantaan kaupunki

7.2 Ympäristökulut

Kuntaorganisaatiossa ympäristömenoja aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa tai edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Myös sähkö- ja polttoainevero sekä öljyjäte- ja öljynsuojaus katsotaan ympäristömenoina. Ympäristökulu on tilikaudelle jaksotettu ympäristömeno tai ympäristömenon osa.

Vuonna 2012 ympäristökuluja kaupungille kertyi 21,3 miljoonaa euroa ja ne käsittivät 1,5 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Asukasta kohti laskettuna kuluja kertyi 103,6 euroa.

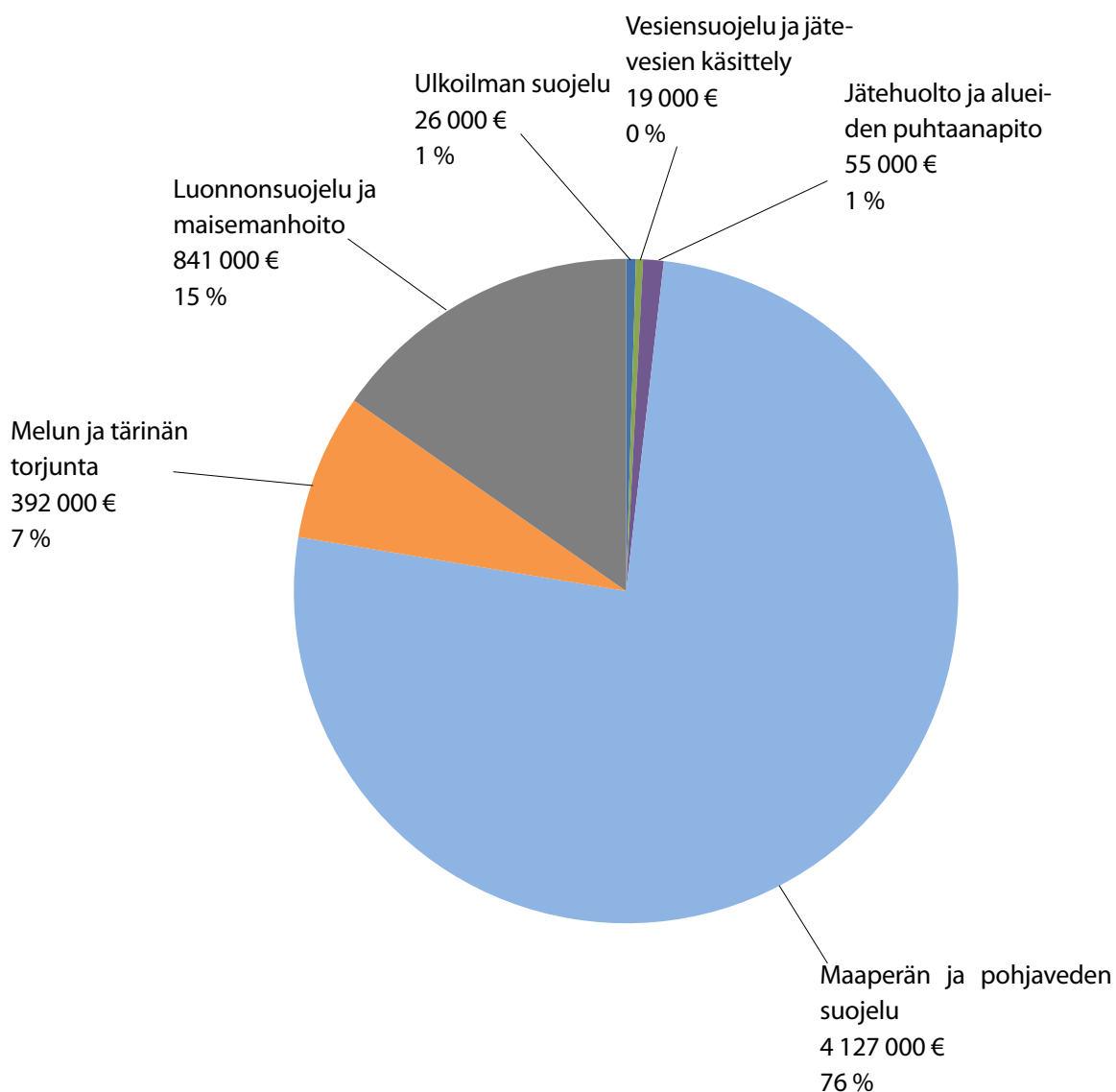

Ympäristökulujen jakautuminen.
Lähde: Vantaan kaupunki

7.3 Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnilla tarkoitetaan pitkävaikutteisia menoja, jotka syntyvät tulevien haitallisten ympäristövaikutusten ennaltaehkäisemisestä, vähentämisestä tai poistamisesta. Kysymys voi olla myös positiivisten tulevien ympäristövaikutusten aikaansaamisesta.

Vuonna 2012 Vantaan kaupunki investoi ympäristönsuojeluun 5,5 miljoonaa euroa. Ympäristöinvestoinnit muodostivat 3,3 prosenttia kaupungin kokonaisinvestoinneista. Asukasta kohti investointeihin kului 26,8 euroa.

Ympäristöinvestointien jakautuminen.

Lähde: Vantaan kaupunki

7.4 Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit aihealueittain

Ulkoilmansuojelu

Tuloja ei ollut ulkoilmansuojelusta vuonna 2012.

Kuluja ulkoilmansuojelusta kertyi yli 1,8 miljoonaa euroa. Suurin kuluerä muodostui palveluiden ostamisesta hiekoitushiekan poistoon, henkilöstökustannuksista sekä aineista ja tarvikkeista. Kuntatekniikan keskuksen osuus ulkoilmansuojelun kuluista oli hieman yli miljoona euroa ja tilakeskuksen osuus noin 43 000 euroa. HSY:n osuus ulkoilmansuojelusta oli reilu neljännes, eli 494 267 euroa.

Investointeja ulkoilmansuojeluun tehtiin runsaat 26 000 euroa. Summa muodostui kuntatekniikan keskuksen harja- ja pesulaitteiden hankinnoista.

Ilmastonsuojelu

Tuloja ei ollut ilmastonsuojelusta vuonna 2012.

Kuluja ilmastonsuojelusta kertyi yli 550 000 euroa vuonna 2012. Ilmastonsuojelun kuluista Vantaan rahoitusosuuksia erilaisiin kehityshankkeisiin oli 137 000 euron edestä. Henkilöstökustannukset olivat merkittävä menoerä. Rakennusvalvonnan osuus ilmastonsuojelun kuluista oli yli 133 000 euroa. Siihen sisältyy muun muassa energianeuvontaa ja -koulutusta sekä maalämpökaivojen ja luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen työstämiseen kuluneita työtunteja. Kuntatekniikan keskuksen osuus ilmastonsuojelun kuluista oli 20 000 euroa, tilakeskuksen 8 000 euroa ja kaupunkisuunnittelun vajaa 5 000 euroa. HSY: osuus ilmastonsuojelun kuluista oli vajaa puolet, eli 247 133 euroa.

Investointeja ilmastonsuojeluun ei ollut vuonna 2012.

KUVA: Pertti Raami, Vantaan kaupungin aineistopankki

Kuva 31. Poutapilvet peltomaiseman yllä Vantaanlaaksossa.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Tuloja vesiensuojelusta ja jäteveden käsittelystä ei ollut vuonna 2012.

Vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä kertyi vuonna 2012 kuluja 270 000 euroa. Kuntatekniikan keskuksen osuus oli lähes 206 000 euroa, mistä valtaosa, 170 000 euroa, käytettiin konsulttitoihin. Tilakeskuksen menot olivat noin 57 000 euroa, joka koostui lietteenkäsittelymaksuista ja rasvakaivojen puhdistuksen kustannuksista. Vapaa-ajan ja asukaspalveluiden osuus vesiensuojelun ja jäteveden käsittelyn kustannuksista oli yli 7 000 euroa.

Vesien suojeluun ja jätevesien käsittelyyn investoitiin vuonna 2012 kaikkiaan 18 500 euroa, jonka summan kuntatekniikan keskus käytti Koisotien lumenkaatopaikan vesienkäsittelyn kohentamiseen.

Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito

Tuloja jätehuollosta ja alueiden puhtaanapidosta vuonna 2012 kertyi noin 135 000 euroa. Se koostui kuntatekniikan keskuksen romuajoneuvojen ja muun metalliromun myynnistä.

Kuluja jätehuollosta ja alueiden puhtaanapidosta oli vuonna 2012 vajaa 2,1 miljoonaa euroa. Siitä lähes puolet, eli 910 000 euroa, oli kuntatekniikan keskuksen osuus. Eniten kuluja tuli ympäristön siivoukseen käytettyjen koneiden kustannuksista, töiden henkilökustannuksista sekä jätteiden hyötykäyttöön liittyvistä konsulttitoista. Tilakeskuksen osuus kuluista oli lähes yhtä suuri, eli 815 000 euroa. Se kertyi lähinnä kompostoinnin ja ongelmajätteiden käsittelyn kuluista. Kaikille toimialoille kertyy vuosittain enimmillään useisiin kymmeniin tuhansiin euroihin nousevia jätekustannuksia.

Investointeja jätehuoltoon vuonna 2012 tehtiin 55 000 euron edestä. Summa kertyi tilakeskuksen investoinneista jätehuollon kehittämiseen, varsinkin jätevesiviemäreiden ja jätekatosten rakentamiseen.

KUVA: Jarmo Honkanen

Kuva 32. Tikkurilan pato Keravanjoessa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Tuloja maaperän ja pohjaveden suojelusta kertyi vuonna 2012 kaikkiaan 15 800 euroa. Suurin osa siitä, 15 000 euroa oli Öljysuojarahastolta saatuja avustuksia pelastuslaitokselle. Pelastuslaitos sai tuloja myös öljyntorjuntaan tarkoitettujen imeytysaineiden myynnistä yhteensä 800 euroa.

Kuluja maaperän ja pohjaveden suojelusta oli pelastuslaitokselle vuonna 2012 kaikkiaan 22 100 euroa. Valtaosa kuluista, 19 500 euroa, koostui likaantuneiden maainesten käsittelystä. Pelastuslaitosta työllistivät myös 70 öljyvahinkoa, joiden hoidosta kertyi henkilöstökuluja ja öljynimeytykseen tarkoitettujen tarvikkeiden hankintakuluja.

Investointeja maaperän ja pohjaveden suojeluun tehtiin miltei 4,2 miljoonalla eurolla vuonna 2012. Lähes koko summa koostui kuntatekniikan keskuksen investoinneista pilaantuneiden maiden kunnostukseen. Tilakeskus investoi noin 19 000 euroa Hiekkaharjun vanhan öljysäiliön poistamiseen.

Melun ja värinän torjunta

Tuloja melun ja värinän torjunnasta ei ollut vuonna 2012.

Kuluja melun ja värinän torjunnasta oli noin 73 000 euroa. Se koostui kuntatekniikan keskuksessa henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista.

Investoinnit melun ja värinän torjunnassa olivat meluesteiden rakentamista. Vuonna 2012 meluesteiden rakentamiseen käytettiin 390 000 euroa.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2012.

Kuluja kertyi maastopalojen sammutustöistä. Vuonna 2012 pelastuslaitosta työllisti 39 maastopaloa, joiden sammuttamisesta koitui henkilöstökuluja 2 100 euroa.

Luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun investoitiin vuonna 2012 yli 800 000 euroa.

KUVA: Anna Ojala

Kuva 33. Peltomaisemaa Länsisalmessa.

Ympäristösuojelun viranomaistehtävät

Tuloja ympäristösuojelun viranomaistehtävistä vuonna 2012 kertyi vajaa 37 000 euroa. Se lähinnä koostui erilaisista lupamaksuista.

Kuluja ympäristösuojelun viranomaistehtävistä vuonna 2012 oli hieman yli miljoona euroa. Se oli pääasiassa kaupungin ympäristöhallinnon henkilöstökuluja.

Investointeja ympäristösuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2012.

Kuluja muista ympäristösuojelutoimenpiteistä vuonna 2012 oli kaikkiaan 13,8 miljoonaa euroa. Se on valtaosin henkilöstökuluja, joihin kuuluu muun muassa tietty osuus päivähoidon ja opetustoimen henkilöstömenoja. Se kasvattaa kokonaissumman suureksi. Henkilöstökulut ylipäättään nousivat muun muassa ympäristöjohtamisen kehittämisen, ympäristöohjelmien tekemisen ja ekotuki-toiminnan vuoksi.

Investointeja muihin ympäristösuojelutoimenpiteisiin ei ollut vuonna 2012.

Muut ympäristösuojelutoimenpiteet

Muita ympäristösuojelutoimenpiteitä ovat muun muassa ympäristökoulutus, -kasvatus ja -neuvonta sekä ympäristöjohtaminen.

Tuloja muista ympäristösuojelutoimenpiteistä vuonna 2012 oli kaikkiaan 19 000 euroa, joka kertyi sivistystoimen kirjastopalvelujen kirjamyynnistä.

Ympäristöverot

Verojen ja investointien poistojen osuus oli noin 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2012. Pelastuslaitos maksoi ympäristöveroja öljyjättemaksuna, jäteverona, polttoaineverona ja sähköverona yhteensä 214 000 euroa. Tilakeskus maksoi polttoaine- ja sähköveroja noin 678 000 euroa. Kuntatekniikan keskuksen veromaksut nousivat vajaa 630 000 euroon, josta polttoaine- ja sähköveroja oli noin 625 200 euroa ja jäteveroja lähes 3 800 euroa.

KUVA: Ulla Aitaksinen

Kuva 34. Ympäristökeskuksen ekotukikoulutustilaisuuksia pidetään muun muassa Leijassa.

8 Kirjallisuus

Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2013. Helsingin ympäristötilasto. Saatavissa: <http://www.helsinginymparistotilasto.fi>.

HSY 2013. Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla vuonna 2012. HSY:n julkaisu 5/2013. Edita Prima Oy. Helsinki.

Vantaan kaupunki 2013. Valtuustokauden strategia 2013–2016. KV 17.6.2013. Saatavissa: http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/91756_Valtuustokauden_2013-2016_strategia_web.pdf.

Vantaan kaupunki 2013. Vantaan kaupungin ympäristöohjelma 2013–2016. Saatavissa: http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/93355_kaup_ympohjelma_2013_16.8.pdf.

Vantaan kaupunki 2012. Vantaan kaupungin ympäristöpolitiikka 2012–2020. Sarja A 13/2012. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus.

Vantaan kaupunki 2013. Vantaan ympäristöraportti 2012. Sarja C 1/2013. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus. Vantaan kaupungin paino.

Vantaan kaupunki 2013. Vantaan ympäristöviestintäsuunnitelma. Vantaan kaupunki. Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö. Saatavissa: http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/95846_ymparistoviestintasuunnitelma_kokon_kevyt.pdf.

Vantaan kaupunki 2013. Ympäristömeludirektiivin mukainen Vantaan kaupungin meluntorjunnan seurantasuunnitelma. Sarja A 5/2013. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus. Vantaan kaupungin paino.

Ympäristövalitukset Vantaalla

Ympäristövalitusten määrä viimeisen kymmenen vuoden aikana on ollut laskusuunnassa, vaikka muutamana vuotena valitusten määrä onkin kasvanut edellisestä vuodesta. Vuonna 2013 ympäristökeskuksen tietoon tuli 224 ympäristövalitusta, joka on 81 valitusta enemmän kuin edellisellä vuonna.

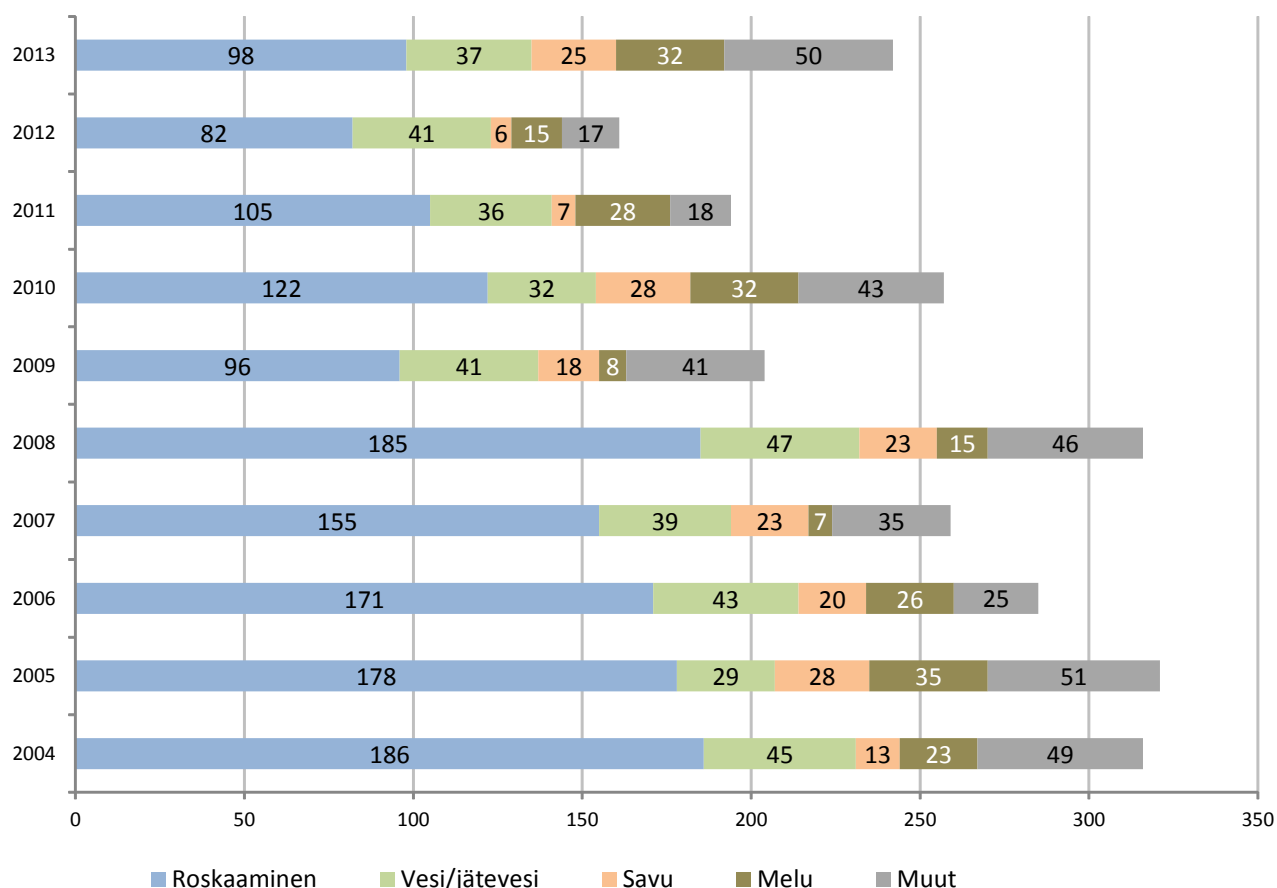
Suurin yksittäinen valitusten syy on ollut usean vuoden ajan ympäristön roskaaminen. 2000-luvun alkupuolella roskaaminen oli ympäristövalituksen syynä yli puolessa tapauksissa. Viime vuonna roskaamisvalituksia tehtiin 98 kappaletta, mikä on 43 prosenttia kyseisen vuoden kaikista ympäristövalituksista.

Veteen tavalla tai toisella liittyvien ympäristövalitusten määrä on pysynyt suhteellisen vakaana viime vuosina. Vuonna 2013 vesiasioista tehtiin ympäristökeskuksen tietojen mukaan 37 valitusta. Valitukset liittyivät muun muassa öljyn tai jäteveden päästöstä luonnonvesiin tai hulevesien joutumisesta naapurikiinteistön puolelle.

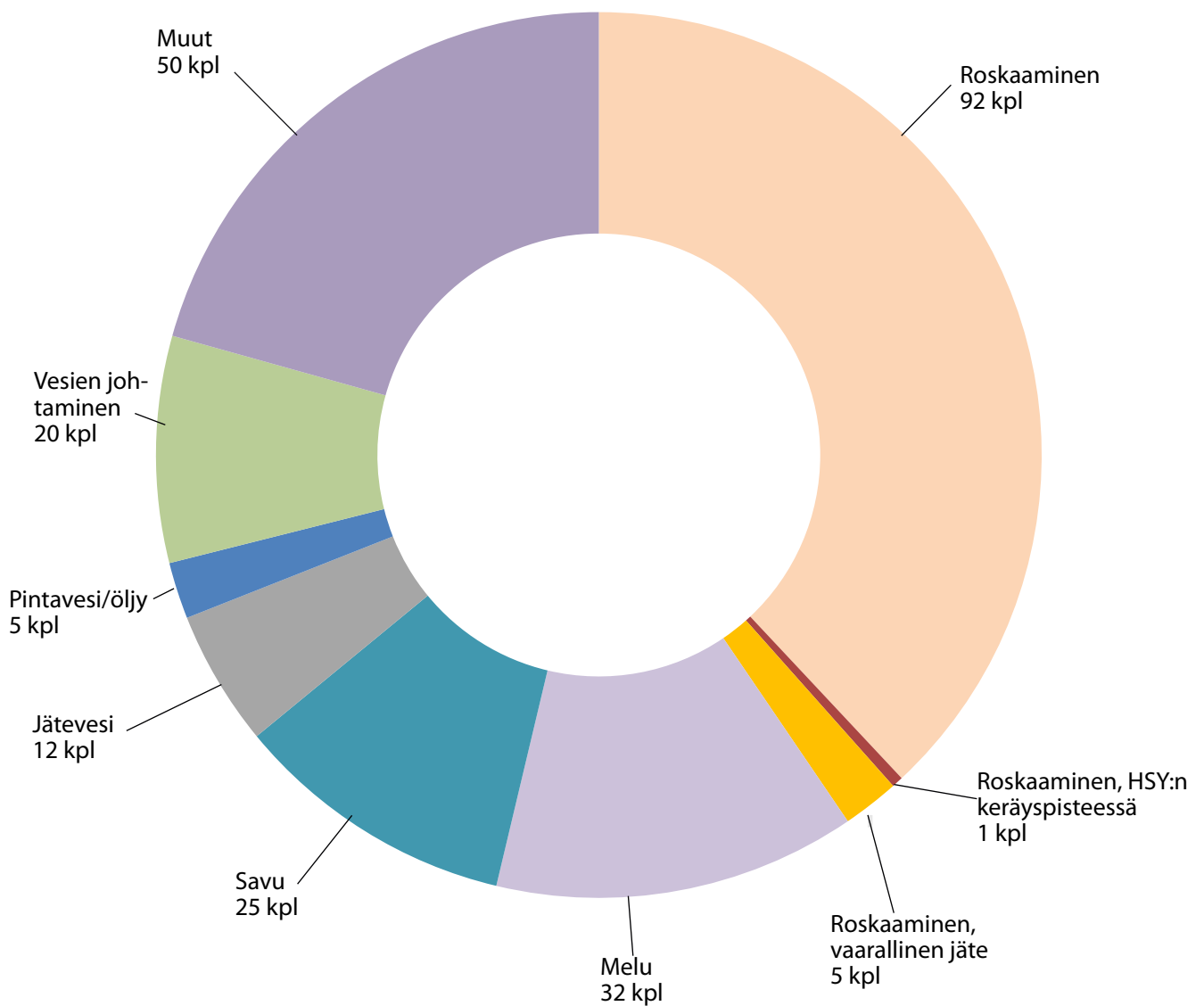
Savusta tehtyjen ympäristövalitusten määrä kasvoi selvästi vuonna 2013 verrattaessa kahteen edelliseen vuoteen. Vuosien 2011 ja 2012 alhaisemmat luvut johtunevat kuitenkin kirjaamiskäytännöstä kyseisinä vuosina, ja todellisuudessa savusta on valitettu yhtä usein kuin muinakin vuosina.

Melusta tehtyjen ympäristövalitusten määrä on vaihdellut viime vuosina vajaasta kahdestakymmenestä reiluun kolmeenkymmeneen. Vuosina 2007 ja 2009 meluvalituksia oli ennätyksellisen vähän, kun kumpanakin vuotena melun aiheuttamat ympäristövalitukset jäivät alle kymmeneen. Todennäköisesti kaikkia valituksia ei ole noina vuosina kirjattu. Meluvalituksia tehdään niin liikennemeluista kuin esimerkiksi murskaamoista ja rakentamisen aiheuttamasta melusta.

Muut-ryhmään kuuluvat muun muassa ympäristövalitukset hajusta, luvattomista ojan kaivuista tai kuolleista eläimistä. Ympäristövalitusten kokonaismäärää ovat kasvattaneet valitukset roskaamisesta sekä ryhmän *Muut* ympäristövalitukset.

Ympäristövalitukset vuonna 2013

Vantaa

Vantaan kaupunki
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö
Ympäristökeskus
Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

11 § Tiedoksi merkittäviä asioita/SSK

1. Ympäristöjohtajan päätöksiä 10.-17.12.2013 §:t 76 – 80
2. 1. kaupungineläinlääkärin päätöksiä 12.-20.12.2013 §:t 112 - 115

Ympäristölautakunta 22.1.2014 § 11

Ympäristöjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi yllä mainitut asiat.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi yllä mainitut asiat.

Liitteet: Ympäristöjohtajan päätösluettelo 10.-17.12.2013 §:t 76 – 80
1. kaupungineläinlääkärin päätösluettelo 12.-20.12.2013 §:t 112 - 115

Muutoksenhakuohje: Muutoksenhakuohje 10.

Lisätiedot: Stefan Skog, puh. 8392 4288, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Ympäristöjohtaja Stefan Skog

20.11.2013	75 / 2013	Päätös hakemuksesta jättää käytöstä poistettu maanalainen öljysäiliö paikoilleen / Virpi Haarahiltunen, Käkitie 5, 01450 Vantaa
10.12.2013	76 / 2013	Päätös hakemuksesta jättää käytöstä poistettu maanalainen öljysäiliö paikoilleen / Asunto Oy Vantaan Vaakatie 6, Vaakatie 6, 01640 Vantaa
12.12.2013	77 / 2013	Päätös hakemuksesta vapautua liittymisestä vesihuoltolaitoksen viemäriin ja vesijohtoon / Himalajantie 26, 01390 Vantaa
12.12.2013	78 / 2013	Päätös hakemuksesta vapautua liittymisestä vesihuoltolaitoksen vesijohtoon ja viemäriin / Kimalaisenpolku 8, 01490 Vantaa
16.12.2013	79 / 2013	Päätös hakemuksesta vapautua liittymisestä vesihuoltolaitoksen hulevesiverkostoon/ Sähkötie 5, 01510 Vantaa
17.12.2013	80 / 2013	Päätös ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisesta meluilmoituksesta / Skanska Infra Oy, Hämeenkyläntie 75 ja 77, Vantaa

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen

12.12.2013	112 / 2013	M Room Myyrmäki, Iskoskuja 3, 01600 Vantaa / Terveystensuojelulain 13 §:n mukainen ilmoitus parturiliikkeen toiminnanharjoittajan vaihtumisesta
17.12.2013	113 / 2013	Oy KWH Freeze Ab, Viinikankaari 8, Elintarvikevarastolaitoksen hyväksyminen olennaisten muutosten johdosta
19.12.2013	114 / 2013	Tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupa 71013976 / T:mi Pir Nuri / Future Pub, Kannuskuja 2, 01200 Vantaa
20.12.2013	115 / 2013	Oy Kuehne + Nagel Ltd elintarvikevarastolaitoksen hyväksyminen, Tikkurilantie 141, 01530 Vantaa

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10.1

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.